

16. Uluslararası Güncel Araştırmalarla Sosyal Bilimler Kongresi Özet Metinleri
Book of Abstracts 16th International Congress on Social Studies with Recent Researches

Editörler - Editors

Prof. Dr. Ömer Bozkurt - Prof. Dr. Hatem Fahd Hno
Dr. Asad Layek

Sözlü Sunumlar - Oral Presentations

ISBN: 978-605-71564-6-4

Yayımlanma Tarihi (Publishing Date): 15.10.2022

Yayınevi (Publishing House): Recent Academic Studies

16. Uluslararası Güncel Araştırmalarla Sosyal Bilimler Kongresi Özet Metinleri
Book of Abstracts 16th International Congress on Social Studies with Recent Researches

Editörler: Ömer Bozkurt, Hatem Fahd Hno, Asad Layek

Yayıncılık Sertifika No: 49062

Genel Yayın Yönetmeni: Hasan BASKIN

Kapak Resmi:

KÜTÜPHANE BİLGİ KARTI

1. Basım, Elektronik Kitap (Çevrim içi / Web tabanlı)

210 x 297 mm

Kaynakça var, dizin yok.

ISBN 978-605-71564-6-4

1. Sosyal Bilimler 2. Kongreler ve toplantılar 3. Özet Metinler

PDF yayın

Yayımlanma adresi: <https://www.recentsocialstudies.org/tr/>

Recent Academic Studies

Yeni Pazar Mh. Ali Okumuş Cad. Mevlana Sitesi A Blok – Çayeli / Rize

Kongre Onursal Başkanları

Prof. Dr. İbrahim Özcoşar - Mardin Artuklu Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. Abed Elrahim Azzam Mohammad Marashdeh - Ajloun National University
Rektörü Vekili

Düzenleme Kurulu

Düzenleme Kurulu Başkanı

Prof. Dr. Ömer Bozkurt - Mardin Artuklu Üniversitesi

Düzenleme Kurulu Üyeleri

Prof. Dr. Hatem Fahad Hno - University of Mosul (Irak)

Doç. Dr. İzzet Karakulak - Mardin Artuklu Üniversitesi

Dr. Nəriman Bəhram oğlu Boyukkisi - Azerbaijan University (Azerbaycan)

Dr. Said Assil -Regional Center for Education and Training Professions (Fas)

Dr. Sid Ahmed Soufiane - Annaba University (Cezayir)

Türkiye'de Yapılan Başvuruları Değerlendirme Kurulu

Prof. Dr. Boumana Mohamed, University of Zian Achour Djelfa - Cezayir
Prof. Dr. İsmail Sevinç, Necmettin Erbakan Üniversitesi
Prof. Dr. Mustafa Bekmezci, Toros Üniversitesi
Prof. Dr. Uğur Özgöker, İstanbul Arel Üniversitesi
Doç. Dr. Ayşegül Türk, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi
Doç. Dr. Ender Durualp, Ankara Üniversitesi
Doç. Dr. Erkan Arı, Dumlupınar Üniversitesi
Doç. Dr. Ertuğrul Güreşci, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi
Doç. Dr. Güler Tozkoparan, Dokuz Eylül Üniversitesi
Doç. Dr. H. Burçin Henden Şolt, Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi
Doç. Dr. Hakan Eygü, Atatürk Üniversitesi
Doç. Dr. Kübra Önder, Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi
Doç. Dr. Melissa Nihal Cagle, Dokuz Eylül Üniversitesi
Doç. Dr. Ömer Alkan, Atatürk Üniversitesi
Doç. Dr. Özkan Bilgili, İzmir Demokrasi Üniversitesi
Doç. Dr. Serdar Ünal, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi
Doç. Dr. Serkan Düz, İnönü Üniversitesi
Doç. Dr. Şermin Tağ Kalafatoğlu, Ordu Üniversitesi
Dr. Elhadi Amer, University of Zian Achour Djelfa - Cezayir
Dr. Esra Özkan Pir, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi
Dr. Evrim Kabukcu, Manisa Celal Bayar Üniversitesi
Dr. Fatih Akbayır, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi
Dr. Gizem Özgürel, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Dr. Gülümşel Durhan, Muş Alparslan Üniversitesi
Dr. Hünkâr Güler, Ömer Halisdemir Üniversitesi
Dr. İdris Turan, Hakkâri Üniversitesi
Dr. İlkim Markoç, Yıldız Teknik Üniversitesi
Dr. Kenan Orçanlı, Toros Üniversitesi
Dr. Kurtuluş Merdan, Gümüşhane Üniversitesi
Dr. Mahsum Avcı, Bingöl Üniversitesi
Dr. Mustafa İyibildiren, Necmettin Erbakan Üniversitesi
Dr. Ozan Selçuk, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi
Dr. Recep Kıvanç Arslan, Ordu Üniversitesi
Dr. Reyhan Rafet Can, Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi
Dr. Ruhan İri, Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi
Dr. Saliha Emre Deveci, Gaziantep Üniversitesi
Dr. Selda Geyik Yıldırım, Kafkas Üniversitesi
Dr. Selen Butgel Tunalı, Nişantaşı Üniversitesi
Dr. Serdar Çakan, Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi
Dr. Serhat Soyşekerçi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Dr. Suzan Urgan, Ondokuz Mayıs Üniversitesi
Dr. Yasin Akyıldız, Kırklareli Üniversitesi
Dr. Yaşar Yeşilyurt, Samsun Üniversitesi
Dr. Z. Burcu Şahin, Gelişim Üniversitesi

Sekreteryaya

Ar. Gör. Kevser Yılmaz
Dokuz Eylül Üniversitesi

ÖN SÖZ

16. Uluslararası Güncel Araştırmalarla Sosyal Bilimler Kongresi, 28-31 Ekim 2022 tarihlerinde İstanbul'da gerçekleşecektir. Bu kongre, Saygın Bilim Derneği'nin (Saybider) organizasyonunda ve Mardin Artuklu Üniversitesi ile Ajloun National University'nin (Ürdün) ilmi desteği ile düzenlenmektedir. Kongreye 6 farklı ülkeden davetli konuşmacı davet edilmiştir. Aynı zamanda Türkçe, İngilizce ve Arapça duyurular yapılarak bilim insanlarına çağrıda bulunulmuştur. Bu çağrılar sonrasında 20 civarında ülkeden sözlü bildiri başvuruları alınmıştır. Tüm bildirimler üç hakemin onayına sunulmuştur. Hakemlerin en az iki tanesinden olur alan bildirimler kabul edilmiştir. Aksi takdirde bir görüş bildirildiğinde ise bildirimler ret edilerek başvuruları iptal edilmiştir. Bu süreç içerisinde bildirimlerin önemli bir kısmına hakemlerden düzeltme talebi gelmiştir. Hakemler tarafından talep edilen düzeltmelerin yapılıp yapılmadığı da özenle kontrol edilmiş ve düzeltilenler sonra kabul mektupları düzenlenerek yazarlarına gönderilmiştir.

Başvuru süreci sonucunda 80'i Türk bilim insanları tarafından ve 84'ü farklı ülkelerden (ABD, Azerbaycan, Cezayir, Filistin, Irak, Kuveyt, Mali, Mısır, Morocco, Suudi Arabistan, UAE ve Ürdün) katılan bilim insanları tarafından hazırlanmış toplam 164 bildiri sözlü sunuma uygun bulunmuştur. Bu kitapta sadece özetle kongreye başvuran bilim insanlarının sunulacak bildiri özetlerine yer verilmiştir. Sunum başvuruları tam metinlerle yapanların ise metinleri kongrenin Tam Metin kitabında yer alacaktır.

Kongrenin bilim insanları arasındaki iletişimi kuvvetlendirmesini, bilgi alışverişini arttırmasını, ortak çalışma zeminlerini oluşturmasını, milletimize, insanlığa ve bilgiyle amel edenlere faydalı olmasını diliyorum.

Prof. Dr. Ömer Bozkurt

Düzenleme Kurulu Başkanı

İçindekiler - Contents

A Two-Stage Research Performance Assessment of Turkish Higher Education Institutions Using Data Envelopment Analysis and Beta Regression	1
An Evaluation on the Construction Techniques of Ephesos St. John Church with Procopius' Expression.....	2
Kripto Para Kavramının Vergisel Açıdan Güncel Durumunun Değerlendirilmesi	3
12 Eylül Askeri Darbe Sonrası Bio-Psikososyal Yaklaşım Üzerinden Toplum Eklektik Bakış.....	4
Karnaval ve Yaprak Dökümü Romanları Üzerinden Karşılaştırmalı Bir Analiz: Ebeveyn Çocuk İlişkisi, Ortak Noktaları, Farklılıkları	5
Davranışsal Finans Perspektifi ile Hisse Senedi Yatırımcılarının BES'e Yaklaşımı: Aydın Örneği.....	6
Muhafazakâr Muhasebe Kavramı ve Kuramsal Bir İnceleme.....	7
Yerel İşletmelerin E-Ticaret ve Sosyal Medya Kullanımı: Niğde ve Yöresi GSM Operatör Bayileri Üzerinde Bir Uygulama	9
Squid Game Kuralları ve Gündelik Yasa: Görsel İmgelemden Felsefi Ötekiliğe Çocuk ve Oyun	10
Ahî Çelebi'nin (Ö. 905/1500) Beyzâvî Tefsirine Yazdığı "Hâşiye Ale'z-Zehrâveyn Mine'l-Kâdî" Adlı Risalesine Dair Değerlendirmeler (Hûd Sûresi Örneğinde)	12
Kent İçi Ulaşımında Elektrikli Skuter Uygulamaları Politikası ve Uygulama Araçları: Türkiye Metropolitan Alanlarından Örnekler	13
Öğrencilerin Yerel Katılım Mekanizmalarına Yönelik Bilgi Düzeyleri Üzerine Bir Araştırma: Isparta Örneği	14
Batı Seferi Boyunca Cebe ve Sübegetey Noyanların Faaliyetleri (1219-1224)	15
Ebeveynlerin Çocuk Haklarına İlişkin Görüş ve Tutumları: Bir Nedensel Karşılaştırmalı Araştırma.....	16
Dijitalleşen Dünyada Ebeveyn Davranışlarının İncelenmesi.....	18
Ahî Çelebi'nin (Ö. 905/1500) Beyzâvî Tefsirine Yazdığı "Hâşiye Ale'z-Zehrâveyn Mine'l-Kâdî" Adlı Risalesine Dair Değerlendirmeler (Hûd Sûresi Örneğinde)	19
Havacılık 4.0 Kapsamında Havalimanlarında Dijital Dönüşüm: Ankara Esenboğa Havalimanında Bir Araştırma.....	20
Küresel Yeni Suç Türü: Organize Suç ve Organize Suç Örgütlerinin Yapıları ile İşleyişlerine Dair Genel Bir Bakış	22
Adli Muhasebe ve Hile Denetimi	23

Marka Değeri ve Marka Güveni İlişkisinin, Marka Sadakati Üzerindeki Etkisinin İncelenmesi.....	25
Rival Responses to The Legal Validity of Turkey's Departure from The Istanbul Convention	27
Coğrafya Konularının Öğretiminde Arttırılmış Gerçeklik Uygulamalarının Kullanımına İlişkin Öğrenci Görüşlerinin İncelemesi.....	30
Coğrafya Konularının Öğretiminde 3D Yazıcıların Kullanımına İlişkin Öğrenci Görüşlerinin İncelenmesi	31
Üniversite Öğrencilerinin Toplumsal Cinsiyet ve Kadına Yönelik Namus Algılarının İncelenmesi.....	33
Demokrat Parti İktidarında Hatay'da Sosyal ve Ekonomik Hayat.....	35
Sosyotelizm (Phubbing) ile Ruh Sağlığı Arasındaki İlişki: Boylamsal Bir Araştırma.....	36
Pazar Türbülansı Odağında Meta Analizi Çalışması.....	38
Avrupamerkezci Patolojik Kolektif Narsisizmi ve Kültürel Irkçılık	41
Türkiye'nin Geç Atılmış Doğru Adımı: Spitzbergen/Svalbard Takımadaları Antlaşması	43
Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıf Personeli'nin Sosyal Yardım ve Yoksulluk Algısı.....	44
Davranışsal Finans Perspektifi İle Hisse Senedi Yatırımcılarının BES'e Yaklaşımı: Aydın Örneği	45
Türkiye Turizm İstatistiklerinin Değerlendirilmesi.....	46
Türk Dünyası Kültür Başkenti (2022) Bursa'nın Kültürel Özellikleri	47
Sultan II. Mehmed'in Ölümü.....	48
Fear and New Parenting Styles in the Age of Global Epidemics.....	49
The Late Modern Happiness Industry and Sources of Pleasure: Is An Alternative Well-Being Possible?	50
Endüstri 4.0 Ve Covid-19 İlişkisi: Türkiye Açısından Bir Değerlendirme	51
Teknostres ve İşkoliklik İlişkisi Üzerine Bir Çalışma	53
Aksaray İlinin Alternatif Turizm Ve Esenlik Turizmi Potansiyeli Üzerine Bir Değerlendirme	55
Comparative Political Theory: Prospects of an Emerging Field in Studies on Turkish Politics	56
Borsa İstanbul'da İşlem Gören Madencilik Ve Taş Ocakçılığı Sektöründe Ki İşletmelerin Topsıs Yöntemi İle Değerlendirilmesi.....	57
Şerefiyenin TMS 36 "Varlıklarda Değer Düşüklüğü" Standardı Kapsamında Muhasebeleştirilmesi	58
Hadis Araştırmalarında Teknolojik İmkânlar: Cevâmi' u'l-Kelim Programı Örneği - Technological Possibilities in Ḥadīth Studies: The Case Of Jawamī' Al-Kalem Program .	60

Örgütsel Özdeşleşme ile İşten Ayrılma Niyeti Arasındaki İlişkide Görev Performansının Aracı Rolü	61
Öğretmenlik Meslek Seçimini Etkileyen Faktörler İle Öğretmenlerin Mesleki Performans Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi	63
On the Relationship between Leadership and Populism in Contemporary Times: Indispensable or a Burden?	64
Bilimde Güncel İlerleme Tartışmaları	65
Nöropazarlama ve Algı Yönetimi: Tüketicinin Zihnini Değiştirmek Mümkün Mü?	66
Atomun Mental Düzeyde Parçalanması: Nazzâm ve Tafrâ Teorisi.....	68
Sosyal Bilimler Araştırmalarında Makine Öğrenmesi Regresyon Yöntemlerinin Kullanımı: Türkiye Tüketici Güven Endeksleri Tahmini	69
Türkiye’de 1980 Sonrasında İç Borçlanmanın Fiyatlar Genel Seviyesine Etkileri.....	71
Örgütlerde Yenilikçilik ile Örgütsel Sadakat İlişkisinde Örgüt Kültürünün Aracı Rolü..	72
Ekme-Yetiştirme Kuramı Perspektifinden Çocuğun Dijitalleşmesi Sürecinde Çizgi Film Kullanımı: Dijital Tayfa Örneği.....	73
“Sürdürülebilir Şehirler” Yaklaşımı Açısından Uygun Fiyatlı Konutlara Erişim: Yabancı Yatırımlar ve Ekonomi Politikaları	74
Türkiye’de Demokrasi İle Doğrudan Yabancı Yatırımlar Arasındaki İlişki: Toda-Yamamoto Nedensellik Testi	75
Sürdürülebilir Turizm Kenti: Kula.....	76
“Sürdürülebilir Şehirler” Yaklaşımı Açısından Uygun Fiyatlı Konutlara Erişim: Yabancı Yatırımlar ve Ekonomi Politikaları	77
Prof. Dr. Yûsuf El-Karadâvî'nin “Köy ve Mektep Çocuğu Hatıralarım” Adlı Eseri Özelinde Hayatı ve Eserleri Üzerine Bir Değerlendirme	78
Prof. Dr. Yûsuf El-Karadâvî'nin “Keyfe Netaâmelu Maa’s-Sunneti’n-Nebeviyye Meâlim ve Zavâbit” Adlı Eseri Özelinde Hadîs ve Sünnet’e Dair Bazı Görüşleri	79
Devlet Denetleme Kurulu	80
Ailede Sevgi Kavramı.....	81
Anadolu’nun İslâmlaşması Sonrası İslâm Kültürünün Anadolu’daki Kurumsal Tekke Hareketleri Üzerindeki İktisadî Etkisi.....	82
Türk Vergi Yargısında Dijital Dönüşüm ve Geleceği.....	84
Türkiye’de Vergi İhtisas Mahkemeleri’ne Geçiş	86
Kapadokya Bölgesi’nde Bulunan Restoranların Hizmet Hatası ve Telafisi Açısından Değerlendirilmesi	87
Asgari Ücret İstisnasının Vergi Gelirlerine Etkisi.....	89
Yabancı Uruklu Yetişkinlerin İçinde Buldukları Yeni Topluma Uyum Sağlamalarında SUYE Eğitiminin Etkileri Nelerdir?.....	90

OECD ve AB Ülkelerinde Ekonomik Büyüme ve Kamu Harcamaları Arasındaki İlişki Covid-19 Salgını ile Birlikte Değişti mi? Ekonometrik Bir Analiz	92
Türkiye’de Güncel Para Politikası ve Enflasyon Gelişmeleri	93
Sosyal Destek, Romantik İlişki Varlığı ve Akademik Başarı.....	94
Hollywood Film Endüstrisi: Büyük Film Stüdyolarının Tarihi.....	95
Dijital Yayın Platformlarının Yükselişi.....	96
Temel Yönleriyle Muhammed İkbâl’in Edebi Felsefi, Ulusal ve Müslüman Birliği Üzerine Düşünceleri.....	97
Alevi-Bektaşî Kültür ve Cemevi Başkanlığı Projesi ve Alevi Derneklerin/Federasyonların Tepkileri.....	99
Okul Öncesi Dönem Öğretmenlerinin Mesleğe Yabancılaşma, İletişim Yeterliliği ve Çocuk-Öğretmen Etkileşim Düzeylerinin İncelenmesi	100
Turistlerin Seyahat Motivasyonlarının İncelenmesi: Hasankeyf Örneği	102
Duygusal Bulaşmanın Duygusal Bağlılık Üzerindeki Etkisi: İlkokul Öğretmenleri Üzerinde Bir İnceleme.....	103
سياسات التمكين السياسي للمرأة في الجزائر	104
استخدام الخدم ضوابط وحقوق شرعية	106
دور الوثائق التاريخية في دحض الرواية التوراتية حول تاريخ فلسطين القديم.....	107
دور الديانتين الإسلامية والمسيحية في مواجهة الإلحاد المعاصر	109
حق الخصوصية لدى الأبناء بين الفقه الإسلامي والقانون الإماراتي	112
آداب الحوار وقيمه وأسس وآليات تدبير الاختلاف من المنظور الديني	113
مدى إمكانية قيام دولة فلسطين بإحالة ملف اغتيال شيرين أبو عاقلة للمحكمة الجنائية الدولية	114
حقوق العاملين في الشريعة الإسلامية وما عليه قانون العمل والعمال الإماراتي	115
(خلال عصر الدولة القديمة حتى عصر تحقيق بعض آثار الملوك والأفراد من خلال ماورد ذكره في المصادر المصرية القديمة الدولة الحديثة).....	117
العلاقات الألمانية المكسيكية حتى عام 1945	119
مراعاة العامل النفسي في الأسرة المسلمة من خلال السنة النبوية (الأطفال نموذجًا).....	121
"قد تحدث مثل هذه الأشياء" لديفيد هير و "أهل الكتاب" ليوسف الجندي الرأي العام و قلب الحقائق عن غزو العراق:	123
الدوافع النفسية والاجتماعية لدي الشباب السوداني نحو الهجرة الدولية	125
Digital Human Resource Management.....	127
The Mediating Role of Brand Awareness in the effect of Social Media Content on Purchase Intention: An Applied Study.....	128
Kişisel Bellekten Kolektif Belleğe Bellek Katmanları Bağlamında "Heraion Teikhos'un Kadınları" Belgesel Filminin Analizi	129

A Two-Stage Research Performance Assessment of Turkish Higher Education Institutions Using Data Envelopment Analysis and Beta Regression

Assoc. Prof. Dr. Büřra SOUMMAKİE

Antalya Bilim Üniversitesi

Assist. Prof. Dr. Michael WEGENER

Antalya Bilim Üniversitesi

Abstract

In this paper, we study the research efficiency of the Turkish higher education sector in a two-stage data envelopment analysis model with variable returns to scale. Using a sample of 50 private and public universities, the first stage of our model calculates the efficiency scores and determines the reference set of efficient institutions for each inefficient university. DEA efficiency scores are a prime example of fractional data - a fact that has been disregarded by many previous studies. Instead of popular Tobit regression which was developed for censored data, we use beta regression for fractional data in the second stage of our analysis to estimate the effects that external factors, such as age, size and ownership status of the university, may have on efficiency scores. Our results indicate that research efficiency within the Turkish system of higher education is relatively high: DEA scores range from 0.576 to 1, with an average score of 0.878. We find 25 of the 50 universities in our sample to be research efficient, with the maximum score of 1. Beta regression summary statistics suggest that extra-large universities tend to be less research efficient than large universities as the corresponding coefficient is statistically significant at the 10% confidence level. In turn, no statistically significant dependence on the research efficiency score is detected for ownership status and age of the institution. Bootstrapped hypothesis testing further corroborates the latter result.

Keywords: Higher Education Institutions, Two stages DEA, Research efficiency, Beta regression, Bootstrapping

An Evaluation on the Construction Techniques of Ephesos St. John Church with Procopius' Expression

Research Assistant Fırat BARANAYDIN

Gelişim University

Abstract

The Church of St. John of Ephesos (St. Jean) is one of the Seven Churches of Revelation that are believed to survive after the apocalypse according to a renowned belief in Christianity. It is believed that St. John, one of the apostles of Jesus, came to Ephesos and wrote the bible on Ayasuluk Hill, and after his death, he was buried on Ayasuluk Hill in accordance with his will. In the area of his burial, first a simple Martlyon, then a basilica plan church, and finally in the sixth century AD a monumental church with a cross plan that was roofed with domes, which was dedicated by Justinian, were built.

This study aims to examine the construction stages, techniques and styles of the Church of St. John, based on the narratives of the Prokopios of Caesarea, a prominent historian of the Justinian period. In line with these aims, the in-situ architectural components of the Church of St. John are determined, and the construction techniques of these components were examined and modeled, which was followed by the evaluations on the construction techniques which was carried out by focusing on the accounts of ancient writers. As a result, the projections of Prokopios' narratives in architecture are attested which helps to reach to conclusions about the construction techniques of the Church of St. John.

Keywords: Ayasuluk, Ephesos, Saint John Church, Prokopios

Kripto Para Kavramının Vergisel Açıdan Güncel Durumunun Değerlendirilmesi

Öğr. Gör. Hüseyin AKKAYA

Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi

Öğr. Gör. Şehnaz BODUR

Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi

Özet

Globalleşen dünyanın iktisadi açıdan trend kavramı olan kripto para birimleri 2008 yılında Satoshi Nakamoto tarafından yazılan makalede yer alan “Bitcoin” biriminin ortaya çıkmasıyla ekonomik hayata girmiştir. Günümüzde ise yaklaşık 21.000 kripto para birimi bulunmakta olup sınır ötesi ödemelerden bankalar arası transferlere kadar her şeyi etkileyen küresel ekonomide yaygın bir güç haline gelmektedir. Bu benzersiz finansal ve teknolojik işlem yapısı ve altında yatan blockchain teknolojisi, kurulan finansal piyasaya kıyasla kripto para birimini tanımlayan yeni fırsatlar ve olumsuzluklar barındırmaktadır. Bu durum merkezi olmayan kripto para birimleri için finansal otoriteler, sermaye piyasası düzenleyicileri, dünyadaki vergi yargısı bölgelerinde benzeri görülmemiş zorluklar ortaya çıkarmaktadır. Merkezi olmayan kripto para birimlerinin; coğrafi sınırların olmaması ve daha geniş anlamda dijital pazarların küresel doğası, uluslararası işbirliğini önemli hale getirmektedir. Bu gelişmeler neticesinde 24 Kasım 2021 tarihinde Avrupa Birliği Konseyi tarafından “Kripto Varlık Piyasalarına İlişkin Düzenleme” (Markets in Crypto Assets, “MiCA”) ve “Dijital Faaliyet Dayanıklılık Kanunu” (Digital Operational Resilience Act, “DORA”) şeklinde tanımlanan teklifler kabul edilmiştir. AB Konseyi MiCA ve DORA teklifleri ile kripto para birimleri ve bu birimlerle yapılan işlemler ile ilgili bir çerçeve oluşturmaktadır. Türkiye şu ana kadar kripto para birimleri ile ilgili “6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu”na ekleme yapmak suretiyle bu alanı tanımlamaya çalışmakta, bu alan ile ilgili henüz vergisel bir düzenleme bulunmamaktadır.

Kripto para kavramının genel olarak yeterince anlaşılammış olması ve dünya çapında konsensüsün sağlanamaması gibi nedenlerden dolayı kripto para birimlerinin teknolojik ve ekonomik nitelikleri, kripto para biriminin özelliklerini ve kullanım durumlarını barındıran ihtiyatlı bir düzenleme gerektirmektedir. Hali hazırda dünyayı kapsayan bir kripto para tanımı ve çerçevesi bulunmadığından henüz uluslararası bir vergilendirme rejimi de sistemde yer almamaktadır. OECD tarafından kapsayıcı bir çerçeve oluşturularak 2023 yılında kamuoyu ile paylaşacağı kripto para ile ilgili çerçeve taslak beklenmektedir. Kripto para birimlerinin vergilendirilmesinde ülke bazlı çözümler yerine uluslararası genel görüş birliği oluşturularak bir vergilendirme sisteminin geliştirilmesi ve uygulanması açısından mevcut düzenlemelerin değerlendirilmesi üzerinde durulması önem arz etmektedir. Bu konu ile ilgili OECD, IMF gibi uluslararası kuruluşlar, kripto varlık düzenlemelerinin işbirliği içerisinde yapılması gerektiğinin önemini vurgulamaktadır. Geleceğin dünyasında kripto para gerçeği ve bu alanın vergilendirilmesine yönelik gelişmeler değerlendirerek güncel durum hakkında bilgi verilecektir.

Anahtar Sözcükler: Kripto Para, Vergi, Uluslararası Vergilendirme.

12 Eylül Askeri Darbe Sonrası Bio-Psikososyal Yaklaşım Üzerinden Toplumla Eklektik Bakış

Doktora Öğrencisi Dilek Kırkpınar

Dokuz Eylül Üniversitesi

Özet

Yeni çağın trend yaklaşımı biyopsikososyal üzerinden toplumlara mercek tutulabilir ve ülkelerin derinlemesine çok yönlü nedensellik tahlilleri yapılabilir ki bu tespitler sağlıklı yapılabildiği takdirde ülkelerin gelişmesinde, refah statüsüne geçmesinde ve toplumsal problemlerini çözmelerinde, kaygılarını gidermede yahut siyasi, ekonomik ya da kültürel konjonktürde oluşabilecek açmazların önüne geçebilmelerinde yardımcı olabilir. Nasıl ki bir insan herhangi bir hastalık sahibi olduğunda BSP devreye girerek ona tedavi çeşidi ya da portföyü sunabiliyorsa aynı yaklaşımla ülkelerin yaşadıkları herhangi bir sorunsal anında tarihsel periyot eşliğinde coğrafi konumları dahil siyasi, ekonomik, sosyolojik, kültürel, beşeri perspektifler üzerinden değerlendirme yapılabilir, sorunun kaynağı tespit edilebilir, tekrarlamaması adına gerekli önlemler alınarak veriler hazırlanabilir ki bu sayede daha sağlıklı bireyler ve o sağlıklı bireylerden oluşan mutlu, huzurlu, sosyal, refah, yüzü geleceğe dönük, üreten, geliştiren, bağımsız toplumların var olma ihtimali kuvvetle muhtemel ölçekte hayata geçirilebilir.

Biopsikososyal yaklaşımın hasta merkezli bir yaklaşım olduğunu kabul ederek Biyo-psyko-sosyal açıdan 12 Eylül Askeri Darbesi sonrasında toplumun geçtiği süreçte bütünsel bir bakış sunulan bu çalışmada yöntem olarak literatür taraması seçilmiştir. Ülkelerin geliştirdikleri politikalar doğrultusunda sahip oldukları mevcut örüntü, tarihsel süreçlerini damgalayan kuramsal ve toplumsal olaylar dahil analiz edilebildiği düşünülürse 12 Eylül de psikolojik, sosyolojik, ekonomik, siyasi ya da kültürel her türlü yaklaşımın kayda değer analizinin yapılabileceği, farklı kategorilerde türlü türlü teori veyahut bakış açısı, yorumla değerlendirilebilecek sebep sonuç örüntüsü barındıran dev bir tetkik merkezi, bir araştırma laboratuvarı veya bir fikir/tartışma atelyesi gibi düşünülebilir zira 12 Eylül' ü tüm dehlizleri ve karanlığı ile anlayabilmek, yaşanılanları tasvir edebilmek, toplumun siyaset çemberinin dışında tutularak demokrasinin vesayet altına girmesini açıklayabilmek ancak bütün bu yaklaşımların kesiştiği noktada bütüncül bir bakış açısıyla mümkündür. Dolayısıyla bu çalışmada 12 Eylül Askeri Darbesi sonrası Türk toplumunu Biopsikososyal model olarak ölçümleyip toplumun yaşanmışlıklarını farklı pencerelerden değerlendirme ve yorumlama yoluna gidilmiştir.

Anahtar Kelimeler: 12 Eylül, Biopsikososyal Yaklaşım, Bütüncül Bakış, Toplum, Değerlendirme

Karnaval ve Yaprak Dökümü Romanları Üzerinden Karşılaştırmalı Bir Analiz: Ebeveyn Çocuk İlişkisi, Ortak Noktaları, Farklılıkları

Yüksek Lisans Öğrencisi Nursevim Kaya
Bursa Teknik Üniversitesi

ÖZET

Edebiyat sosyolojisi, metinler üzerinden toplumsal süreçleri ve değişimleri okumaya yardımcı olmaktadır. Bu nedenle toplumların geçirdikleri süreçler, edebiyat ve sosyoloji alanından ayrı olarak düşünülemez. Özellikle edebi metinleri, sosyolojik yönden incelemek toplum hakkında bilgilere ulaşmamıza kaynaklık etmektedir. Bu kaynaklar içerisinde roman önemli bir yere sahiptir. Çünkü romanın sosyolojik imkânı, eserin yazıldığı dönemin sosyal yaşantısına, kültürel özelliklerine, sınıf katmanlarına ışık tutması açısından değerlidir. Aynı zamanda yazarda içerisinde bulunduğu toplumun gerçeklerini, sorunlarını yansıtarak dönemi sosyolojik olarak değerlendirmemize olanak sağlamaktadır. Özellikle de Türk romanının ortaya çıkış şekline ve ortamına bakıldığında değişimlerin, yeniliklerin, sosyal ve kültürel yapıyı bizlere aktarmakta önemli bir aracı olduğunu görmekteyiz.

Tüm sosyal alanda yaşanan bu değişimler aile kurumunu ve ebeveynlerin çocuklara karşı bakış açılarında ve yetiştirme tarzlarında da değişmeyi beraberinde getirmiştir. Ailedeki değişim ebeveyn tutum ve davranışlarına, çocuklarla ilişkisine de yansımaktadır. Bu nedenle ebeveyn tutumlarını değişimi üzerinden analiz yapmak ve romanları karşılaştırmak pek çok veriye ulaşmamıza olanak sağlamaktadır.

Bu çalışma kapsamında, Ahmet Mithat'ın "Karnaval" ve Reşat Nuri Güntekin'in "Yaprak Dökümü" romanları üzerinden sosyal ve kültürel gelişmelerle birlikte ebeveyn çocuk ilişkisinin değişimi konusunda ortak noktalar ve farklılıklar üzerinde durulmaktadır. Hem Ahmet Mithat Efendi hem de Reşat Nuri Güntekin'in romanlarında ebeveyn çocuk ilişkisinin devamlılığını sürdürmesinde anne kadar babalarında görevlerine vurgu yapmıştır. Romanlar tarihsel olarak farklı dönemde yazılsalar da temel kurum olan ailede, ebeveyn çocuk ilişkisinin toplumumuzda bazı geleneksel özelliklerinin hâlâ devam etmekte olduğu, bazı tutumların ise toplumsal süreçte yaşananlar sebebiyle değiştiği görülmektedir. Seçilen romanlarda baba ve oğul ilişkisinin detaylı olarak incelenmesine olanak sağlamakta olup, özellikle vurgulanan ortak noktalar ise ailelerde baba otorite kaynağı olarak görülmekte ve çocukları için tüm fedakarlıkları göze almaktadır. Babanın otorite olarak ailede var olması, çocukların eğitimi ve terbiyesiyle ilgilenmesine özen göstermesine, babanın ailedeki otoritesinin azalması ya da yok olmasıyla ebeveyn çocuk ilişkisindeki sorunları açığa çıkarmaktadır.

Anahtar Kelimeler: edebiyat sosyolojisi, roman, ebeveyn-çocuk ilişkisi

Davranışsal Finans Perspektifi ile Hisse Senedi Yatırımcılarının BES'e Yaklaşımı: Aydın Örneği

Dr. Öğretim Üyesi Yasemin ERDOĞAN

Aydın Adnan Menderes Üniversitesi

Yüksek Lisans Öğrencisi Cevahir BAŞDALAN

Gedik Yatırım Menkul Değer A.Ş.

Özet

Davranışsal finansın önemli bir bölümü bireylerin davranışlarına anlam aramakla yol almaktadır. Bu sebeple bu çalışmada Aydın İlinde yatırımlarını yapan hisse senedi yatırımcılarına yönelik bireysel emeklilik sistemindeki sigorta satın alma davranışlarının nelerden etkilendiğini araştırmak amaçlanmıştır. Merkezi Kayıt Kuruluşu'nda (MKK'da) kayıtlı Aydın İli yatırımcıları (32.821 kişi) anakütle kabul edilerek örneklem olarak 399 kişiden anket yöntemiyle veri toplanması sağlanmış, elde edilen verilerin analizi SPSS 22.0 paket programı ile yapılmıştır. Verilerin analizi konusunda; tanımlayıcı istatistikler frekans, yüzde, ortalama, standart sapma değerleri ile sunulmuştur. Ölçeğe ilişkin güvenilirlik ve geçerlilik çalışmaları Alpha testi ve Açıklayıcı Faktör analizi ile yapılmıştır. Çalışmada tespit edilen alt boyut ve boyutların katılımcıların demografik ve sigorta yaptırma eğilimlerine göre kıyaslamaları için bağımsız örneklem t testi ve Varyans analizi (ANOVA) testi uygulanmıştır. Varyans analizinde farklı olarak tespit edilen grupların belirlenmesi için sidak testi uygulanmıştır. Ayrıca boyutlar arasındaki ilişkilerin incelenmesinde Pearson korelasyon testi yapılmıştır. Çalışmada 0,05'den küçük p değerleri istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir ($\alpha=0,05$). Çalışmada incelenen davranışsal finans ölçeğinin güvenilirlik düzeyinin 0,94 olduğu belirlenmiştir. Ölçekte üç alt boyut bulunmaktadır. Bu tespit edilen alt boyutlar Kendini Kandırma, Bilişsel Eğilimler ve Duygusal Eğilimler olarak orijinal formdaki yapıda gerçekleşmiştir. Toplam açıklanan varyans düzeyinin %62 olduğu ve KMO örneklem yeterlilik düzeyinin 0,94 olduğu görülmüştür. Genel olarak ölçeğin yapısal olarak orijinal hali ile uyumlu olduğu görülebilir. Katılımcıların Kendini Kandırma boyutu puanlarının $4,50\pm 0,53$, Bilişsel Eğilimler boyutu puanlarının $4,54\pm 0,48$, Duygusal Eğilimler boyutu puanlarının $4,57\pm 0,46$ ve Genel davranışsal finans düzeylerinin $4,54\pm 0,42$ seviyesinde ve oldukça yüksek olduğu görülebilir. Elde edilen sonuçlara göre kendini kandırma ve bilişsel eğilimler boyutları arasında pozitif yönde güçlü düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür ($r=0,66$, $p=0,01$). Duygusal eğilimler ve bilişsel eğilimler boyutları arasında pozitif yönde orta düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür ($r=0,57$, $p=0,01$). Kendini kandırma ve duygusal eğilimler boyutları arasında pozitif yönde orta düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür ($r=0,59$, $p=0,01$).

Anahtar Kelimeler: Davranışsal Finans, Bireysel Emeklilik Sözleşmesi, Pearson Korelasyon Testi

Muhafazakâr Muhasebe Kavramı ve Kuramsal Bir İnceleme

Prof. Dr. Mustafa KIRLI

Manisa Celâl Bayar Üniversitesi

Öğr. Gör. Bahadır Bilge AYCAN

Manisa Celâl Bayar Üniversitesi

Özet

Muhasebe bilgilerinin üretilerek finansal tablo kullanıcılarına sunulması muhasebenin temel fonksiyonları arasında yer almaktadır. Finansal tablo kullanıcıları, işletme ile ilgili alacakları kararlarda finansal tablolarda yer alan bilgileri kullanarak ve analiz ederek değerlendirme yaparlar. Muhafazakâr muhasebe, muhasebe bilgilerinin üretimi sürecinde finansal tablolara yansıtılacak bilgilerle ilgili muhtemel belirsizlik durumlarının varlığında; temkinli ve ihtiyatlı davranılmasına odaklanarak, işletmenin varlık ve gelirlerinin olduğundan yüksek, diğer taraftan işletmenin borç ve giderlerinin de olduğundan düşük gösterilmemesine azamî dikkat ve özeni gösteren bir muhasebe anlayışıdır.

Literatürde muhafazakâr muhasebeye yönelik yapılan çalışmalar incelendiğinde, muhafazakâr muhasebenin; koşullu muhafazakâr muhasebe ve koşulsuz muhafazakâr muhasebe olmak üzere iki temel bileşenden oluştuğu görülmektedir. Bu bağlamda, koşullu muhafazakârlık kazançlardaki muhafazakârlığı; koşulsuz muhafazakârlık ise bilanço muhafazakârlığını ifade etmektedir.

Muhafazakâr muhasebe kavramının dayandığı temeller, sözleşmeler, davalar ve vergiler olmak üzere üç boyutta açıklanmaktadır. Muhafazakâr muhasebeye ilişkin yasal çerçeveye baktığımızda, Ülkemizde muhasebe kuram ve uygulamalarını düzenleyen ve sınırlayan yasal çerçevenin unsurları olarak Vergi Usul Kanunu, Türk Ticaret Kanunu, Sermaye Piyasası Kanunu, Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği, Türkiye Muhasebe Standartları ve Türkiye Finansal Raporlama Standartları yer almaktadır.

İşletmelerde muhafazakâr muhasebenin ölçümünde çeşitli yöntem ve modeller kullanılmaktadır. Bu yöntemlerden Basu (1997) tarafından geliştirilen kazancın asimetrik zamanlılığı yöntemi, aynı faaliyet dönemine ilişkin aynı büyüklükteki pozitif ve negatif getirilerin; faaliyet dönemi sonucunu gösteren kârlılığa aynı oranda yansıtılmaması esasına dayanmaktadır. Givoly ve Hayn (2000) tarafından geliştirilen modelde ise negatif tahakkuklara odaklanılmaktadır. Ball ve Shivakumar (2004) tarafından geliştirilen, asimetrik olarak zamanında kazanç ve kayıpların tanınmasında tahakkukların rolü modelinde; nakit akışlarının gerçekleşmesinin beklenmeden, muhtemel kazanç ve kayıpların asimetrik olarak tanınması sağlanmaktadır. Muhafazakâr muhasebenin ölçümünde kullanılan bir diğer yöntem gizli yedek akçeler yönteminde, muhafazakâr muhasebenin göstergesi olarak, işletmelerin sahip olduğu varlıkları değerlendirme günündeki değerlerinden daha düşük bir tutarla bilançolarına yansıtılmaları yoluyla veya diğer başka bir yol ile ayrılan gizli yedek akçeler kullanılmaktadır. Muhafazakâr muhasebenin ölçümünde kullanılan bir başka yöntem ise Piyasa Değeri/Defter Değeri oranı yöntemidir. Muhafazakâr muhasebenin göstergesi olarak bu oranın 1'den büyük olması kabul edilir.

Finansal tablolara dayalı karar alan finansal tablo kullanıcıları açısından muhafazakâr muhasebe uygulamaları, finansal tablo kullanıcılarının daha sağlıklı ve rasyonel kararlar almalarına ve muhtemel kayıplarını önlemeye yardımcı olmaktadır. Zaman zaman muhafazakâr muhasebe uygulamalarının dönemsellik ilkesine aykırı hareket etmesi, muhafazakâr muhasebeye yöneltilen en önemli eleştiri olarak karşımıza çıkmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Muhafazakâr Muhasebe, Koşullu Muhafazakâr Muhasebe, Koşulsuz Muhafazakâr Muhasebe, Muhafazakâr Muhasebenin Ölçümü

Yerel İşletmelerin E-Ticaret ve Sosyal Medya Kullanımı: Niğde ve Yöresi GSM Operatör Bayileri Üzerinde Bir Uygulama

Doç. Dr. Ruhan İRİ

Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi

ÖZET

Küçük veya orta büyüklükte olan ve yerel olarak faaliyet gösteren işletmeler genellikle şehir merkezlerinde yaygın olarak kurulan ve şehir merkezinde yaşayan insanların istihdamına katkı sağladığı kadar şehir ekonomilerine de her alanda proaktif katkı sağlamaktadır. Faaliyetlerini yerel düzeyde devam ettiren işletmeler sosyo-ekonomik konjonktürün değişimi ve ticaret hayatında yaşanan yeni gelişmeler e-ticaret, uluslar arası pazarlarda küresel pazarlama anlayışı ile iş yapabilmek için yeterli imkana sahip olmayan KOBİ'lerin ve yerel işletmelerin varlıklarını devam ettirebilme veya rekabet edebilmelerini etkilemiştir. Araştırmada, bilgi teknolojilerinin ortaya çıkmasıyla ve hızla yaygınlaşmasıyla birlikte yerel işletmelerin pazarlama faaliyetlerinde e-ticaret ve sosyal medya kullanımı faaliyetlerini incelenmesi ve değerlendirilmesine yönelik olarak gerçekleştirilmiştir. 01-30 Eylül 2022 tarihleri arasında, Niğde ve yöresindeki yerel işletmelerden olan GSM operatör bayi işletmesi ve bu işletmelerde, işyeri sahibi, pazarlama elemanı, satıcı veya tezgahlar olarak çalışan iş görenler ile yapılan yüz yüze görüşmelerle gerçekleştirilen anketler neticesinde elde edilen veriler ve bilgiler doğrultusunda, GSM operatör bayi işletmelerinin gerçekleştirdikleri e-ticaret ve sosyal medya kullanımı ve pazarlamasına yönelik olarak içerik çözümlemesi yöntemi yapılarak sonuçları değerlendirilmektedir. Gerçekleştirilen çalışma, keşifsel bir araştırma olup, araştırma mevcut durumu belirlemeye yönelik tanımlayıcı durum tespiti yapmak amaçındadır. Yine araştırma, daha önce bu alanda çalışma yapılmaması ve ileride bu alanda yapılabilecek araştırmalara ışık tutması ile literatüre katkı sağlaması açısından önemlidir. Bu çalışmanın araştırma evrenini, Niğde ve yöresinde faaliyet gösteren toplam 30 GSM operatör bayi işletmesi ve bu işletmelerde, işyeri sahibi, pazarlama elemanı, satıcı veya tezgahlar olarak çalışan iş görenler oluşturmaktadır. Her GSM operatör bayi işletmesinden rastgele en az bir işyeri sahibi, yöneticisi, pazarlamacı veya satış bölümü çalışanı toplam 41 pazarlamacı örneklem alınmıştır. Elde edilen veriler SPSS 22.0 hazır paket programında değerlendirilmiştir. Verilerin değerlendirilmesinde, bazı tanımlayıcı istatistiklerden faydalanılmıştır. Araştırma sonucunda, Niğde ve yöresindeki yerel işletmeler arasında yer alan GSM operatör bayi işletmelerinin e-ticaret ve sosyal medya araçlarını pazarlama faaliyetlerinde kullanmalarına rağmen satışlarını çok fazla etkilemediği, bilinirlik ve tanınmalarının arttığı ortaya çıkmıştır. Yine Niğde ve yöresindeki yerel işletmeler arasında yer alan GSM operatör bayi işletmeleri satış ve pazarlama faaliyetlerinde sosyal medya araçlarını (özellikle instagramı) e-ticarete göre daha fazla tercih ettiklerini belirtmişlerdir.

Anahtar kelimeler: Yerel İşletme, Elektronik Ticaret, Sosyal Medya, Niğde.

Squid Game Kuralları ve Gündelik Yasa: Görsel İmgelemden Felsefi Ötekiliğe Çocuk ve Oyun

Dr. Öğretim Üyesi Özlem DERİN

İstanbul Gelişim Üniversitesi

Özet

Görsel imgelemlerin modernleşmenin ana damarlarından biri olmaya başladığı andan itibaren uzun metraj ve kısa metraj yayınlar ilk zamanlarda İtalya ve Fransa üzerinden, daha sonra ise Hollywood düzleminde kendisini göstermiştir. Bu türden yapımlar arasında Hollywood daha popüler bir imaja ve stüdyo kurgusuna yer verirken, İtalyan ve Fransız sineması özellikle savaş sonrası dönemde anlatımını gerçeklik üzerine kurmaktadır. Gündelik yaşamın ve şiddetin apaçık sergilendiği bu türden yapımlarda özellikle çocuk oyuncuların kullanılması gerçekliği apaçık vurgulamak adına önemli bir edimdir. Yeni Gerçekçiliğin en gözde yapımlarında çocukların haberci ya da bir ayna gibi kullanılması, ardından aynı etkiyle Yeni Dalga'da özellikle Truffaut tarafından yaratılan Antoine Doinel karakterleri çocuğun sinematik değerini sorgulamak açısından yeni bir ufuk açmaktadır. Çocuk insan doğasının en masum görünen ancak en acımasız ve şiddetli karakterlerinden biridir. Sinematik olgulardan hareketle felsefi bağlamda çocuğu değerlendireceğimiz bu metnin temel hedefi günümüzün popüler yapımlarından Squid Game'in çocuk oyunları ile olan ilişkisine ilerleyecektir. Çocuk doğası kendi içinde oyunlar kuran, aldırış etmez ve yasanın dışında kalanı temsil ederken aynı zamanda yaşam ve toplumun ötekisi olarak görülmektedir. Bu bakımdan önemsizleştirilen çocuk figürü görsel yapımlarda mutlak gerçekliğin habercisi olurken aynı zamanda acımasız bir yıkımı yaratacak kudreti de barındırmaktadır. Antik Yunan'da kullanılan paidia (παίδιά) kavramından hareketle başlanacak olan inceleme, ardından Nietzsche'nin metamorfozuna dayandırılarak, Benjamin'in tarihin harabeleri üzerinde oyun oynayan çocuğuna vurgu yapılacaktır. Önemsiz görünen çocuk oyunlarının oluşturduğu tekinsiz çatışma ve şans durumları ise Roger Caillois'ın agon ve alea kavramlarıyla ludus bağlamında işlenecektir. Paidia düzensizliği sembolize ederken ludus düzenin temsili olarak değerlendirilecektir. Ancak dikkat edilmesi gereken nokta bunlar arsında keskin bir ayrımın olup olamayacağıdır. Squid Game dizisinde oynanan oyunlar söz konusu kavramlar bağlamında değerlendirilerek oyun ve şiddet arasındaki bağlantı daha açık bir biçimde sergilenmeye çalışılacaktır. Temelde oyunun tekinsiz karakterini besleyen şey çocukların yasanın içinde yer almaması ve bu bağlamda cezadan yoksun sayılmasına dayanmaktadır. Bu yasa-dışındalık hali aldırış etmez ve başkaldıran çocuk doğasını yasanın-bilinmezliği durumu üzerinden haklı çıkarmaktadır. Oysa oyunun doğası incelendiğinde ortaya çıkan şey birbirine zarar verme, kuralları çiğneme ve hileye kadar ilerlemektedir. Toplumsal düzenin ortaya koyduğu yasa düzenine eğildiğimizde bunun da bir oyun olduğu oldukça açık hale gelmektedir. Zira mevcut düzenin korunması adı altında taktiksel bir gösterim olan yasa kendisini devam ettirmesi söz konusu olduğunda şekil değiştirerek şiddeti düzenin içinde doğurmaktadır. Hatta düzen içinde şiddete izin vermeyen ve bunu cezalandıran yasa kendi içindeki bekçilerle şiddeti yasal hale getirerek bu edimi ödüllendiren bir sistemi de doğurmaktadır. Gündelik evren bu kavramlar üzerinden Squid Game dünyasına giydirilecek ve bunun üzerinden bir değerlendirme sunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Oyun, Squid Game, Yasa, Şiddet, Görsel İmge

Ahî Çelebi'nin (Ö. 905/1500) Beyzâvî Tefsirine Yazdığı "Hâşiye Ale'z-Zehrâveyn Mine'l-Kâdi" Adlı Risalesine Dair Değerlendirmeler (Hûd Sûresi Örneğinde)

Doç. Dr. Süleyman PAK

Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi

Özet

Ahî Çelebi (ö. 905/1500) alimlere büyük kıymet vermesiyle bilinen II. Bayezid devrinde yaşamış fazilet sahibi değerli bir müderristir. Kendisi Seyyid Ahmet Kırımî, Selahaddin Efendi gibi devrin ileri gelen alimlerinden dersler okumuş ve Molla Hüsrev'in ders halkasına dahil olmuş, ardından pek çok medresede müderrislik yapmış, vefatına kadar da Sahn-ı Semân medresesinde bu göreve devam etmiştir. Müderrisliğin yanında kitap da telif eden Ahî Çelebi'nin fıkıh, kelim, nahv, mantık, belagat alanında eserleri yanında tefsire dair yazdığı Hâşiye Ale'z-Zehrâveyn Mine'l-Kâdi adlı bir haşiyesi de bulunmaktadır. İlmi çevrelerde devrin yaygın özelliklerinden biri olan haşiye türü eser telif etme usulü Ahî Çelebi tarafından sürdürülmüş o da bazı eserlere haşiye yazmıştır. Tefsir alanında üzerine haşiye yazılan eserlerin başında Zemahşerî'nin Keşşâf'ı ile Beyzâvî'nin Envâru't-Tenzil'i gelmektedir. Bu çalışmaya konu olan ve Ahî Çelebi tarafından Envâru't-Tenzil üzerine yazılan Hûd ve Yusuf surelerine dair haşiye de bu kapsamda bir risaledir. Hâşiye, şerh ve talik türü eserler sadece açıklamaya gereksinim duyulan yerlerin tafsilatlı izahından ibaret olmayıp bunun yanında müellifin eleştiri, öneri ve özgün yorumlarını da içinde barındırmaktadır. Bu nedenle Ahî Çelebi bu iki sureye yazdığı haşiyede kendi görüşleri doğrultusunda değerlendirmeler yapmış, ayetlere dilbilimsel ve anlam merkezli açıklamalar getirmiştir. Yazma halinde bulunun bu eser Şehid Ali Paşa 322 numarada kayıtlıdır. Yazım tarihi olarak 913 olarak görülmekte, buna göre müellifin vefatından sekiz yıl sonra istinsah edildiği anlaşılmaktadır. Bu çalışmada Hûd sûresi örneğinde müellifin Beyzavî tefsiri üzerinden ayetleri yorumu incelenmektedir. Öncelikle müellifin bu risaleyi yazma amacı tespit edilmeye çalışılmakta, ardından Hûd sûresine dair yaptığı izahlar örnekler üzerinden açıklanmaktadır. Ayetlerde geçen kelimeler lügat, kök ve türevleri bakımından incelenirken, dilbilgisi yönüyle ifadelerdeki cümle tahlilleri ve buna dayalı anlam ihtimalleri üzerinde durulmaktadır. Bu tür eserler, önemli bir kitaptaki kapalı ve anlaşılma güçlüğü çekilen kısımları anlaşılır kılma amacıyla açıklamayı amaç edindiğinden bu risalede de Beyzâvî'nin izahlarını daha anlaşılır kılma hedeflenmiş, bunun yanı sıra müellifin kendi kişisel tercihlerini gösteren ifadeler risalede yer almıştır. Yöntem olarak müellif eser sahibinin açıklanmasını murat ettiği kısımları "kavlühü" şeklinde bir kayıtla beyan ederken, kendi açıklamalarını "ekûlü" diyerek bunları birbirinden ayırmıştır.

Anahtar Kelimeler: Tefsir, Haşiye, Hûd Sûresi, Envâru't-Tenzil, Ahî Çelebi.

Kent İçi Ulaşımında Elektrikli Skuter Uygulamaları Politikası ve Uygulama Araçları: Türkiye Metropolitan Alanlarından Örnekler

Dr. Öğretim Üyesi Ahmet YAMAN

Tarsus Üniversitesi

Özet

Kentsel sorunların en başında ulaşım ve trafik problemleri gelmektedir. Kent içi ulaşım sistemlerinin optimize edilmesi uzun yıllardır farklı disiplinlerin çalışma konularını oluşturmaktadır. Son yıllarda şehir içi ulaşımında mikro hareketliliği sağlayan elektrikli skuter uygulamaları dünya genelinde yaygınlaşmaktadır. Elektrikli skuter uygulamaları, kent içi ulaşımında mikro hareketliliği sağlama, akıllı ve yeşil ulaşımı teşvik etmesi gibi nedenlerle popüler hale gelmektedir. Bilgi iletişim teknolojilerinden yaşanan hızlı değişim ulaşımından sağlığa, eğitimden ticarete pek çok alanı etkilemektedir. Kentler, bilgi iletişim teknolojileri sayesinde mekansal, sosyal ve ekonomik açıdan sürekli değişim göstermektedir. Bu değişim teorik arka planını akıllı kent yaklaşımının kentsel hizmetlerin kalitesini ve niceliğini arttırmaya yönelik teknolojik çözümler oluşturmaktadır. Son dönemlerde elektrikli skuter uygulamaları da kent içi ulaşım sistemlerine mikro hareketlilik kavramıyla birlikte yenilik getirmiştir. Bununla birlikte kent içi ulaşımında akıllı hareketliliğin yaygınlaşması kent içi ulaşımında etkinliği de arttırmıştır. Çalışma kapsamında elektrikli skuter politikası, akıllı kent, akıllı hareketlilik ve yeşil kent yaklaşımlarına referans verilerek açıklanacaktır. Elektrikli skuter uygulamaları da girişimcilik ve yenilikçilik kavramlarıyla birlikte değerlendirilecektir. Çalışma Türkiye'nin Metropolitan alanlarında tercih edilen elektrikli skuter politikası ve uygulama araçlarını açıklamak ve değerlendirmek amacıyla nitel araştırma yöntemini ve çoklu durum çalışmasını benimsemiştir. Bu bağlamda araştırma kapsamında İstanbul, Ankara ve İzmir Büyükşehir Belediyelerinin elektrikli skuter politikası ve uygulamaları incelenecektir. Çalışma kapsamında öncelikle akıllı kent yaklaşımı ve akıllı hareketlilik kavramları incelenecektir. Türkiye'de elektrikli skuter uygulamalarına yönelik merkezi ve yerel yönetimlerce uygulanan kentsel kamu politikaları analiz edilecektir. Bu bağlamda elektrikli skuter uygulamalarına yönelik düzenlemeler ve bu düzenlemeleri uygulayan kurumlar analiz edilecektir. Son olarak elektrikli skuter uygulamalarını geliştiren girişimciler değerlendirilecektir.

Anahtar Kelimeler: Akıllı kent, akıllı hareketlilik, mobil hareketlilik, elektrikli skuter

Öğrencilerin Yerel Katılım Mekanizmalarına Yönelik Bilgi Düzeyleri Üzerine Bir Araştırma: Isparta Örneği

Prof. Dr. Nilüfer NEGİZ

Süleyman Demirel Üniversitesi

Dr. Özkan YALÇIN

Araştırmacı

Özet

Nüfusun çoğunluğu günümüzde kentlerde yaşamaktadır. Kentte yaşayan insanların, kentli olmanın gerektirdiği nitelikte bir yaşam sürmesi, ihtiyaçlarının karşılanması ve yerel demokratik mekanizmalar içerisinde yer alması "kent hakkı" bağlamında da bir gerekliliktir. Bu gereklilik zamanla uluslararası düzlemde gündem bulmuş ve yeni hukuksal düzenlemelere gidilmesi kararlaştırılmıştır. Birinci Nesil Haklar (Klasik Haklar) ve İkinci Nesil İnsan Hakları (Sosyal Haklar) tartışmalarının ardından, 1970'lerde UNESCO tarafından gündeme eklenen Üçüncü Nesil Haklar (Dayanışma Hakları) farklı bir platformda yani kent özelinde tartışılmaya başlanmıştır. Bu sistematik çabaların bir sonucu olarak, Avrupa Yerel ve Bölgesel Kongresi, kentli haklarının tanınmasında önemli bir adım olan Avrupa Kent Şartı'nı Mart 1992'de kabul etmiştir. Avrupa Kentsel Şartı, yirmi maddeden oluşan Avrupa Kentli Hakları Deklarasyonu ve on üç maddeye sahip Avrupa Kentsel Şart İlkelerinden oluşmaktadır. Dayanışma haklarından olan "kentli hakları"; kentlilerin başta katılım olmak üzere barınma, çalışma, dinlenme ve diğer ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik bir dizi hakları kapsar. Kentli haklarına ilişkin uluslararası bu düzenlemelere Türkiye'de taraf olmuştur. Fakat, yasal yönden kentli haklarına ilişkin kapsayıcı bütüncül bir düzenleme gerçekleştirilmediği gibi yerel düzeyde de hiçbir belediye bu metne taraf olmamıştır. Ancak, bu haklara ilişkin yasal düzenlemeler parçacıklı bir şekilde Türkiye'de özellikle yerel yönetim mevzuatlarında hayata geçirilmiştir.

Bu bağlamda bu çalışma konuya kent odağından bakarak kentli olmak ve kentte yaşamak noktalarından hareketle, kentlilerin kentsel yaşamı içeren haklarından birisi olan katılım hakkının bilinirliği ve kullanımı üzerine odaklanmaktadır. Çalışma bu yönüyle bir saha araştırmasını içerecek biçimde kurgulanmış ve hedef evren olarak da üniversite öğrencileri seçilmiştir. Nicel araştırma yöntemi olan anket yöntemi kullanılarak kentli hakları içerisinde yer alan 'katılım hakkı', Isparta Süleyman Demirel Üniversitesi İİBF Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi öğrencileri evreninde yapılacaktır. Çalışma neticesinde öğrencilerin yerel siyasal/yönetimsel katılım mekanizmalarını ve aktörlerini tanıma ve katılma haklarını kullanma durumları ortaya konulmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Kent, Kentli Hakları, Katılım Hakkı, Yerel Yönetimler

Batı Seferi Boyunca Cebe ve Sübeğeteş Noyanların Faaliyetleri (1219-1224)

Araştırma Görevlisi Burak ÇELİK

Necmettin Erbakan Üniversitesi

Özet

Çingiz Han'ın 1219-1224 yılları arasında Hârizmşahlar üzerine düzenlediği sefer, sonuçları bakımından Ön Asya coğrafyasında meydana gelen en önemli olaylarından biridir. Bu sefer ile Moğollar ilk defa batı medeniyeti ile tanışmışlar bunun yanı sıra nüfuz alanlarını Anadolu sınırlarından Deşt-i Kıpçak'a kadar genişletmişlerdir. Bu genişlemenin en büyük mimarları, Cebe ve Sübeğeteş adlı iki meşhur Moğol komutanı olmuştur. Cebe ve Sübeğeteş'in sefer sırasında aldıkları ilk vazife, Sultan Muhammed'i yakalayıp Çingiz Han'ın huzuruna getirmek ve İran bölgesini baştan sona keşfetmek olmuştur. Bu görevle onlar süratle İran topraklarında amansız bir takibata girişmişlerdir. Bu bağlamda Nahşeb, Belh, Zave, Nişabur, Cüveyn, Tus, Halya, Radakan, Rey, Hemedan vd. sayısız vilayetten büyük bir hızla geçmişlerdir. Kaynakların rivayetlerine göre geçtikleri yerlerde görülmemiş katliamlarda bulunmuşlardır. Nihayetinde komutanlar Sultan Muhammed'i yakalayamasalar da onun hareket alanını kısıtlayarak ölümüne sebep olmuşlar ve aile efradı ile hazinelerini ele geçirip Çingiz Han'a göndermişlerdir. Sonuç olarak İran'da tam anlamıyla olmasa da gelecek yıllarda yapılacak Moğol seferleri için kısmî bir Moğol egemenliği tesis edilmiştir.

Cebe ve Sübeğeteş, Sultan Muhammed'in ölümünün ardından önce Azerbaycan'da sonra ise Gürcistan'da akın faaliyetlerinde bulunmuşlardır. Ancak komutanlar bu bölgelerde sıkı bir direnişle karşılaşınca bir süreliğine İran'a dönmüşlerdir. İran'da buldukları süreçte onlar yeni yağma faaliyetlerinde bulunarak ordularını takviye etmişlerdir. Cebe ve Sübeğeteş Çingiz Han'dan izin alarak gelecekteki Moğol saldırılarına ön ayak olması için keşif amaçlı Deşt-i Kıpçak istikametine yönelmişlerdir. Azerbaycan'ı kolayca işgal eden komutanlar Gürcistan'da direnişle karşılaşsalar da Gürcüleri ağır bir hezimete uğratarak Derbend'i geçmeye muvaffak olmuşlardır. Bölgeye girdiklerinde öncelikle direniş gösteren Lezgileri yenmişlerdir. Ardından Alan ülkesine girmişlerdir. Alanlar, bu yabancı düşman karşısında bölgenin önemli bir gücü olan Kıpçaklarla ittifak kurmuşlardır. Fakat Moğollar, Kıpçakları bu ittifaktan ayırarak Alanları yalnız bırakmışlar ve gerçekleşen savaşta onları ağır bir yenilgiye uğratmışlardır. Moğolların sonraki hedefleri Alanlardan ayırmuş oldukları Kıpçaklar olmuştur. Ancak Kıpçak yöneticilerinin Ruslarla olan akrabalık bağları ve Rusların Moğol tehdidini ciddiye almaları nedeniyle Moğollara karşı Rus-Kıpçak kurulmuştur. İki ordu Kalka Nehri civarında karşı karşıya gelmişlerdir. Cebe ve Sübeğeteş'in orduları sahte bir ricat oyunuyla müttefik ordularını imha etmişlerdir. Bundan sonra onlar Çingiz Han tarafından Türkistan'a çağrılmışlar ve bölgeyi terk etmişlerdir. Bu çalışmanın giriş bölümünde ilk olarak Moğolları batıyı istila etmeye yönelten etmenler üzerinde durulacaktır. Daha sonra Cebe ve Sübeğeteş'in Sultan Muhammed'i yakalama vazifeleri ve bu bağlamda İran'da gerçekleştirdikleri faaliyetlerin değerlendirmesi yapılacaktır. Ayrıca Moğolların, Sultan Muhammed'in ölümü akabinde Azerbaycan ve Gürcistan'daki aktiviteleri anlatılacaktır. Son olarak onların Derbend'i aşarak Deşt-i Kıpçak sahasına girmeleri ve buradaki çeşitli halklara boyun eğdirmeleri hadiseleri aktarılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Moğollar,İran,Deşt-i Kıpçak,Çingiz Han,Sübeğeteş,Cebe

Ebeveynlerin Çocuk Haklarına İlişkin Görüş ve Tutumları: Bir Nedensel Karşılaştırmalı Araştırma

Dr. Öğr. Üyesi Enver DURUALP

Bartın Üniversitesi

Arş. Gör. Lügen Ceren GÜNEŞ

Ankara Üniversitesi

Prof. Dr. Ender DURUALP

Ankara Üniversitesi

ÖZET

Toplumların temeli ve geleceğin yapı taşları olan çocukların nitelikli bir yaşam sürmesi oldukça önemlidir. Bunun mümkün olabilmesi için çocuk hakları bağlamında çocukların karşılaştığı problemlere ilişkin çözümlerin üretilmesi gerekmektedir. Sosyal bilimlerin de ilgi alanına giren çocuk hakları, yakın tarihte yasalarla güvence altına alınmış ve nihayet çocuklar da yetişkinler gibi temel haklara sahip olmuşlardır. Çocuk Hakları Sözleşmesi'nde açıkça belirtilen bu temel haklar ile tüm çocuklar hak özneleri olarak kabul edilmiştir. Dezavantajlı çok sayıda çocuğun olması ve bununla birlikte çocukları koruyan ortak kabulleri içermesi nedeniyle Çocuk Hakları Sözleşmesi'nin ortaya koyduğu temel ilke ve standartlar, çocukların halihazırdaki ve gelecekteki durumları açısından hayati öneme sahiptir. Sözleşmede yer alan ilke ve standartlar, ebeveyn-çocuk ilişkilerini, ebeveynlerin çocuklarına karşı görev ve sorumluluklarını düzenlerken çocukların ebeveynlerine karşı haklarına ve devletin tüm bu haklar karşısındaki yükümlülüklerine de açıklık getirmektedir. Diğer yandan kültürel ve sosyal farklılıklar, ebeveynlerin çocuk hakları tutumları üzerinde farklılaştırıcı bir etkiye sahiptir. Bu nedenle ebeveynlerin çocuk haklarına ilişkin tutumlarında farklılık yarattığı düşünülen bazı değişkenlerin incelenmesi ve ebeveynlerin çocuk hakları ile ilgili görüşlerinin saptanması önem kazanmaktadır. Günümüzde haklarını bilen ve uygulayabilen bir çocukluk oluşturabilmek için çocukların ihtiyaçlarının tespit edilmesine, bunun için de ebeveynlerin görüşlerine başvurulmasına ve çeşitli çalışmaların gerçekleştirilmesine ihtiyaç duyulmaktadır. Bu bilgiler ışığında araştırmanın amacı, ebeveynlerin çocuk haklarına ilişkin tutumlarını ve çocuk haklarıyla ilgili görüşlerini incelemektir. Araştırmada, deneysel olmayan araştırma desenlerinden nedensel karşılaştırmalı yöntem kullanılmış, çocuk haklarına yönelik tutumların çocuk haklarıyla ilgili görüşlere göre farklılık gösterip göstermediği belirlenmiştir. Amaçlı ve uygun örnekleme yöntemiyle seçilen ve Türkiye'nin farklı bölgelerinde yaşayan 477 gönüllü ebeveyn örnekleme oluşturmuştur. Araştırmaya katılan ebeveynlerin çoğunluğunun anne, 31-40 yaşlarında, üniversite mezunu, iki çocuk sahibi olduğu ve çalıştığı belirlenmiştir. Verilerin toplanmasında "Genel Bilgi Formu" ve Yurtsever-Kılıçgün ve Oktay (2011) geliştirilen "Çocuk Haklarına Yönelik Ebeveyn Tutum Ölçeği" kullanılmıştır. Araştırmada gerekli izinler ve etik onay alındıktan sonra, veriler Google Form aracılığıyla 28 Temmuz-4 Kasım 2021 tarihleri arasında çevrimiçi olarak toplanmıştır. Elde edilen verilerin analizinde Kolmogorov-Smirnov, Mann Whitney U ve Kruskal Wallis H testlerinden yararlanılmıştır.

Ebeveynlerin; %55,6'sı Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşme hakkında bilgisinin olduğunu, %74,8'i 18 yaşına kadar her bireyin çocuk olarak kabul edildiğini, %51,8'i çocuk haklarına dair sözleşmenin kısmen uygulandığını, %97,9'u haklar açısından çocuğun cinsiyet, ırk ve renginin önemli olmadığını, %60,4'ü çocuk haklarını sağlıklı yaşam hakkı olarak algıladığını, %61,4'ü çocuk hakları ihlalini çocuk ihmal ve istismarı olarak nitelendirdiğini ifade etmiştir. Yapılan analizler sonucunda; çocuk haklarını oyun hakkı olarak algılayan ebeveynlerin bakım ve koruma tutumlarının; çocuk haklarının kısmen uygulandığını düşünen ebeveynlerin devlet güvencesi ve desteği tutumlarının; çocuk haklarını oyun hakkı olduğunu niteleyen ve çocuk haklarının kısmen uygulandığını ifade eden ebeveynlerin kendi kendine karar verme tutumlarının yüksek olduğu tespit edilmiştir ($p<0,05$). Araştırmadan elde edilen sonuçlar ışığında ebeveynlere, uzmanlara ve araştırmacılara öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Çocuk hakları, ebeveyn görüşleri, ebeveyn tutumları

Dijitalleşen Dünyada Ebeveyn Davranışlarının İncelenmesi

Arş. Gör. Lügen Ceren GÜNEŞ

Ankara Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Enver DURUALP

Bartın Üniversitesi

Prof. Dr. Ender DURUALP

Ankara Üniversitesi

ÖZET

Sosyal bilimlerin en önemli ve araştırmacılar tarafından en çok incelenen konularından biri toplumsal değişimdir. Esasen toplumsal değişim yaşamın değişmesidir. Birçok etmene bağlı olan ve çok boyutlu ve karmaşık bir süreci ifade eden toplumsal değişim, toplumsal rol ve statülerin yanı sıra aile ilişkilerinde de esaslı dönüşümlere neden olmuştur. Bu değişim ve dönüşümlere yol açan etmenlerden biri de teknolojiye gelişim ve değişimlerdir. Teknolojide yaşanan gelişmeler bireyleri ve toplumları etkilerken ebeveynlere düşen rollerin farklılaşması da bu durumun doğal bir sonucu olarak karşımıza çıkmaktadır. Teknoloji ile harmanlanarak dijitalleşen günümüz dünyasında, geleneksel aile yapısı ve ebeveynlerin çocuklarına karşı olan tutum ve davranışları da her geçen gün daha da değişim göstermektedir. Ebeveyn-çocuk ilişkileri, ebeveynlerin çocuk yetiştirme stilleri ve çocuk yetiştirirken sergilemiş oldukları tutum, davranış ve uygulamalar dijitalleşen dünyada yaşayan çocukların fiziksel ve ruhsal sağlığında ve gelişiminde oldukça önemli rol oynamaktadır. Bu bilgiler doğrultusunda araştırmada, ebeveynlerin çocuk yetiştirme davranışlarının çocukların teknolojik araç kullanımına ilişkin bazı değişkenlere göre incelenmesi amaçlanmıştır. Nicel boyutta nedensel karşılaştırma modelinde yapılan araştırmaya, altı-15 yaş arasında çocuğu olan 388 ebeveyn dâhil edilmiştir. Amaçlı ve uygun örnekleme yöntemine göre belirlenen, farklı bölgelerde yaşayan, araştırmaya gönüllü olarak katılan 273 anne ve 115 baba araştırmanın örneklemini oluşturmuştur. Verilerin toplanmasında "Genel Bilgi Formu" ve Frick (1991) tarafından geliştirilip Çekiç ve arkadaşları (2018) tarafından Türkçe'ye uyarlanan "Alabama Ebeveyn Davranışları Ölçeği" kullanılmıştır. Veriler, gerekli izinler ve etik onay alındıktan sonra Google Form aracılığı ile 15 Nisan-10 Haziran 2022 tarihleri arasında çevrimiçi olarak toplanmıştır. Verilerin analizinde Kolmogorov-Smirnov, Mann Whitney U ve Kruskal Wallis H testlerinden yararlanılmıştır. Yapılan analizler sonucunda; ebeveynlerin çocukla ilgilenme, olumlu ebeveynlik, zayıf ebeveyn takibi, tutarsız disiplin ve dayakla cezalandırma alt boyutlarından oluşan çocuk yetiştirme davranışlarının ebeveyn, çocuğun yaş ve cinsiyetine, çocukların en fazla kullandığı teknolojik araca, bu araçları kullanım sürelerine, ebeveynin denetleme ve takip etmesine, koruma programı kullanmasına, çocuğuna kısıtlama getirmesine ve çocuğun bu kısıtlamaya verdiği tepkiye göre anlamlı farklılıklar yarattığı tespit edilmiştir ($p<0,05$). Araştırmadan elde edilen sonuçlar ışığında dijitalleşen dünyada ailelere, uzmanlara ve araştırmacılara öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Çocuk, çocuk yetiştirme, ebeveyn davranışları, teknoloji, dijital dünya

Ahî Çelebi'nin (Ö. 905/1500) Beyzâvî Tefsirine Yazdığı "Hâşiye Ale'z-Zehrâveyn Mine'l-Kâdi" Adlı Risalesine Dair Değerlendirmeler (Hûd Sûresi Örneğinde)

Doç. Dr. Süleyman PAK

Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi

Özet

Ahî Çelebi (ö. 905/1500) alimlere büyük kıymet vermesiyle bilinen II. Bayezid devrinde yaşamış fazilet sahibi değerli bir müderristir. Kendisi Seyyid Ahmet Kırımî, Selahaddin Efendi gibi devrin ileri gelen alimlerinden dersler okumuş ve Molla Hüsrev'in ders halkasına dahil olmuş, ardından pek çok medresede müderrislik yapmış, vefatına kadar da Sahn-ı Semân medresesinde bu göreve devam etmiştir. Müderrisliğin yanında kitap da telif eden Ahî Çelebi'nin fıkıh, kelim, nahv, mantık, belagat alanında eserleri yanında tefsire dair yazdığı Hâşiye Ale'z-Zehrâveyn Mine'l-Kâdi adlı bir haşiyesi de bulunmaktadır. İlmi çevrelerde devrin yaygın özelliklerinden biri olan haşiye türü eser telif etme usulü Ahî Çelebi tarafından sürdürülmüş o da bazı eserlere haşiye yazmıştır. Tefsir alanında üzerine haşiye yazılan eserlerin başında Zemahşerî'nin Keşşâf'ı ile Beyzâvî'nin Envâru't-Tenzîl'i gelmektedir. Bu çalışmaya konu olan ve Ahî Çelebi tarafından Envâru't-Tenzîl üzerine yazılan Hûd ve Yusuf surelerine dair haşiye de bu kapsamda bir risaledir. Hâşiye, şerh ve talik türü eserler sadece açıklamaya gereksinim duyulan yerlerin tafsilatlı izahından ibaret olmayıp bunun yanında müellifin eleştirisi, öneri ve özgün yorumlarını da içinde barındırmaktadır. Bu nedenle Ahî Çelebi bu iki sureye yazdığı haşiyede kendi görüşleri doğrultusunda değerlendirmeler yapmış, ayetlere dilbilimsel ve anlam merkezli açıklamalar getirmiştir. Yazma halinde bulunun bu eser Şehid Ali Paşa 322 numarada kayıtlıdır. Yazım tarihi olarak 913 olarak görülmekte, buna göre müellifin vefatından sekiz yıl sonra istinsah edildiği anlaşılmaktadır. Bu çalışmada Hûd suresi örneğinde müellifin Beyzavî tefsiri üzerinden ayetleri yorumu incelenmektedir. Öncelikle müellifin bu risaleyi yazma amacı tespit edilmeye çalışılmakta, ardından Hûd suresine dair yaptığı izahlar örnekler üzerinden açıklanmaktadır. Ayetlerde geçen kelimeler lügat, kök ve türevleri bakımından incelenirken, dilbilgisi yönüyle ifadelerdeki cümle tahlilleri ve buna dayalı anlam ihtimalleri üzerinde durulmaktadır. Bu tür eserler, önemli bir kitaptaki kapalı ve anlaşılma güçlüğü çekilen kısımları anlaşılır kılma amacıyla açıklamayı amaç edindiğinden bu risalede de Beyzâvî'nin izahlarını daha anlaşılır kılma hedeflenmiş, bunun yanı sıra müellifin kendi kişisel tercihlerini gösteren ifadeler risalede yer almıştır. Yöntem olarak müellif eser sahibinin açıklanmasını murat ettiği kısımları "kavluhü" şeklinde bir kayıtla beyan ederken, kendi açıklamalarını "ekûlü" diyerek bunları birbirinden ayırmıştır.

Anahtar Kelimeler: Tefsir, Haşiye, Hûd Sûresi, Envâru't-Tenzîl, Ahî Çelebi.

Havacılık 4.0 Kapsamında Havalimanlarında Dijital Dönüşüm: Ankara Esenboğa Havalimanında Bir Araştırma

Dr. Öğretim Üyesi Güzide KARAKUŞ

Necmettin Erbakan Üniversitesi

Yüksek Lisans Öğrencisi Faruk YILMAZTEKİN

Necmettin Erbakan Üniversitesi

Yüksek Lisans Öğrencisi Selin HAMAMCI

Necmettin Erbakan Üniversitesi

Yüksek Lisans Öğrencisi Beyza BULUT

Necmettin Erbakan Üniversitesi

Yüksek Lisans Öğrencisi Rabia ÜNVER

Necmettin Erbakan Üniversitesi

Özet

Dördüncü sanayi devriminin adı olan Endüstri 4.0 tüm sektörlerde büyük bir değişim ve dönüşüme neden olmaktadır. Tüm sektörleri etkileyen Endüstri 4.0'ın havacılık endüstrisine etkisi de yadsınamaz boyuttadır. Emniyet ve güvenliğin tüm operasyonel faaliyetlerde en önemli faktörler olarak yer aldığı havacılık sektörü dijital teknolojilere geçişte de öncelikli sektörlerdendir. Havacılık 4.0, tüm havacılık aktörleri (havayolu işletmeleri, yer hizmetleri işletmeleri, hava trafik kontrol hizmeti, uçak bakım kuruluşları, destek hizmetleri, havalimanları vb.) ve operasyonları için güncel ve önemli bir konudur. Sektörde yer alan tüm kurumların ve havacılık tedarik zincirinin sürdürülebilirliği, zincirin tüm öğelerinin dijital dönüşüm sürecini etkin yönetebilmesine bağlıdır.

Konunun önemi göz önünde bulundurularak bu çalışmanın amacı, Dünya genelinde Endüstri 4.0 perspektifinde ortaya çıkan Havacılık 4.0'ın havalimanlarındaki uygulamalarını inceleyerek Esenboğa Havalimanı'nda bu uygulamaların ne ölçüde hayata geçirildiğinin anlaşılmasıdır. Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden tekli vaka analizi kullanılmıştır. Verilerin toplanması için Nisan 2022'de Esenboğa Havalimanı yetkilileri ile gözlem, doküman inceleme ve yarı yapılandırılmış görüşme teknikleri kullanılarak toplantılar gerçekleştirilmiştir. Elde edilen bulgular betimsel analiz yoluyla derlenmiş ve dünya örnekleri (akıllı havalimanları olan Singapur Changi Havalimanı, Dubai Havalimanı ve Londra Heathrow Havalimanı) ile karşılaştırılmıştır. Elde edilen bulgulara göre Esenboğa Havalimanı'nda dijital dönüşüm konusunda çalışmalara başlanmış olmak ile birlikte dijitalleşme seviyesi dünyadaki akıllı havalimanı örnekleri ile kıyaslandığında oldukça yetersiz durumdadır.

Anahtar Kelimeler: Endüstri 4.0, Havacılık 4.0, Dijital Dönüşüm, Esenboğa Havalimanı, Akıllı Havalimanı.

Küresel Yeni Suç Türü: Organize Suç ve Organize Suç Örgütlerinin Yapıları ile İşleyişlerine Dair Genel Bir Bakış

**Yüksek Lisans Öğrencisi Tuğba Türkcü
Bursa Teknik Üniversitesi**

ÖZET

Küreselleşme, suç endüstrisini geliştirmiş ve suç örgütlerinin büyümesini sağlamıştır. Uluslararası ticaret ve tüketimin artışı, suç örgütlerinin sosyal ağlarını evrenselleşmesinde etkili olmuştur. Bu çalışmada, organize suç örgütlerinin dünden bugüne kadarki tarihsel süreci, türleri, işleyişleri, yönelimleri, literatür kaynaklardan faydalanarak, yorumlanmaya çalışılmıştır. Araştırmada, metodolojik literal tarama ve okuma yöntemi kullanılmıştır. Ayrıca, teorik araştırma yönteminden faydalanılmıştır. Çalışmada, organize suç örgütlerine karşı uluslararası akademik araştırmalar, önlemler ve yaptırımlara yer verilmiş ve yorumlamaya çalışılmıştır. Organize suç örgütlerinin küreselleşen dünya karşısındaki uluslararası işleyişi, fayda ve amacı, kâr ve kazanımları, sosyo-ekonomik etkileri, suç örgüt yapıları, izlediği politikalar, literatür kaynaklardan yararlanılarak, değerlendirilmeye çalışılmıştır. Ayrıca, Dünya ve Türkiye'deki suç örgüt yapılarının işleyişleri, sosyal bağlantıları, hemşehrilik ilişkileri hakkında bilgilere yer verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Organize Suç Örgütü, Organize Suç Örgüt Tipleri, Küreselleşme, Literatür, Hemşehrilik

Adli Muhasebe ve Hile Denetimi

Yüksek Lisans Öğrencisi Sibel SERTGÖZ ERSOY
Aksaray Üniversitesi

Doç. Dr. Mehmet Ali AKTAŞ
Aksaray Üniversitesi

Öğretim Görevlisi İlhan KANUŞAĞI
Hasan Kalyoncu Üniversitesi

ÖZET

Günümüzde teknolojinin gelişmesine bağlı olarak işletmelerde yapılan hile ve suiistimler giderek artmıştır. Bununla birlikte bu yolsuzlukların önüne geçilebilmesi için adli muhasebeye olan ihtiyaç da aynı doğrultuda artış göstermiştir. Adli muhasebe dünya da uzun yıllardır uygulanan muhasebe, denetim, psikoloji, hukuk gibi birçok disiplinle ilişkili konuları kapsamakta ve mahkemeye intikal etmiş olayların açığa çıkarılmasında aynı zamanda hile ve suiistimallerin önlenmesinde çözüm aracı olmuştur. Hile ise işletme kaynaklarının bilinçli bir şekilde çalınması veya suiistimal edilmesidir. Hile insanlık tarihi ile paralel bir ortaya çıkış ve gelişim göstermiştir. Özellikle şirketler için büyük maddi kayıplara yol açmaktadır.

Adli bilimler içerisinde yer alan adli muhasebe, gelişmiş ülkelerde eğitim müfredatı dahil her alanda kendine geniş bir yer bulmakla beraber ülkemizde bu alan henüz istenen seviyede değildir. Adli muhasebe, şirketlerde yapılan hileli işlemlerin tespit edilmesinin yanında oluşan mağduriyetlerin giderilmesinde önemli katkılar sunmaktadır. Adli muhasebe görevini yürüten adli muhasebeciler ise adli vakaların çözümünde mesleki bilgilerini ortaya koymaktadırlar. Bunun yanı sıra hukuk, denetim, bilişim, suç ve psikoloji gibi bilim dallarından da faydalanarak olayın çözümlenmesine katkı sağlamaktadırlar. Bu nedenle, adli muhasebecilerin, güçlü muhasebe bilgilerinin yanında hile denetimi, risk değerlendirme kabiliyeti ve hukuki çerçeveyi anlayacak düzeyde bilgiye sahip olması gerekmektedir.

Çalışma konusu yeni bir konu olduğundan kavramsal bir çerçeve oluşturulmuş ve bu çalışmada üç aşamalı literatür taraması yapılmıştır. Öncelikle literatürde yer alan adli muhasebe üzerine yapılan yerli ve yabancı çalışmalar incelenmiş adli muhasebe kavramı tüm ayrıntılarıyla resmedilmeye çalışılmıştır. Ardından hile denetimi konusunu ele alan yerli ve yabancı kaynaklar etraflıca taranmıştır. Son olarak hile denetimi ve adli muhasebe arasındaki ilişkiye ortaya koyan çalışmalar incelenmiştir. Bu doğrultuda çalışmada adli muhasebe ve hile denetimi kavramları detaylı olarak anlatılmaktadır.

Bu amaçla çalışma üç ana başlıktan, sonuç ve kaynakçadan oluşmaktadır. Çalışmanın birinci bölümünde, öncelikle adli ve muhasebe kavramları açıklanmış, bu açıklamalardan yola

çıkarak adli muhasebenin taşıdığı anlama yer verilmiştir. Çalışmanın ikinci bölümünde hile ve denetim kavramları detaylarıyla ele alınmıştır. Çalışmanın üçüncü bölümünde adli muhasebe ve hile denetimi arasındaki ilişki ve bu alanda yapılan çalışmalara değinilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Muhasebe, Adli Muhasebe, Hile Denetimi

Marka Değeri ve Marka Güveni İlişkinin, Marka Sadakati Üzerindeki Etkisinin İncelenmesi

Dr. Öğretim Üyesi Şimal ÇELİKKOL¹

Beykent Üniversitesi

Özet

Marka kavramı, işletmeler ve müşteriler açısından değer kavramı olarak görülmektedir. Marka ile ilgili birçok tanım bulunmasına rağmen, en geçerli tanımın Amerikan Pazarlama Derneği tarafından yapıldığı görülmektedir (AMA, 2022). Marka, “bir ürün ya da bir grup satıcının mallarını ya da hizmetlerini belirlemeye, tanımlamaya ve rakiplerin mal veya hizmetlerinden farklılaştırmaya, ayırt etmeye yarayan isim, terim, işaret, sembol dizayn (tasarım), şekil ya da tüm bunların bileşimi” olarak tanımlanmaktadır. Marka yalnızca bir sembol ya da ürün/hizmetlerin tanımlanması değil aynı zamanda işletmelerin müşterileri ile iletişim kanalı olarak da görülmektedir. İşletmeler ürün/hizmetlerinin, yönetsel kararlarının ve tüm süreçlerde yaptıkları yatırımların doğru ve etkin bir şekilde tüketicilere ulaşmasını markalaşarak sağlamaktadır. Aslında işletmelerin bir türlü kendilerini ifade etme şekli olarak ifade edilebilmektedir. Bu nedenle pazarlamacıların, marka ve markalaşma kavramlarına odaklandıkları, marka değeri yaratma stratejileri geliştirmek için hem teorik hem de pazarda pratikler geliştirdikleri gözlemlenmektedir. Barwise (1993) için, marka değeri markalı ve markasız ürün/hizmetlerin karşılaştırılması ile ölçülmektedir. Marka değeri kavramı tüketici temelli ve finansal temelli olarak iki ayrı boyutta ele alınarak, değerlendirilmektedir. Tüketici temelli marka değeri Aaker (1991) tarafından şu şekilde tanımlanmaktadır: “pazarlama faaliyetleri tarafından yaratılan soyut bir varlık olarak, işletmenin tüketicilere sunduğu ürün ve hizmetlerin değerini artıran veya azaltan, markanın isim veya sembol gibi ayırt edici özelliklerine bağlı varlık ve yükümlülükler seti”. Bu bağlamda değerlendirildiğinde, marka değeri işletmelerin rekabet üstünlüğü elde etmelerine, pazar ve müşteri payını arttırmalarına, pazarda uzun soluklu mevcut durumlarını korumalarına ve pazarda büyümelerine katkı sağlamaktadır.

Marka değerinin; marka çağrışımları, marka farkındalığı ve algılanan kalite boyutlarından oluştuğu literatürde birçok çalışma tarafından ortaya konulmaktadır. Bununla birlikte marka değerini etkileyen en güçlü faktörlerden biri marka güveni olarak karşımıza çıkmaktadır. Marka güveni kavramını inceleyerek, ölçek geliştiren akademisyenlerin başında yer alan Delgado-Ballester (2005), marka güveninin iki boyutu olduğunda söz etmektedir. Bunlardan ilki güvenilirliktir ve verilen sözlerin tutularak müşteri ihtiyaçlarının tatmin edilmesi olarak belirtilmektedir. İkinci boyut ise; niyetler olarak belirtilerek, tüketicilerin herhangi bir sorunla karşılaştıklarında işletmenin iyi niyetli bir yaklaşım sergilemesini içeren tutumsal davranışlar olarak ifade edilmektedir.

Literatürde, marka güveni oluştuğu takdirde, müşterilerin markaya karşı sadakat geliştiğine dair birçok çalışma yer almaktadır (Harris ve Goode,2004; Becerra ve Badrinarayanan, 2013; Paulssen, 2014; Morgan ve Hunt, 1994; Chaudhuri ve Holbrook, 2001; Khan ve Rahman, 2016; Veloutsou, 2015). Yapılmış olan bu çalışmalarda, müşterilerin güven duydukları markaları, tekrar satın aldıkları, başkalarına tavsiye ettikleri ve uzun dönemli müşterisi oldukları görülmektedir.

¹. Bu çalışma doktora tezinden türetilmiştir.

Bu çalışmanın amacı; marka değeri ile marka güveni ilişkisini ortaya koymak ve marka güveninin marka sadakati ile ilişkisini açıklamaktır. Çalışmada marka değeri, marka güveni ve marka sadakati ilişkileri açıklanırken, aynı zamanda işletmelere somut önerilerde bulunularak pazarda uzun dönemli bir rekabet avantajı yaratmalarında yardımcı olmak hedeflenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Marka Güveni, Marka Değeri, Marka Sadakati

Rival Responses to The Legal Validity of Turkey's Departure from The Istanbul Convention

Araştırma Görevlisi Murat POYRAZ

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi

Abstract

Turkey was the first country to sign and ratify the Istanbul Convention and has been so far the only country to leave it among the countries of the Council of Europe, who became a party of the Convention by signing and ratifying it in their domestic legal system. Many observers and pundits argue that Ankara was an essential actor in the preparation of the Convention. Even the name of the accord sets an example of this point. Yet, on 20 March 2021, an overnight presidential decree announced that the Republic of Turkey had unilaterally decided to pull out of the Istanbul Convention, mostly known as the Council of Europe Convention on Preventing and Combating Violence against Women and Domestic Violence. This departure under President Erdogan's leadership has long been a matter of both academic and public debates in many aspects. Many of these growing discussions have dramatically focused on domestic violence against women in the country and political justifications behind the decision, as well as the consequences of the move. In parallel, one of these debates concerns the legal validity of the relevant decision in the domestic policy of Turkey, bringing up a fundamental question: Is the withdrawal decision valid according to Turkish national law? At this juncture, there are two opposing points of view on the matter, and the purpose of this paper is to present both of them by adopting a document analysis. The first section of the paper looks into Turkey's participation in the Istanbul Convention, as well as its decision to walk away from it. Later, it aims to present rival responses to the domestic validity of the decision.

Keywords: Turkey, The Istanbul Convention, Turkey's Withdrawal from the Istanbul Convention

Psikoterapötik Görüşmelerde Zor Danışan Davranışları

Yüksek Lisans Öğrencisi Agit Akyel

İstanbul Aydın Üniversitesi

Özet

Meslek hayatının başlarında görüşmecilerin çoğu işbirliğine yatkın, istekli ve motive olmuş danışanlarla güvenli bir ortamda çalışmayı zorlu danışanlarla çalışmaya tercih edebilmektedir. Mesleğin başlarında böylesi bir istek doğal bir seyrin parçası kabul edilebilir. Özellikle zor danışanlara karşı başarısız olma kaygısı, bu isteğin en güçlü tetikleyicilerindedir. Öte yandan mesleki hayatta zorlu danışanlarla karşılaşmamayı beklemek, gerçeklikten uzak bir beklentidir. Zorlu danışan davranışları, her görüşmecinin meslek hayatında karşılaşılabileceği ve psikoterapötik süreç için engel teşkil etme potansiyeline sahip davranışları ifade etmektedir. Zor danışanlar, görüşmecileri istemedikleri bir ilişkinin içine sürükleyebilir ve yardım sürecini engelleyebilir. Bu potansiyelin farkında olup önleme ve baş etme yollarına karşı duyarlı olmak, hem psikoterapötik sürecin yararlığı hem de görüşmecinin mesleki gelişimi açısından son derece önemlidir. Zor danışan kavramıyla ilgili literatürde farklı görüşler bulunmaktadır. Kavramı daha çok danışanla ilişkilendiren görüşler bulunmakla beraber, terapistin yaşanan zorluklardaki rolüne vurgu yapan görüşlerde bulunmaktadır. Bütünleştirici yaklaşımlar ise zor danışan kavramını, hem danışan hem de görüşmeci açısından ele almaktadır.

Terapi yaklaşımları, kuramsal ilkeleri temelinde zorlu danışan davranışlarını farklı değerlendiriyor olsa da konunun önemiyle ilgili genel bir görüş birliği olduğu söylenebilir. Bu anlayış temelinde gerçekleştirilen bu çalışmanın amacı, zor danışan davranışlarından; isteksizlik, direnç, şiddet, yalan söyleme ve intihar davranışlarını genel hatlarıyla ele almak ve dikkate değer noktalara vurgu yapmaktır. Çalışmanın içeriğinde bu beş zorlu danışan davranışı farklı başlıklar altında ele alınmış ve tanımlanmaya çalışılmıştır. Ayrıca her bir davranışın ortaya çıkmasında etkili olan nedenlere, risk faktörlerine ve davranışların fark edilmesinde yardımcı işaretlere değinilmiştir. Elbette her danışan için zorlu davranışların nedenleri, risk faktörleri, işaretleri birbirinden farklılık gösterebilmektedir. Bu nedenle zorlu davranışlar ele alınırken, danışanın kendi öznelinde değerlendirilmesinin önemi vurgulanmaktadır. Son olarak görüşmeciler için yardım sürecinde zor davranışlarla çalışma konusunda yararlı olabilecek öneriler dile getirilmiştir. Özetle bu çalışmanın temel amacı değinilen zor danışan davranışları hakkında görüşmecilere genel bir bakış açısı kazandırmak ve bu konulara başlamak için bir basamak işlevi görmektir.

Anahtar Kelimeler: Zor Danışan, Zor Danışan Davranışları, Zorlu Danışan Davranışları

Hizmet Kalitesi ve Müşteri Memnuniyeti Arasındaki İlişki: Türkiye İş Bankası Örneği

Yüksek Lisans Öğrencisi Amirhossein Azadbeh

Nişantaşı Üniversitesi

Dr. Öğretim Üyesi Zafer Özdemir

Nişantaşı Üniversitesi

Özet

Bu araştırmada Türkiye İş Bankasının hizmet kalitesindeki sunum şeklinin müşteri memnuniyeti ve sadakati üzerinde yarattığı etkinin tespiti yapılmıştır. Araştırmanın amacı; hizmet kalitesinin müşteri memnuniyeti ve sadakati yaratılmasında etkili olup olmadığının ve hizmet kalitesinin hangi boyutunun müşteri memnuniyetinde daha etkili olduğunun tespit edilmesidir. Araştırmada hizmet kalitesi Servqual modeli aracılığıyla incelenmiş ve müşteri memnuniyeti veya müşteri sadakati yaratmada etkili olup olmadığı ölçülmüştür.

Bu çalışmanın bir alan ve uygulamalı araştırma olduğu göz önüne alındığında, öncelikle kütüphane kaynaklarına başvurularak ve ilgili internet veri tabanlarında arama motorları kullanılarak ve ilgili dokümanların dosyadan çıkarılması ile kuramsal temeller ve araştırma altyapısı oluşturulmuştur. Ardından veri toplama aracı olarak 33 sorudan oluşan bir anket hazırlanmıştır. Türkiye İş Bankası'nın İstanbul ilinde bulunan şubelerine müracaat eden kolayda örnekleme yoluyla seçilen 200 müşteriden elde edilen veriler analiz edilmiştir.

Bankacılık sektörü biz insanların gün içerisinde en çok bağlantı kurduğumuz kuruluşlardan bir tanesidir. Özellikle Türkiye'de bankacılık sektörüne baktığımız zaman lider isimlerden bir tanesi de Türkiye İş Bankasıdır. Çalışmada bankanın müşterilerine sunmuş olduğu hizmet SERVQUAL modelinin alt boyutları ele alınarak değerlendirilmiştir. Söz konusu alt boyutlar: somutluluk, güvenilirlik, güven, heveslilik, empati ve ilave edilen rahatlıktır.

Yapılan güvenilirlik analizlerinde α katsayısının 0,70 üzerinde hesaplanmış ve buna göre araştırmada kullanılan tüm ölçek ve alt boyutlarının güvenilirliklerinin yeterli olduğu görülmüştür. Test gücünü hesaplamak için G power 3.1.9.4 programından yararlanmıştır.

Katılımcıların SERVQUAL ölçeği puanlarının kendi içerisinde korelasyon analizleri incelendiğinde; katılımcıların fiziksel özelliklerin, rahatlık ve müşteri memnuniyeti puanları arasında yüksek düzeyde pozitif ilişki tespit edilmiştir.

SERVQUAL Ölçeğinin Rahatlık hariç normal dağılıma uyduğu görülmüştür. Bundan yola çıkarak Türkiye İş Bankası'nın müşterilerine göre bu bankanın en çok rahatlık boyutu etken olmuştur.

Anahtar Kelimeler: Hizmet Kalitesi, Müşteri Memnuniyeti, SERVQUAL Modeli

Coğrafya Konularının Öğretiminde Arttırılmış Gerçeklik Uygulamalarının Kullanımına İlişkin Öğrenci Görüşlerinin İncelemesi

Öğretmen Öznur İrak
Erciyes Üniversitesi

Dr. Galip Öner
Erciyes Üniversitesi

Özet

Günümüzde teknoloji toplumsal hayatın her alanında etkisini arttırmıştır. Bu alanlardan birisi de eğitimidir. Özellikle COVID-19 pandemi süreci nedeniyle öğrenme-öğretme sürecinde öğretim ve bilgi iletişim teknolojilerine daha fazla gereksinim duyulmaya başlanmıştır. Bu kapsamda öğretmenler uzaktan eğitim sürecinde öğrencilerin ilgilerini çekmek amacıyla çeşitli web 2.0 uygulamalarından yararlanmışlardır. Pandemi sürecinin sona ermesiyle yüz yüze eğitimde de öğrencilerin ilgisini canlı tutmak ve konuyu daha iyi öğrenmesini sağlamak amacıyla bu web 2.0 teknolojilerden sıklıkla yararlanılması önem taşımaktadır. Eğitimde yararlanılabilecek bu uygulamaların başında artırılmış gerçeklik (augmented reality) uygulamaları gelmektedir. Artırılmış gerçeklik uygulamalarından her kademedede farklı derslerde kullanılabileceği gibi ortaokul düzeyinde yararlanılabilecek başlıca derslerden biri de sosyal bilgilerdir. Özellikle coğrafya konularının öğretiminde bu uygulamalardan etkin şekilde yararlanılabilir. Bu kapsamda araştırmanın amacı ortaokul öğrencilerinin artırılmış gerçeklik uygulamalarına ilişkin görüşlerini ortaya koymaktır. Nitel araştırma yöntemlerinden temel nitel araştırmanın kullanıldığı bu araştırmanın çalışma grubunu 21 altıncı sınıf öğrencisi oluşturmaktadır. Veriler iki hafta boyunca gerçekleştirilen artırılmış gerçeklik uygulamalarının ardından görüş formu aracılığıyla yazılı olarak elde edilmiştir. Elde edilen verilerin betimsel analiz ile çözümlenmiştir. Araştırma sonucunda artırılmış gerçeklik uygulamalarına ilişkin öğrencilerin önemli deneyimler kazandıkları ve konuları daha iyi öğrendikleri tespit edilmiştir. Bu çalışma TÜBİTAK Bilim İnsanı Destekleme Daire Başkanlığı tarafından 2209-A Üniversite Öğrencileri Araştırma Projeleri Destekleme Programı kapsamında 1919B012102928 başvuru numarasıyla desteklenmiştir.

Anahtar kelimeler: Sosyal bilgiler, Coğrafya konuları, Arttırılmış gerçeklik, Öğrenciler

Coğrafya Konularının Öğretiminde 3D Yazıcıların Kullanımına İlişkin Öğrenci Görüşlerinin İncelenmesi

Dr. Galip Öner
Erciyes Üniversitesi

Öğretmen Ayşenur Karaağaç
Erciyes Üniversitesi

Özet

Yaklaşık 40 yıl önce geliştirilen 3D yazıcıların günümüzde gelmiş olduğu nokta önemli bir ilerleme gösterdiğini ortaya koysa da yakın gelecekte insanların hayal dünyasını zorlayacak ilerlemeler göstereceği beklenmektedir. Günümüz itibariyle temel düzeydeki 3D yazıcılara daha kolay erişilebildiği söylenebilir. Teknik bilimlerde sıklıkla kullanılan 3D yazıcılar giderek farklı bilim alanlarında da etkin şekilde kullanılmaya başlanmıştır. Henüz arzu edilen seviyeden çok uzak olsa da kullanım alanlarından biri de eğitimidir. Eğitim alanında 3D yazıcılardan iki farklı amaçla kullanılabilir. Bunlardan ilki öğrencilerin yaratıcılığını ve teknolojiye bakış açısını geliştirmek amacıyla herhangi konu alanı dışında formal veya informal olarak kullanımınıdır. Bir diğer kullanım amacı ise ilgili derslere ait kazanımların verilmesinde yani öğrenme-öğretme sürecinde kullanılmasıdır. Her iki amaçla kullanımında da öğrencilerin çeşitli bilgi, beceri, değer ve tutumlar elde edebileceği söylenebilir. İçeriği dolayısıyla 3D yazıcılardan yararlanılabilecek başlıca derslerden biri de sosyal bilgilerdir. Sosyal bilgilerin tüm öğrenme alanlarında yararlanılabilir olan 3D yazıcılar özellikle İnsanlar, Yerler ve Çevreler öğrenme alanındaki coğrafya konu ve kavramlarının öğretiminde aktif şekilde kullanılabilir. Bu kapsamda araştırmanın amacı sosyal bilgilerde coğrafya konularının öğretiminde 3D yazıcılardan yararlanılmasına ilişkin öğrenci görüşlerini tespit etmektir. Temel nitel araştırmanın kullanıldığı bu çalışmanın katılımcılarını dokuz beşinci sınıf öğrencisi oluşturmaktadır. Araştırmanın verileri yarı yapılandırılmış görüşmeler ile araştırmacı ve öğretmen gözlem notları aracılığıyla elde edilmiştir. Veriler nitel veri analiz tekniklerinden betimsel ve içerik analiziyle çözümlenmiştir. Araştırma sonucunda coğrafya konularının öğretiminde 3D yazıcılarının kullanılmasının öğrencilerin konuları daha iyi anlamalarına ve sosyal bilgiler dersine ilişkin olumlu tutumlar geliştirmelerine yardımcı olduğu tespit edilmiştir. Bu çalışma TÜBİTAK Bilim İnsanı Destekleme Daire Başkanlığı tarafından 2209-A Üniversite Öğrencileri Araştırma Projeleri Destekleme Programı kapsamında 1919B012102873 başvuru numarasıyla desteklenmiştir.

Anahtar kelimeler: Sosyal Bilgiler, Coğrafya, 3D Yazıcı, Öğrenciler

Üniversite Öğrencilerinin Toplumsal Cinsiyet ve Kadına Yönelik Namus Algılarının İncelenmesi

Dr. Gül Kadan

Çankırı Karatekin Üniversitesi

Doç. Dr. Rıdvan Küçükali

Atatürk Üniversitesi

Özet

Günümüzde, kadına yönelik şiddet olgularının ve bu olgulara bağlı olarak ortaya çıkan yaralama ve ölüm sayılarının her geçen gün daha fazla artış gösterdiği görülmektedir. Bu tip olguların ortadan kaldırılmasında ise toplumsal bilincin artırılmasının önemi ortadadır. Ancak aynı zamanda bu toplumsal bilincin ortaya çıkarılmasında toplumsal kalkınmada oldukça önemli olan üniversitenin ve üniversite öğrencilerinin rolü yadsınamaz. Nitekim üniversite öğrencileri, okudukları süre boyunca sadece eğitim- öğretim faaliyetlerinden yararlanmamakta, aynı zamanda kişilik gelişimine katkı sunmakta, adeta hayatını şekillendirmektedir. Nitekim Erikson tarafından da ifade edildiği gibi bu süreçte üniversite öğrencileri, kimlik kazanımını doğru şekilde yapılandırarak, topluma katkı sunan bireyler olarak hayata atılmaktadırlar. Dolayısıyla öğrencilerin, farkındalık düzeylerinin yüksek olması ve bu farkındalığı davranışlarına yansıtılabilmeleri, toplumda sıradan bir olgu haline gelmiş olan kadına yönelik şiddetin azalmasına da katkı sağlayabilir. Bu düşünceler altında araştırmada üniversite öğrencilerinin toplumsal cinsiyet ve kadına yönelik namus algılarının incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada nicel araştırma yöntemlerinden tarama modeli kullanılmıştır. Erzurum Atatürk Üniversitesi'nde 2019-2020 akademik dönemde öğrenim gören öğrencilerle araştırma gerçekleştirilmiştir. Araştırma için ilk olarak etik kurul izni alınmış, COVID-19 pandemisi nedeniyle öğrencilerle zoom platformunda bir araya gelmiş ve araştırma hakkında bilgi verilmiştir. Araştırmaya gönüllü olarak katılmayı kabul eden öğrencilere "Google Form" aracılığıyla veri toplama araçları gönderilmiştir. Bu kapsamda 275 öğrenci ile çalışılmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak "Genel Bilgi Formu", Zeyneloğlu (2008) tarafından geliştirilen "Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği" ve Gürsoy (2009) tarafından geliştirilen "Kadına Yönelik Namus Algısı Ölçeği" kullanılmıştır. Araştırma sonucunda, öğrencilerin cinsiyetine, yaşlarına, doğum yerlerine, sınıf düzeylerine, anne-babanın hayatta olup olmama durumuna, anne-baba öğrenim durumuna, sahip olunan kardeş sayısına göre toplumsal cinsiyet ve kadına yönelik namus algısı arasında anlamlı farklılık bulunmuştur. Aynı zamanda, toplumsal cinsiyet algısı ile kadına yönelik namus algısı arasında negatif yönde ilişki saptanmıştır. Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre, üniversite öğrencilerinin toplumsal cinsiyet kalıp yargıları ve kadına yönelik namus algısı bakış açısını değiştirebilmek için gereken eğitimlerin verilmesi, araştırmanın farklı örneklerle yapılması ve deneysel çalışmaların yapılması önerilebilir.

Anahtar kelimeler: Toplumsal cinsiyet, şiddet, kadın, namus, üniversite, üniversite öğrencileri

Demokrat Parti İktidarında Hatay'da Sosyal ve Ekonomik Hayat

Öğretmen Ahmet Güleç

Dikmece Ortaokulu (Antakya)

Özet

Türk siyasi tarihinin en tartışmalı ve en önemli partilerinden biri olan Demokrat Parti'nin iktidarda bulunduğu 1950 ile 1960 yılları arasındaki sosyal ve ekonomik alana yönelik icraatlarının Hatay'a özgü yansımaları tezin ana konusunu oluşturmaktadır. Sahip olduğu coğrafi, tarihi ve kültürel özelliklerinden dolayı Hatay, birçok araştırmaya konu olmuştur. Bu çalışmayla Hatay'ın, Türk siyasi tarihine damga vurmuş ve ülke genelinde hızlı bir kalkınma hamlesi gerçekleştirmiş DP iktidarları dönemindeki sosyo-ekonomik yapısı her yönüyle ortaya koyulmaya çalışılmıştır. Böylece daha önce bilimsel manada bu yönde eksik bırakılmış olan bir hususun tamamlanması amacına hizmet edilmesi düşünülmüştür. Zira daha önce söz konusu dönemi Hatay özelinde bütüncül bir şekilde yansıtan bir araştırmanın yapılmamış olması, çalışmanın önemini ortaya koymaktadır. Çalışmada; dönemin sosyal ve ekonomik yapısını güncel olarak yansıtmaya bakımından yerel gazetelerden azami derecede istifade edilmiştir. Periyodik olarak çıkan yerel gazetelerin incelenmesi neticesinde sosyal ve ekonomik alana dair gelişmelerin seyri tespit ve tahlil edilmiştir. Bu işlemler sırasında mümkün olduğunca farklı kaynaklardan, özellikle gazetelerden yararlanma yoluna gidilmiştir. Zira kaynak çeşitliliği tarihi olayların aydınlatılmasında muhakeme ve mukayese mefhumlarını artıran bir unsurdur. Ayrıca Ticaret ve Sanayi Odası gibi yerel kurum arşivleri aracılığıyla konunun aydınlatılmasına çalışılmıştır. Cumhuriyetin ilk yıllarında Hatay'da yapılan sosyal, kültürel ve ekonomik çalışmalar, DP döneminde artarak devam etmiştir. Söz konusu dönemde bölgeye sanayileşme konusunda çok önemli yatırımlar yapılmış, devlet-vatandaş işbirliği neticesinde tekstil, elektrik ve maden sanayi tesisleri kurulmuştur. Tarımda modern tekniklerin kullanılması ve Amik Gölü'nün planlı bir şekilde kurutulup tarıma açılması ile tarımsal üretimde artış sağlanmıştır. Bölgenin en önemli ticaret limanı durumundaki İskenderun Limanı'nın kapasitesinin arttırılmasıyla ilin ticari hacmi genişletilmiştir. Yine bu dönemde eğitimin yaygınlaşması yanında spor ve sanat faaliyetlerinin geniş halk kitlelerine ulaşması için çaba gösterilmiştir. Bunun yanında sivil toplum örgütlerinin kurulması hız kazanmıştır özellikle Bulgar göçleri neticesinde gelen göçmenlere gösterilen büyük ilgi toplumsal bütünleşmeye önemli katkılar sağlamıştır. Hatay halkının büyük çabası ve devletin katkısı ile ekonomik, sosyal ve kültürel alanda gerçekleştirilen kalkınma hamlesi DP döneminde bir hayli artmış, bu ise müteakip yıllarda Hatay'ın her bakımdan gelişmesine imkân sağlamıştır. Tezde her yönüyle ele alınan bu konular, hem bilim adamlarının hem de Hatay konusuna ilgi duyanların beğenisine arı bir şekilde sunulmuştur.

Anahtar kelimeler: Amik gölü, Antakya, Celal Bayar, Demokrat Parti, Menderes

Sosyotelizm (Phubbing) ile Ruh Sağlığı Arasındaki İlişki: Boylamsal Bir Araştırma

Dr. Öğretim Üyesi Naif Ergün

Mardin Artuklu Üniversitesi

Özet

Sosyotelizm, bireyin toplum içinde yüzyüze iletişimden kopup telefonuyla ilgilenmesi demektir. Bu kavrama ilişkin çalışmaların geçmişi 10 yıllık zaman dilimini geçmemesine karşın alanyazında bu davranış probleminin yıkıcı etkisi oldukça fazla olduğu bulunmuştur. Alanyazın incelendiğinde sosyotelizmin birçok sosyopsikolojik olgular ile ilişkisi bulunmuştur. Örneğin, Ergün ve arkadaşları (2020), sosyotelizm ile depresyon, anksiyete, düşmanlık duyguları, somatizasyon, olumsuz benlik, yalnızlık ve yaşam doyumu arasında anlamlı ilişki tespit etmişlerdir. Araştırma bulguları dikkate alındığında, sosyotelizmin gerçekten buna sebep olup olmadığını test etmek için deneysel çalışmalara veya boylamsal araştırmalara ihtiyaç duyulmaktadır.

Sosyotelizmin depresyon, anksiyete ve stresle olan ilişkisinin zaman içinde değişimini incelemektir. Bu amaçla, çalışmada iki farklı zamanda aynı kişilerden toplanılan verilerin zaman içinde değişip değişmediğini ve değişim yoksa sosyotelizmin depresyon, anksiyete ve stresle olan ilişkisinin araştırılması amaçlanmıştır. Son olarak, depresyon, anksiyete ve stressin sosyotelizmi yordayıp yordamadığı test edilmiştir.

Örneklem; Bu çalışmanın verileri 2019-2020 öğretim yılında üniversite öğrencilerinden toplanmıştır. Toplamda 5 farklı üniversiteden gönüllü katılım sağlanmıştır. Çalışma boylamsal bir çalışma olup 6 aylık zaman diliminde iki defa data toplanmıştır. İlk çalışmaya toplamda 96 kişi ve ikinci çalışmaya 165 kişi katılım sağlamıştır. Her iki araştırmaya katılan öğrenci sayısı 64 kişidir. *Çalışmada kullanılan ölçme araçları;* Bu çalışmada, araştırmacı tarafından hazırlanmış olan katılımcı bilgi formu, Genel Phubbing Ölçeği, ve DAS21 ölçeği kullanılmıştır. *Çalışmanın analizi;* verilerin normal dağılım göstermiştir (basıklık ve çarpıklık değerlerinin -1.5 arasındadır). Araştırmanın amacını test etmek için; zaman içinde tüm maddelerde değişim olup olmadığını incelemek üzere ilişki örneklem t testi ve iki farklı zaman diliminde toplanan verilerin korelasyon değerlerine bakılmıştır. Son olarak, birinci ve ikinci zaman dilimlerinde değişkenlerin kendi içindeki ilişkisine ve regresyon analizlerine bakılmıştır.

Paired-Sample *t* test sonucuna göre, sosyotelizm, depresyon, anksiyete, stress ve akıllı telefon kullanımı iki farklı zaman dilimindeki değerler arasında istatistiki açıdan anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Birinci zaman ve ikinci zaman dilimlerinin ikili korelasyonları arasında; sosyotelizm1-sosyotelizm2: $r=.77, p<.001$; Depresyon1-Depresyon2: $r=.69, p<.001$; Anksiyete1-Anksiyete2: $r=.77, p<.001$; Stres1-Stres2: $r=.62, p<.001$; ve akıllı telefon kullanım süresi1-akıllı telefon kullanım süresi2: $r=.62, p<.001$ düzeyinde anlamlı pozitif yönlü güçlü bir ilişki bulunmuştur. Değişkenler arasında anlamlı bir farklılığın olmaması ve yüksek düzeyde ilişkinin olması sonucunda boylamsal verilerin birinci ve ikinci zaman dilimlerindeki tüm veriler üzerinden ilişki ve regresyon analizleri yapılmıştır. Birinci ve ikinci zaman dilimlerindeki Person korelasyon test sonuçlarına göre, sosyotelizm, depresyon, anksiyete ve stres düzeyleri arasında pozitif yönlü orta düzeyde bir ilişki bulunmuştur. Regresyon analizi, verilerin en çok olduğu ikinci zaman dilimi baz alınarak yapılmıştır. Bu analiz sonucuna göre, stress, anksiyete, depresyon, akıllı telefon kullanım süresi birlikte sosyotelizmi anlamlı düzeyde yordayıp ($F(4,154)=16.93, p<.001, r^2=.31$)

varyansın %31'ini açıklamaktadır. Ayrıca, stress, anksiyete ve akıllı telefon kullanım süresi sosyotelizmi anlamlı yordarken, depresyon sosyotelizmi anlamlı yordamamaktadır.

Bu sonuçlar doğrultusunda; sosyotelizm ile ruh sağlığı değişkenleri arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Bu çalışmada elde edilen bulgular literatürdeki diğer çalışmalarla paralellik göstermektedir. Bu durum iki farklı zaman diliminde aynı kişilerden toplanan verilerde de bir farklılık oluşturmamıştır. Dolayısıyla sosyotelizm olgusu salt kesitsel bir durum değil, farklı zaman dilimlerinde toplanan iki veride de aynı sonucu doğurduğu gözlemlenmiştir. Ayrıca, stres ve anksiyetenin sosyotelizmi anlamlı şekilde yordamasından yola çıkarak, anksiyete ve stresli bireylerin sosyotelist davranışlara başvurabileceği yorumu yapılabilir. Bundan dolayı stres ve anksiyete süreçlerinin kontrol edilerek bu davranışın düzeyi düşürülebilir.

Anahtar kelimeler: Sosyotelizm, Phubbing, Depresyon, Anksiyete, Stres

Pazar Türbülansı Odağında Meta Analizi Çalışması

Araştırma Görevlisi Tuğkan ARICI

Gebze Teknik Üniversitesi

Doç. Dr. Mehmet Şahin GÖK

Gebze Teknik Üniversitesi

Dr. Erşan CİĞERİM

Gebze Teknik Üniversitesi

Özet

İçerisinde bulunduğumuz teknoloji çağında yaşanan ilerlemeler piyasa dinamiklerini giderek daha çalkantılı ve belirsiz hale getirmiştir. Çalkantılı iş ortamı tahmin edilmesi zor olan belirsizlikler ve değişikliklerle ortaya çıkmaktadır (Liu, 2013). İşletmelerin dış çevresinde meydana gelen çevresel belirsizlik seviyesine bağlı olarak firma performansı olumlu ya da olumsuz şekilde etkilenmektedir (Kafetzopoulos vd., 2020). Yüksek belirsizliğin olduğu bir pazarda ürün tercihleri, müşteri ihtiyaçları, ürün ve üretim teknolojileri ile rekabet unsurları sıklıkla değişikliğe uğrayacaktır (Wang vd., 2015). Bu değişimleri fark edebilen ve/veya yönetebilen firmalar ise teknolojide, müşteri talebinde veya rakip hamlelerinde yaşanacak değişimlere stratejik olarak yanıt verebilecek ve pazarda yaşanan boşlukları kullanarak kendisi için fırsat yaratabilecektir (Clerc vd., 2018; Dean ve McMullen 2007).

Pazar türbülansı literatürde yaygın olarak “müşterilerin tercihlerindeki değişim” şeklinde tanımlanmaktadır (Kohli ve Jaworski, 1990). Pazar türbülansı, firmanın rekabetçi piyasa koşullarının ne ölçüde tahmin edilemez olduğunu ve zaman içinde nasıl değiştiğini ifade etmekte kullanılan bir kavramdır (Jaworski ve Kohli 1993; Slater ve Narver 1994). Pazar türbülansı sadece müşteri tercihlerindeki değişimleri değil aynı zamanda ürün ve üretim teknolojilerindeki değişimleri de yansıtmaktadır (Atuahene-Gima vd., 2006; Liu, 2013; Wang vd, 2015). Çünkü yüksek belirsizliğin olduğu pazarlarda hızla değişen müşteri ihtiyaçları mevcut ürünleri eskiterek yeni ürünlerin pazara girmesine neden olmaktadır ve bu durum sürekli değişen müşteri tabanı tarafından da desteklenmektedir (Hult vd., 2004; Jaworski ve Kohli, 1993).

Literatürdeki çalışmaları pazar türbülansı açısından incelediğimizde genellikle pazar türbülansının; (1) firmaların yenilikçilik performansını arttırdığı (Hult vd., 2004; Wang, 2015; Kafetzopoulos vd., 2020), (2) pazar türbülansı arttıkça firmaların daha rekabetçi, maliyet ve atık azaltma odaklı, firma süreçlerini ve marka imajını geliştirme odaklı olduğu (Sung ve Choi, 2019; Wang vd., 2015), (3) dış teknolojinin kullanımına odaklandığı (Tsai ve Yang, 2013; Hung ve Chou, 2013) ve (4) Firma Yeteneği – Firma Performansı (Wang vd., 2015) ile Yenilik Stratejisi – Firma Performansı (Atuahene-Gima vd., 2006) arasındaki ilişkileri güçlendirdiği tespit edilmiştir.

Pazar türbülansı literatürde derinlemesine incelenen bir konu olmasına karşın mevcut çalışmaların önemli bir kısmı firma performansına odaklanmıştır (Mangus vd., 2020; Kumar vd., 2011). Oysaki piyasa türbülansı dış faktörleri etkilediği gibi içsel faktörleri de

etkilemektedir. Zira pazar türbülansı, firmaların faaliyetlerini ve stratejik dönüşümlerini etkileyerek belirsiz ortamlar yaratmaktadır. Bu da en başta çalışanların adaptasyonları, bağlılıkları, talep esnekliği, talep yönetimi ve değişim yönetimi gibi pek çok konuyu etkilemektedir (Senbeto ve Hon, 2020). Ancak bu düzlemde yapılan çalışmalar sınırlı kalmıştır. Bu çalışmalarda Pazar türbülansının firma performansı ve başarısı üzerindeki etkileri farklı değişkenler dikkate alınarak incelenmiştir. Bu durum ise konusunun genelleştirmesini ve sistematik olarak incelenmesini zorlaştırmaktadır. Bu nedenle bu çalışma kapsamında pazar türbülansı odağında yapılmış çalışmalar meta analizi yöntemi ile incelenmiştir. Çalışma kapsamında 2015-2021 yılları arasında ampirik yöntemler kullanılarak hazırlanmış SSCI ve SCIE endeksli dergiler de yayınlanmış 22 çalışma incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Çevresel Türbülans, Pazar Türbülansı, Firma Performansı, Meta Analiz

Avrupamerkezci Patolojik Kolektif Narsisizmi ve Kültürel İrkçılık

Prof. Dr. Necla MORA

Araştırmacı-Yazar

Özet

Amerika'nın ve Doğu Hint adalarına giden yolun bulunması ile ticaretin gelişmesi, Batı'da atölye tipi üretimi (manüfaktür) geliştirmiştir. Yeni keşfedilen ülkelerin sömürgeleştirilmesi, sömürge ülkelerinde üretimin sekteye uğratılması ve bu ülkelerin aşırı mal tüketimine yönlendirilmeleri ile uluslararası ticaretin artması, sömürgeci ülkeler arasında rekabeti artırmıştır (Marx ve Engels, 1966, 5-7). Sömürgecilik zamanlarından itibaren dünyayı ötekileştirerek sömüren Avrupa, aynı zamanda Doğu/Batı dikotomisi üzerinden dünyayı, ilkel/uygar, gelişmiş/ gelişmemiş, sınıflandırmaları ile kendi kimliğini, ötekine karşı yeniden inşa etmiştir. Kolektif narsisizminin nesnesi olan 'Avrupalı olmak' kurgusu, Avrupalılar tarafından, narsisistik bakış açısı ile dünyanın diğer topluluklarının, değer kaynaklarını ve insanlarını sömürmelerine meşruiyet sağlamıştır. Dolayısıyla 'Avrupalı olmak', uygarlık vaatleri ile ötekini sömürmek ve kimliğini inşa etmek için meşrulaştırıcı bir imge olarak kullanılmıştır.

Sömürgecilik süreci içinde sömürülen toplumların kültürel yapısı, kurgusal Avrupa kimliği, norm ve değerleri tarafından biçimlendirilmiştir. Avrupa sömürgeciliği, temel olarak iki büyük döneme ayrılmaktadır. Birincisi, keşiflerle başlayan, sömürgecilik dönemidir. İkincisi, sömürgeci devletlere son verildikten sonra 19. yüzyılın ikinci yarısında başlayan emperyalizm dönemidir. Günümüzde ise, ağırlıklı olarak ABD'nin egemenliği altında küreselleşme dönemi adıyla süren, örtülü, sanal, yeni sömürgecilik süreci yaşanmaktadır (Luhmann,1999: 99). Süreç içinde Avrupalıların zihinsel imgelerine yerleştirilen 'Avrupamerkezci', narsisistik dünya görüşü, Avrupalıların dünyayı ve olayları bu imgeler üzerinden okumalarına ve algılamalarına neden olmaktadır. Dünyada gelişen ve gelişmekte olan olaylar, gelişmiş Batı ülkelerine göçü artırmaktadır. Bu durum karşısında korkuya kapılan iyi eğitilmiş, sosyal mesafeli, teknolojiyi çok iyi kullanan ve sosyal medya üzerinden iletişim kuran ve sosyal medyada etkin olan, orta sınıftan patolojik narsisistler, beyaz üstünlükçü hareketlerle, sanal ortamda aidiyetler yaratarak bunlardan beslenmekte ve bireysel şiddete yönelmektedirler. Bu konuda, Arie Kruglanski, toplumun karşılaştığı zorluklar karşısında, beyaz üstünlükçü hareketlere sığındıklarını ve sistemik ırkçılık, İslami terörizm gibi ötekilere yönelik nefret ve şiddet uygulamalarına yöneldiklerini ve kendilerine 'Gururlu Çocuklar', 'Yemin Bekçileri' benzeri isimler taktıklarını, bu davranışların arkasında, bilinçaltında yatan korkular ile kendilerini önemsiz ve değersiz hissetmeleri olduğunu belirtmektedir (Aktaran, Jim Windell, 3 Mart 2021). Dolayısıyla beyaz üstünlükçüler, sömürgecilik döneminde, sömürge ülkelerde yaptıkları ile kendi ülkelerinde karşı karşıya kalmaktan korkmakta ve kendilerini değersiz ve önemsiz hissettikleri için patolojik kolektif narsisizm yoluyla özgüven inşa etmeye çalışmaktadırlar.

Çalışmanın Hipotezi: Sömürgeci ülkelere doğru yaşanan göç hareketleri, Batı'nın sömürgeci geçmişindeki korku ve suçluluk duygusunu harekete geçirerek Avrupamerkezci, beyaz üstünlükçü patolojik kolektif narsisizmi ve kültürel ırkçılığı güçlendirmektedir.

Çalışmanın temel soruları:

1. Batı'da, Avrupamerkezci patolojik kolektif narsisizmi ve kültürel ırkçılık neden artmaktadır?
2. Batı'da, Avrupamerkezci patolojik kolektif narsisizmi ve kültürel ırkçılık nasıl artmaktadır?

Çalışmanın yöntemi: 'Mandela: Özgürlüğe giden uzun yol (Mandela: Long Walk to Freedom)' adlı film üzerinden imgebilimsel çözümleme yöntemi ile kültürel ırkçılığın dayandırıldığı imgeler üzerinden çözümleme yapılacaktır. İmge, tarihsel, sosyal, psikolojik ve kültürel etkileşimler sonucunda ortaya çıkmaktadır. Daniel Henri Pageux'un üç aşamalı yabancı/öteki imgesel çözümleme yöntemi kullanılacaktır. Böylece kültürlerarası ilişki incelemelerinde kullanılan bu yöntemle toplumun, sosyo-politik yapısı, ethno-psikolojisi ve Batı'nın Avrupamerkezci patolojik kolektif narsisizmi değerlendirilecektir.

Anahtar Kelimeler: Avrupamerkezcilik, Benlik Algısı, İmgebilim, Medeniyetler Çatışması, Narsisizm, Zihinsel İmgeler.

Türkiye'nin Geç Atılmış Doğru Adımı: Spitzbergen/Svalbard Takımadaları Antlaşması

Öğretmen Hüseyin KARABULUT

MEB

ÖZET

Kutuplar yüzyıllardır insanoğlunun merak ettiği ve buralara ulaşmak için çok fazla uğraş verdiği coğrafi bölgelerin başında gelmektedir. Kuzey'de Arktika, Güney'de Antarktika birbirine zıt iki farklı konumda yer almaktadır. Arktika etrafı Kuzey Buz Denizi ve karalar ile çevrili iken, Antarktika etrafı tamamen derin sularla ve kalın buzullarla kaplı bir bölgedir. Her iki bölgenin kutup noktasına en yakın ulaşım 20. yüzyılda gerçekleşmiştir. Kuzey Kutbu'nda Arktika Okyanusu ile Güney Kutbu'nda Antarktika Kıtası yüzyıllardır coğrafyacılar, kaşifler ve maceraperestler tarafından bilinen ancak ulaşılması oldukça uzun zaman almıştır. 20. yüzyılda en uç kısımlarına ulaşılabilen kutupların benzer veya farklı özellikleri bir yana, bilim çevresinin iki zıt bölgenin isimleri üzerinde tam bir mutabık olduğu tartışmalıdır. Türkiye'de 2000'li yıllardan sonra dünyanın en soğuk iki bölgesine artarak devam bir ilgi oluşmuştur. Bu ilginin oluşmasında elbette ki küresel ısınmanın etkisinin bir sonucu olarak buzulların erimesiyle açılan yeni yeni ticari rotalar, gelişen gemi ve navigasyon teknolojisi etkili olmuş ve buralara erişim kolaylaşmıştır. Arktika Bölgesi içerisinde Norveç'in 'kahyalığında' bulunan Spitzbergen/Svalbard Takımadalarını, bilimsel amaçlı araştırma yapmak üzere 2022 yılı itibariyle 52 ülkeden 616 aktif proje olmak üzere 5904 bilim insanının ziyaret etmiştir. Antarktika da yaklaşık 5000 olan nüfusuna karşılık burada 30 ülke tarafından 100'ün üzerinde bilim üssü kurulmuş ve bu sayı artarken Türkiye'nin de kalıcı üs kurma çalışmaları devam etmektedir. 2015 yılından bu yana Türkiye'nin kutup coğrafyasında yaptığı çalışma ve girişimlerin çok büyük bir kısmı Güney Kutbuyla ilgili olduğu görülmektedir. Türkiye kültürel, bilimsel, tarihi ve ticari bir perspektiften bakarak özellikle Kuzey Kutbuyla ilgilenmeyi ve orada güç odaklarının yanında fiziki altyapı ve teknolojiyle yer almayı düşünmek durumundadır. Bundan dolayıdır ki kutuplarla ilgili bütün bilimsel çalışmalar, keşif seferleri, araştırma üssü kurma plan ve programları hükümet tarafından desteklenmektedir. Arktika'ya girmekte geç kalınmış olsa da yapılan bütün girişimler ve çalışmalar küresel iklim değişikliğinin etkileri üzerine yapılacak çalışmalara ve diğer bilimsel projelere katkı sağlayacaktır. Birinci Dünya Savaşı'nın sonunda Avrupa'da Paris Barış konferanslarının yapıldığı günlerde 09 Şubat 1920'de Versay'da Spitzbergen/Svalbard Antlaşması imzalandı. Savaşın mağlup çıkan Almanya ve Rusya gibi Osmanlı Devleti de bu antlaşmaya gereken önemi vermediğinden taraf olmamıştır. Ardından kurulan yeni Türk Devleti'nin Millî Mücadele içerisinde yer alması ve savaşın getirdiği zor şartlardan ötürü Spitzbergen/Svalbard Antlaşması'na taraf olmayı düşünmedikleri anlaşılmaktadır. 21. yüzyıl başlarına kadar taraf olunması düşünülmeyen girişimler 2009 yılında ilk resmi başvuru Norveç'teki Oslo Türk elçiliği tarafından yapıldığı anlaşılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Arktika, Kuzey Kutbu, Spitzbergen/Svalbard Antlaşması, Arktik Konsey

Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıf Personeli'nin Sosyal Yardım ve Yoksulluk Algısı

Dr. Öğretim Üyesi Mehmet Emin BALCI

İstanbul Üniversitesi

Özet

Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları (SYDV) Türkiye'deki sosyal yardım organizasyonunda kendine özgü bir yere sahiptir. 1986 yılında özerk bir statü ile kurulan SYDV'ler, Türkiye'nin 2000 sonrası yapısal dönüşümünden doğrudan etkilenmiştir. Planlamacı söylemden piyasa merkezli bir söyleme geçişle birlikte Türkiye'de çeşitlenen yoksulluk ve sosyal yardım anlayışındaki değişim SYDV'lerin kurumsal organizasyon ve yardım etkinliklerine de yansımıştır. Gönüllü emek ve bağışlarıyla yürütülmesi amaçlanan vakıflar, 2000'li yıllarda doğrudan kamu geliri ve uluslararası sosyal desteklere açık hale gelmiştir. Toplumsal refah rejiminin değişimine paralel olarak ortaya çıkan yeni yoksulluk biçimlerinin sahadaki en aktif tanıkları olan SYDV çalışanlarının yardım ve yoksulluk algısını araştırmak literatürün ihmal ettiği bir konudur. Söz konusu boşluktan yola çıkan bu çalışma özellikle Covit 19 salgını süresince gerek nakdi gerek ayni yardımlarda doğrudan rol üstlenen vakıf çalışanlarının mevcut yoksulluk algısını odaklanmaktadır. Nisan-Mayıs 2021 arasında İstanbul'da görev yapan 53 SYDV personelinin katılımı ile bir anket araştırması yapılmıştır. Araştırma sonuçları doğrultusunda personelin yoksulluk algısının oluşmasındaki sınıfsal, ideolojik ve mesleki yatkınlıklar incelenmiş; profesyonel bakış açısının çizdiği yoksul algısı açıklanmıştır.

Anahtar Kelimeler: yeni yoksulluk, sosyal yardım, profesyonel bakış açısı, sosyal koruma, kronik dezavantaj

Davranışsal Finans Perspektifi İle Hisse Senedi Yatırımcılarının BES'e Yaklaşımı: Aydın Örneği

Dr. Öğr. Üyesi Yasemin COŞKUN ERDOĞAN
Aydın Adnan Menderes Üniversitesi

Uzman Cevahir BAŞDALAN
Gedik Yatırım Menkul Değer A.Ş.

ÖZET

Davranışsal finansın önemli bir bölümü bireylerin davranışlarına anlam aramakla yol almaktadır. Bu sebeple bu çalışmada Aydın İlinde yatırımlarını yapan hisse senedi yatırımcılarına yönelik bireysel emeklilik sistemindeki sigorta satın alma davranışlarının nelerden etkilendiğini araştırmak amaçlanmıştır. Merkezi Kayıt Kuruluşu'nda(MKK'da) kayıtlı Aydın İli yatırımcıları (32.821 kişi) anakütle kabul edilerek örneklem olarak 399 kişiden anket yöntemiyle veri toplanması sağlanmış, elde edilen verilerin analizi SPSS 22.0 paket programı ile yapılmıştır. Verilerin analizi konusunda; tanımlayıcı istatistikler frekans, yüzde, ortalama, standart sapma değerleri ile sunulmuştur. Ölçeğe ilişkin güvenilirlik ve geçerlilik çalışmaları Alpha testi ve Açıklayıcı Faktör analizi ile yapılmıştır. Çalışmada tespit edilen alt boyut ve boyutların katılımcıların demografik ve sigorta yaptırma eğilimlerine göre kıyaslamaları için bağımsız örneklem t testi ve Varyans analizi (ANOVA) testi uygulanmıştır. Varyans analizinde farklı olarak tespit edilen grupların belirlenmesi için sidak testi uygulanmıştır. Ayrıca boyutlar arasındaki ilişkilerin incelenmesinde Pearson korelasyon testi yapılmıştır. Çalışmada 0,05'den küçük p değerleri istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir($\alpha=0,05$). Çalışmada incelenen davranışsal finans ölçeğinin güvenilirlik düzeyinin 0,94 olduğu belirlenmiştir. Ölçekte üç alt boyut bulunmaktadır. Bu tespit edilen alt boyutlar Kendini Kandırma, Bilişsel Eğilimler ve Duygusal Eğilimler olarak orijinal formdaki yapıda gerçekleşmiştir. Toplam açıklanan varyans düzeyinin %62 olduğu ve KMO örneklem yeterlilik düzeyinin 0,94 olduğu görülmüştür. Genel olarak ölçeğin yapısal olarak orijinal hali ile uyumlu olduğu görülebilir. Katılımcıların Kendini Kandırma boyutu puanlarının $4,50\pm 0,53$, Bilişsel Eğilimler boyutu puanlarının $4,54\pm 0,48$, Duygusal Eğilimler boyutu puanlarının $4,57\pm 0,46$ ve Genel davranışsal finans düzeylerinin $4,54\pm 0,42$ seviyesinde ve oldukça yüksek olduğu görülebilir. Elde edilen sonuçlara göre kendini kandırma ve bilişsel eğilimler boyutları arasında pozitif yönde güçlü düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür($r=0,66$, $p=0,01$). Duygusal eğilimler ve bilişsel eğilimler boyutları arasında pozitif yönde orta düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür($r=0,57$, $p=0,01$). Kendini kandırma ve duygusal eğilimler boyutları arasında pozitif yönde orta düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür($r=0,59$, $p=0,01$).

Anahtar Kelimeler: Davranışsal Finans, Bireysel Emeklilik Sözleşmesi, Pearson Korelasyon Testi

Türkiye Turizm İstatistiklerinin Değerlendirilmesi

Dr. Övgü AÇIKSÖZLÜ

Yalova Üniversitesi

Öğretim Görevlisi İlber VAROL

Yalova Üniversitesi

Dr. Nur Neşe ŞAHİN

Yalova Üniversitesi

ÖZET

Turizm; bireylerin devamlı ikamet ettikleri yer dışına geçici süreyle gitmek, eğlenmek, öğrenmek, merak gidermek gibi farklı motivasyonlarla seyahat etmesi ve seyahatleri esnasında politik, ideolojik, coğrafi ya da kültürel sınırlar olmadan yapılan dünya çapında bir eylemdir. Turizm küresel düzeyde seyahat etmek isteyen kişilerin istek ve ihtiyaçlarına hizmet etmek üzere geliştirilen, bir grup dinamik endüstriden meydana gelmektedir. Turizm faaliyetleri ülke içerisinde ve uluslararası olarak gerçekleştirilebilmektedir. Turizmin ülke ekonomileri için önemi büyüktür. Özellikle Dünya’da meydana gelen sosyal ve ekonomik gelişmeler turizmin ülke ekonomilerine olan katkısını arttırmıştır. Bu sebeple Dünya'nın her yerinde turizmin önemli bir gelir kaynağı olduğu söylenebilir. Türkiye; coğrafi konumu, iklim özellikleri, tarihi ve kültürel yapısıyla dünya turizminde önemli destinasyonlardan birisi olmaktadır. Bu sebeple bu çalışmanın amacı, Türkiye’ye yönelik turizm istatistiklerinin bir araya getirilmesi ve yorumlanmasıdır. Bu amaca ulaşabilmek için Dünya Turizm Örgütü (DSÖ) ve Kültür ve Turizm Bakanlığının yayınlamış olduğu turizm istatistikleri incelenmiştir. Ulaşılan bu veriler tablolandırdıktan sonra yorumlanarak Türkiye turizmine yönelik öneriler geliştirilmiştir. İstatistiksel verilere ek olarak Türkiye turizminin gelişmesi üzerine geliştirilen stratejilere yer verilmektedir. Çalışmanın sonucunda, Türkiye'nin turizmde mevsimsellik sorununun tüm stratejilere rağmen devam ettiği ve Türkiye’ye gelen turistlerin belirli destinasyonlarda yoğunlaştığı görülmektedir. Buna ek olarak Türkiye’de turizmde istihdamı en çok yiyecek içecek sektöründe sağlandığı görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Türkiye, Türkiye Turizmi, Güncel Turizm İstatistikleri

Türk Dünyası Kültür Başkenti (2022) Bursa'nın Kültürel Özellikleri

Dr. Kürşat YURDİGÜL
Atatürk Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Reyhan Rafet CAN
Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi

ÖZET

Üner'in (2014) belirttiği gibi kültür, bir turistik ürün olarak ele alındığında bu ürünü oluşturan bileşenlerin, belli bir coğrafyaya ait ya da sınırlardan bağımsız olarak insanlığın tümüne ait somut kültürel varlıklardan ve soyut kültürel değerlerden oluştuğu ifade edilebilir. Bursa, çok eski tarihlerden beri önemli devletlerin yerleşim yeri olmuştur. En önemlisi Osmanlı İmparatorluğu'nun başkenti olma özelliğini taşımaktadır. Bu unvan şehri her anlamda farklı kılmıştır. Bursa farklı medeniyetlere ev sahipliği yaptığı için farklı kültürlerin de buluşma noktası olup kültür açısından zengin bir yerleşim yeri özelliği taşır. Bursa'nın her ilçesi tarihi değerlere sahiptir. Bu çalışma 2022 Türk Dünyası Kültür Başkenti olan Bursa'nın kültürel mirasının ülkemize ve şehre ne gibi etkileri olduğunu ortaya çıkarmak için yazılmıştır. Çalışmada günümüzde niteliğini kaybetmemiş somut olan ve somut olmayan kültürel değerler ele alınmıştır. Çalışılan sahada Bizans ve Osmanlı Medeniyetlerinin izlerini görmek mümkündür. Araştırmada, Bursa'daki Türk Kültürünün izlerini taşıyan değerler ön plana çıkarılmıştır. Bu izlerin çıkarılmasındaki sebep ise Türk Dünyası ülkelerinin Bursa'yı tanınması, bilmesi ve sahip çıkması ile açıklanabilir. Bursa'nın son 700 yıllık tarihinde Osmanlı ve Türkiye'ye ait olması sebebiyle bu şehirde Türk kültürünün izlerini görmek mümkündür. Şehirde bulunan somut olan kültürel değer cami, han, türbe, çeşme ve medresedir. Somut olmayan kültürel değerler arasında ise gastronomiden el sanatlarına, oyunlar ve diğer değerler günümüze kadar gelmiştir. UNESCO, Bursa'daki somut ve somut olmayan kültürel mirasları koruma altına almıştır. Bu kapsamda Erguvan Bayramı, Danışık ve Gezek, Hamam Kültürü, Bıçak Kültürü, İznik Çinisi, Köfün Kültürü, Mevlit Geleneği, Bursa adına Somut Olmayan Kültürel Miras Ulusal Envanteri'ne kayıt edilmiştir. Somut olan kültürel değerler de Hanlar Bölgesi, Sultan Külliyesi ve Cumalıkızık UNESCO Dünya Miras Listesi'ne alınmıştır. UNESCO'nun koruma altına alması hem de tanıtım çalışmaları da Bursa'nın kültür turizmine katkı sunmuştur. Çalışmada resmi ve tarihi kaynaklar, alanyazın taraması, basılı ve elektronik kaynaklardan yararlanılarak literatür oluşturulmuştur. Çalışma sonucunda Bursa'nın merkez ya da diğer ilçeleri fark etmeksizin zengin bir kültüre sahip olduğu anlaşılmıştır. Bunun yanı sıra bu çalışma son yıllarda ilkemiz ile ilişkileri artan Türk Dünyası ülkelerinin kültürel iş birliğini geliştirme ve güçlendirme amacına katkı sağlamak için yazılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Bursa, kültür, turizm, Türk Dünyası

Sultan II. Mehmed'in Ölümü

Dr. Öğretim Üyesi Serhat SOYŞEKERCİ

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

Özet

Otuz altı Osmanlı padişahının yaşam ortalaması 51,25'tir. Padişahlar arasında on sekiz yaşında boğularak öldürülen Genç Osman (1604-1622) en kısa ömürlü olmakla birlikte, seksen yıl yaşayan Orhan Gazi (1281-1361) ise en uzun ömürlü hanedandır. Padişahlar genellikle katledilme, idam, cinayet, zehirlenme, zihinsel ve fiziksel hastalıklar ve doğal şekilde öldürülmüş ya da ölmüşlerdir. Zamanın çok ötesinde entelektüel bir birikime sahip olan yedinci Osmanlı padişahı II. Mehmed ya da Fâtiḥ Sultan Mehmed ise kırk dokuz yaşında büyük bir ihtimalle zehirlenerek öldürülmüştür. Ne var ki II. Mehmed'in ölüm olayı ardında çeşitli şüpheler barındırmaktadır. Seferde iken acı çektiği ve uygulanan kısmî süreli başarısız tedavinin ölümüne yol açtığı çeşitli şüpheler arasındadır ki bu da bir yönüyle kasıtlı öldürme eylemini akıllara getirmektedir. Fâtiḥ'in 1481'de Gebze (Gegbuze) yakınlarında, önce Tekfur Çayı ve sonra Hünkâr Çayı olarak bilinen yerde, çadır altında, hangi gün ve saatte öldüğü, ölümünden sonra İstanbul'da ordu ihtilâli çıktığı, nâ'sının İstanbul'a geç nakil edildiği, şimdiki kabrine geç gömüldüğü, bir dizi şüpheler içermektedir. Bu konuda Âşıkpaşazâde; "Vefatına sebep ayağında zahmet vardı. Tabibler ilâcından âciz oldular. İttifak edip ayağından kan aldılar. Zahmet ziyâde oldu. Şarâb-ı fâriğ verdiler. Allah rahmetine kavuştu," demektedir. Sonraları bu ifadeden, padişahın hekimler tarafından zehirlendiği iddia edilmiş, özellikle "şarâb-ı fâriğ" tabirinden bu mâna doğmuştur. Diğer yandan, uygulanan tedavinin acıyı dindiren ve uyuşturan şurup olduğu sonucuna varmak mümkündür. Padişahın hekimler tarafından zehirlendiğine itibar edilmemesi, Osmanoğulları'nda irsî bir hastalık olan "illet'i nikris" ve dolayısıyla eceliyle ölmesi de telaffuz edilmektedir. Gerçekten de Osmanlı hanedanlarında "nikris" (damla hastalığı, gut) ve "istiskâ" (vücudun herhangi bir yerinde ya da karında biriken su) gibi genetiğe dayalı hastalıklar vardı. Burada önemli olan nokta, bu tür irsî bir hastalığı ölüme sebep olacak şekilde kesin bir dilde ortaya koyacak tıbbî bilginin bugün bile tam olarak ortaya konulamamış olmasıdır. Ne var ki Fâtiḥ, hayatı boyunca aşırı ölçüde deniz mahsulleri tüketmiştir, bunu Ahmed Süheyl Ünver'in "Fatih Devri Yemekleri" adlı çalışmasından anlamak mümkündür. Ancak Fâtiḥ'in İtalyan ressam Gentile Bellini'ye yaptırdığı portresinde boğazında belirgin bir şişliğin gut hastalığına işâret ediyor olması net olarak görülmesi de, bazı hayalî portrelerinde bu hastalık kısmen görülebilmektedir. Fâtiḥ'in son yıllarında içinde bulunduğu irsî hastalıktan dolayı acı çekmesi bir dizi şüpheleri arttırmakla beraber, padişaha kendi isteğiyle ölümcül bir ilâç mı verildiği, ya da bunun teskin edici bir ilâç mı olduğu konusunda var olan şüpheler bugün de ortadan kalkmış değildir. Üstelik nâ'sının Gebze'de mumyalanmış olarak getirilmesi akıllara takılan bir başka sorudur. Bütün bunlar bir dizi şüpheleri öne çıkarmaktadır. Şüpheleri kalıcı kılan en önemli sebep ise padişahın "ölüm ânı"nın 'kesin' olarak bilinmemesidir ki bu da padişahın zehirlenerek öldürüldüğü ihtimaline yönelmeyi âdeta zorunlu kılmaktadır. İster sıradan bir insan isterse padişah olsun, her beşerî varlık bu dünyada geçirdiği ve yaşadığı kısa bilinç ân'ı içinde kâinatın dirimselliğine kısa süreliğine de olsa dokunur. İşte bu dokunuş, dünyada kısa süreliğine de olsa kazanılan bilinç hâlinin "nefes" olarak tezahür etmesidir. Dolayısıyla bir

hakikat olan ölümün ne saati ne de belgesi vardır. Kim bilir, belki de bu dünyada ömür dediğimiz, şâirin dediği gibi, "Her geçenin bakıp da geçtiği bir penceredir."

Anahtar Kelimeler: Osmanlı Padişahları, II.Mehmed, İrsî Hastalıklar, Ölüm

Fear and New Parenting Styles in the Age of Global Epidemics

Doç. Dr. Serdar ÜNAL

Aydın Adnan Menderes Üniversitesi

Abstract

One of the important elements to be considered in understanding and interpreting the relations at the social and individual level is the epidemic disease periods. The global pandemic process that we have experienced recently and that we continue to live at a more limited level has been effective in almost every aspect of social life. With the epidemic process, changes have occurred in the daily routines of people all over the world. With the influence of the risk society we live in, individuals have faced various fears and uncertainties during the pandemic process. A world full of risks and uncertainties is called a place where fears and anxieties increase at an indescribable rate. One of the most important effects of this process has been on the family institution. Like many phenomena that have changed in the world in the historical process, the parent-child relationship within the scope of the family institution also changes according to the conditions and needs of the period. It is possible to observe these changes more clearly, especially during global crisis and epidemic periods. It can be said that the attitudes and behaviors of parents, whose controlling role predominates with the effect of the prevailing climate of fear and uncertainty, have reached even more different dimensions with the pandemic process. Parents and children, whose daily life routines changed, had to cope with various difficulties. It can be said that parents have adopted some new attitudes and behaviors in order to cope with these difficulties and with the effect of current conditions. As a matter of fact, this paper focuses on a number of new parenting styles that have emerged in parent and child relations due to the global pandemic process, which has been experienced globally and continues to be experienced at a limited level, as a factor that increases risks, fears and uncertainties. Therefore, in the paper, the individual and social reflections of the changes in the parent-child relationship caused by the global pandemic process are discussed on a sociological basis.

Keywords: Family, Parent-Child Relationship, Age of Epidemics, Risk Society, Fear.

The Late Modern Happiness Industry and Sources of Pleasure: Is An Alternative Well-Being Possible?

Doç. Dr. Serdar ÜNAL

Aydın Adnan Menderes Üniversitesi

Abstract

Daily life in the late modern period contains many pathological features. Among these pathologies, people's constant pursuit of happiness and, as a result, falling into personal meaninglessness can be counted. Undoubtedly, happiness is important for human life. Today, people are surrounded by the mottos of be happy, live happily, and enjoy. The post-industrial capitalist system tends to leave individuals in a constant pursuit of consumption-based happiness and pleasure. This current system has been extremely successful in making people adopt standard understandings of happiness and sources of pleasure. Owning and reaching any object has become a source of pleasure for people. Standard notions of happiness and sources of pleasure serve the happiness industry. We can say that the passion for instant gratification is an endless cycle. In the post-industrial capitalist system, the pursuit of happiness will never end – the end of the pursuit will mean the end of happiness itself. So much so that being happy by consuming and exhibiting has become the norm of our time. Well-being is now tantamount to being happy. Many studies provide findings that the determinants or criteria of happiness for individuals belonging to different societies are almost common. Therefore, the standard understanding and pursuit of happiness is becoming more and more widespread. The belief that happiness is the only issue in life is to replace the loss of meaning in modern life with a standard happiness. The real question is whether people can break free from the siege of being happy all the time. As a matter of fact, this paper presents a critical approach to the standard sources of happiness and pleasure that the late modern industrial capitalist system offers to individuals and tries to adopt. In this direction, the possibility of an alternative sense of well-being and satisfaction to the standard sources of happiness and pleasure that today's individuals are exposed to is tried to be discussed at the theoretical level.

Endüstri 4.0 Ve Covid-19 İlişkisi: Türkiye Açısından Bir Değerlendirme

Yüksek Lisans Öğrencisi Fulya TUNCEL

Süleyman Demirel Üniversitesi

Doç. Dr. Hidayet Gizem ÜNLÜ ÖREN

Süleyman Demirel Üniversitesi

ÖZET

Tarih boyunca dört önemli sanayi devrimi gerçekleşmiştir ve toplumlar her aşamada bu süreçlerin etkilerini yaşamıştır. Birinci sanayi devrimi buhar sistemlerinin kullanılmasıyla başlamıştır. İkinci sanayi devrimi ise petrolün yaygın kullanımı ve üretim bandı sistemlerinin gelişimi ile üretim verimliliğinin artmasıyla ortaya çıkmıştır. Üçüncü sanayi devrimi, elektrik-elektronik, bilgisayar ve internet alanında yaşanan hızlı gelişimle informatik devrim olarak kendisini göstermiştir. Bilgi toplumunun gelmiş olduğu son sanayi devrimi Endüstri 4.0 olarak ifade edilmektedir.

Endüstri 4.0 kavramı Almanya'da düzenlenen 2011 yılındaki Hannover fuarında ortaya çıkmıştır. Bu devrimin diğer sanayi devrimlerinden ayrıldığı temel noktalardan biri teknolojik ilerlemenin ve gelişimin çok daha hızlı olmasıdır. Endüstri 4.0 teknolojik gelişimin üretim süreçlerinde yakından takip edilmesi ve kullanılması ile ilişkilidir. Teknolojik alanda yapılan birçok inovasyon ilk olarak üretim süreçlerinde kullanılmaktadır. Bu süreçlerin iyileştirilmesi, üretim kalitesinin artırılması ve üretim maliyetlerinin düşürülmesi için temel oluşturmaktadır. Endüstri 4.0, yeni kavramlarla tanışmamızı sağlamıştır. Bu kavramlar; Siber Fiziksel Sistemler, Bulut Bilişim, Büyük Veri, Nesnelerin İnterneti, Yatay ve Dikey Sistem Entegrasyonu, Otonom Robotlar, Eklemeli Üretim (3D Yazıcılar), Simülasyon, Arttırılmış Gerçeklik ve Endüstri 4.0'ın dokuz temel bileşenini oluşturmaktadır. Bu çalışmada Endüstri 4.0 gelişim süreci ve bu sanayi devriminin getirdiği yenilikler incelenmiştir. Çalışmada, COVID-19 süreci ile Türkiye ekonomisi Endüstri 4.0 açısından araştırılmıştır. COVID-19, küresel ölçekte önemli değişimlere neden olmuştur. İlk bölümde Endüstri 4.0 süreci incelenmiş olup, ikinci bölümde ise COVID-19 süreci ve Endüstri 4.0 ilişkisi araştırılmıştır. Üçüncü bölümde Türkiye ve Endüstri 4.0 ilişkisi incelenmiştir. COVID-19 pandemisi sürecinde Endüstri 4.0'ın önemi bir kez daha ön plana çıkmıştır. Pandemi ile birlikte insan sayısının az olduğu çalışma ortamları bir gereklilik olarak karşımıza çıkmaya başlamıştır. Çok sayıda çalışanı bir arada tutmak Endüstri 4.0 araçlarıyla yapıldığında pandemideki riskleri azaltmaktadır. Endüstri 4.0 araçları iş akışını bozmadığı gibi verimliliğe de pozitif katkı sağlamaktadır. Çalışanlar farklı mekânlarda olsa da uzaktan çalışma araçlarını kullanarak iletişim halinde olabilmektedir. Endüstri 4.0 açısından bunun adı bulut bilişim, yatay entegrasyon ve artırılmış gerçekliktir. Türkiye'nin üretim sektörü incelendiğinde, ağırlıklı orta veya düşük seviyede teknoloji kullanıldığı görülmektedir. Yüksek katma değerli ürünler göreceli olarak az üretilmektedir. İhracat rakamlarına bakıldığında Türkiye'nin ihracatı içinde yüksek teknoloji ürünlerin imalat sanayi ihracatı içindeki payı %3,3'tür. Türkiye için sanayi devrimlerini incelediğimizde reel olarak ikinci ve üçüncü devrimlerin arasında olduğu görülmektedir. Türkiye henüz Endüstri 4.0'a teknolojik alt yapı ve uygulanışı olarak hazırlanma sürecindedir.

Anahtar Kelimeler: Endüstri 4.0, Türkiye, COVID-19

Teknostres ve İşkoliklik İlişkisi Üzerine Bir Çalışma

Dr. Öğr. Üyesi Aylin AKYOL

Adıyaman Üniversitesi

ÖZET

Bilgi ve iletişim teknolojilerinin kullanımı organizasyonlar için küresel bir olgudur. Son yıllarda küresel çok sayıda işletmenin faaliyetlerinin dijital ortama geçiş sürecinde yardımcı olabilecek bilgi ve iletişim teknolojileri kullanımı artışına yol açmaktadır. Çalışanlar pek çok teknolojiyi bir arada kullanmak durumunda kalmaktadır. Bilgi ve iletişim teknolojilerinin gelişimine bağlı olarak çalışanlarda teknolojinin karanlık tarafı olarak nitelendirilen teknostres olgusu deneyimlenebilmektedir. Teknostres, organizasyonlarda birey ve teknoloji ortamı arasındaki dengesizlik sonucu ortaya çıkmaktadır. Organizasyonlar ve çalışanlar açısından teknostresin olumsuz sonuçlarına ilişkin endişe duyulmaktadır. Diğer taraftan, küreselleşme ve yeni teknolojik gelişmelerin çalışanlarda işkolikliği artırdığı belirtilmektedir. İşkoliklik ise, bireyin işe yoğun ilgi duyması, içsel baskılar sonucunda kendini çalışmaya zorlanmış hissetmesi olarak açıklanmaktadır.

Teknostres ilk olarak 1980'lerin ortalarında Amerikalı psikoterapist Craig Brod'un araştırması sonucunda "Teknostres: Bilgisayar Devriminin İnsani Maliyeti" (Technostress: The Human Cost of the Computer Revolution) isimli kitabıyla bir fenomen olarak ortaya çıkmıştır (Murgu, 2021, s. 2; Salazar-Concha, 2021, s. 2; Scaramuzzino ve Barfoed, 2021, s. 2). Teknostres alanyazınında işlemsel stres teorisi baskın teorik çerçeve oluşturmaktadır. Teori, stres yaratanlar ve sonuçlar arasındaki ilişki aracılığıyla bilgi iletişim teknolojisi kullanımının olumsuz etkilerini vurgulamaktadır. Teoriye göre, teknostres yaratıcıları, bireyin dış çevredeki faktörleri birincil değerlendirmesinden kaynaklanan teknoloji kullanımıyla ilgili stresörlerdir. Faktörler, örneğin, sürekli bağlantı gibi bilgi teknolojisi özelliklerini içerebilir. Teknostres yaratıcıları deneyimleyen birey tarafından dış çevredeki faktörler tehdit edici ve talepkâr olarak değerlendirilmekte ya da faktörlerin bireylerin bunları karşılamada kaynaklarını aşan bilgi teknolojisi kullanımının talepleri olarak değerlendirildiği koşullar şeklinde açıklanmaktadır (Pirkkalainen vd., 2019: 1181-1182).

Wayne E. Oates (1971, s. 11) ilk olarak işkoliklik terimini "Bir İşkolikğin İtirafları" adlı kitabında bağımlılık yapan bir bakış açısıyla inceleyerek "sürekli çalışmaya zorlama veya kontrol edilemez bir ihtiyaç olarak tanımlamıştır (An ve ark., 2021, s. 303; Andreassen ve ark., 2007, s. 615).

İşkoliklik alanyazınında kişilik özellikleri teorisi ile açıklanabilmektedir. Bu çerçevede, Burke ve arkadaşları (2006: 1225-1226) araştırmalarında büyük beş kişilik özellikleri teorisi kapsamında nevrozizm, dışadönüklük, deneyime açıklık, uyumluluk ve vicdanlılık şeklinde açıklanan kişilik özelliklerinin işkolik bireylerde daha yüksek olduğunu belirtmişlerdir. Bu çalışmanın amacı banka çalışanlarında teknostres algısı ve işkoliklik düzeyi arasındaki ilişkileri inceleyerek, kavramların demografik değişkenler açısından farklılıklarının olup olmadığını belirlemektir. Çalışmanın il ve ilçe merkezlerinden banka çalışanları ile yürütülmesi planlanmaktadır. Çalışmada nicel araştırma tasarımı kapsamında online anket yöntemi uygulanması sonucunda elde edilen veriler SPSS ile analiz edilmektedir. Çalışma

kapsamında betimsel analizler, tanımlayıcı istatistikler, korelasyon ve regresyon analizleri, anova ve t-testi uygulanmaktadır. Çalışma sonucunda, teknostres ile işkoliklik arasında anlamlı ilişkilerin tespit edilmesi beklenmektedir. Aynı zamanda çalışanların teknostres algılarının ve işkoliklik düzeylerinin yüksek olacağı düşünülmektedir. Ayrıca, çalışanların teknostres algılarının ve işkoliklik düzeylerinin demografik değişkenler açısından farklılık göstereceği tahmin edilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Teknostres, İşkoliklik, Banka çalışanları

Aksaray İlinin Alternatif Turizm Ve Esenlik Turizmi Potansiyeli Üzerine Bir Değerlendirme

Yüksek Lisans Öğrencisi İsmail UZER

Selçuk Üniversitesi

ÖZET

Çağımızda turizm ticari olarak büyük bir gelir kapısı olduğu kadar insanların sağlık, huzur ve refahına önemli ölçüde katkı sağlamaktadır. Alternatif turizm etkinliklerinin çeşitliliğinin artırılması bu anlamda turistik açıdan büyük önem arz etmektedir. Kapadokya bölgesi turizm faaliyetlerinin yanı sıra alternatif turizm açısından değerlendirildiğinde potansiyeli çok yüksektir.

Destinasyonlar turizmin olmazsa olmazı konumundadırlar. Bu çalışmamızda Kapadokya bölgesinin giriş kapısı konumunda olan Aksaray ilinde bulunan doğal destinasyonlar ve bu alanlarda gerçekleştirilen alternatif turizm faaliyetleri ele alınmış olup Aksaray ilinin esenlik turizmi kapsamında potansiyeli araştırılmış ve esenlik turizmi kapsamında hizmet veren işletmeler tespit edilmiştir. Bu araştırmanın amacı; esenlik turizminin alternatif turizm içerisindeki yerinin önemi hakkında farkındalık oluşturmak ve Aksaray ilinin turizm potansiyeli ile birlikte esenlik turizmi potansiyelini ortaya koymaktır. Aksaray ili bulunduğu coğrafi konum itibarıyla gerek üzerinde barındırdığı tarihi miras ile gerekse doğal destinasyonların, rekreasyon alanlarının alternatif turizm açısından değerlendirildiğinde eşine az rastlanır bir zenginliğe sahip olduğu ve bilinen yaygın alternatif turizm bölgeleriyle rekabet edebilecek bir potansiyele sahip olduğu görülmektedir. Kapadokya bölgesi olarak Aksaray isminin hak ettiği kadar bilinmemesi, üzerinde barındırdığı tarihi dokunun turizm açısından yeterince değerlendirilmemesi ülkemizi ziyaret eden turistler açısından büyük bir eksiklik maddi olaraksa bölge işletmeleri ve halkı açısından büyük bir ekonomik kayıptır. Bu durum aynı zamanda ulusal turizm gelirleri açısından da kayıp niteliğindedir. Çalışmamız Kapadokya bölgesinin net olarak ortaya konması açısından önemlidir. Bu sayede Kapadokya bölgesinin gerçek manada sınırlarının ortaya konması ve turizm faaliyetleri açısından zengin bir destinasyona sahip olan Aksaray ilinin turizm alanında hak ettiği seviyeye ulaşması mümkün olacaktır.

Bunlara ek olarak eski dönemlerden beri uygulanan ama adı tam olarak son zamanlarda bir kimliğe bürünen esenlik turizmi kavramsal olarak ele alınmıştır. Esenlik turizmi antik roma döneminde termal kaplıcalar şeklinde, farklı dönemlerde SPA adıyla, well-being ismiyle ya da wellness adı altında anılmıştır. İlk çıktığı dönemlerde uygulama amacı aynı olan ama bir kimliğe bürünemeyen esenlik turizmi günümüzde sağlık turizminin bir alt kolu olarak anılmaktadır. Genel olarak sağlıkla ilişkilendirilse de gerçekte sağlıkla birlikte inanç turizminin de insana kattığı manevi refahı esenlik turizminden ayırmamak gerekir. Bu kapsamda alternatif turizm potansiyeli yüksek olan Aksaray esenlik turizmi açısından zengin mineral içerikli kaplıca sularına ve farklı medeniyetlere beşiklik etmesinden dolayı barındırdığı kutsal olarak değerlendirilen mekanlara sahiptir.

Ayrıca bu çalışmamızda arz kaynakları incelenerek, ikincil veri kaynakları yardımıyla ve doküman incelemesi yapılarak tarafların ihtiyaçları kapsamında yararlanabilecekleri nitel nitelikli bir araştırma ortaya konulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Alternatif Turizm, Kapadokya, Esenlik Turizmi, Aksaray İlinin Turizm Potansiyeli

Comparative Political Theory: Prospects of an Emerging Field in Studies on Turkish Politics

Arş. Gör. Talha KÖSEOĞLU

Eskişehir Osmangazi Üniversitesi

Abstract

Comparative Political Theory (CPT) brings together elements of comparative politics and political theory which are otherwise distinct fields in the discipline of political science. Yet, while trying to reconcile approaches of comparative politics and political theory, CPT subjects them to firm criticisms. The major points of CPT's criticism towards comparative politics are the latter's strictly empirical and formal methodology, and more importantly its treatment of scholarship on different parts of the world as mere case or area studies. More importantly, CPT arises out of a concern with the limits of political theory which rests on an exclusively Eurocentric canon as well as approach and the necessity to expand the field to encompass political texts and knowledge produced in non-Western parts of the world to study them in their own terms. This rather broad project is motivated, interpreted and put into practice in rather diverse ways. First, CPT can be seen as an "ethical" position with a motivation to do justice to the non-Western sources of political knowledge. Second, CPT can originate from a more "practical" concern; and in this case the main motivation is the necessity to make the field of political theory global, cross-cultural and/or comparative in the face of increasing inter-cultural connections. Finally, CPT can be an attempt to broaden the perspective of political theory, "de-parochialize" it or strengthening its explanatory power by studying non-Western sources of political knowledge. Increasing number of CPT practitioners with different motivations and approaches have discussed the status of this sub-field of political science since the early 2000s, and helped CPT to establish itself as a legitimate part of political science discipline. Today, CPT entered into curricula of major universities, especially in the US, it has a handbook published by the Oxford University Press, and it has an autonomous academic journal named Comparative Political Theory within the body of Brill Publishing. Despite its growing popularity in the international political science community, CPT is unfortunately very little known in Turkey. This paper aims to introduce CPT as an emerging field in political science together with internal debates over its motivations, approaches and practices. The main contention of the paper is that CPT would be a fruitful conceptual tool for studies on political thought in Turkey as it endows its practitioners with a framework that overcome the limitations of Orientalist and Eurocentric studies on the history of Turkish political thought.

Keywords: comparative political theory, Eurocentricism, Orientalism, political thought, Turkish politics

**Borsa İstanbul'da İşlem Gören Madencilik Ve Taş Ocakçılığı Sektöründe Ki İşletmelerin
Topsis Yöntemi İle Değerlendirilmesi**

Yüksek Lisans Öğrencisi Ferda YILDIRIM

Adnan Menderes Üniversitesi

Prof. Dr. Feriştah SÖNMEZ

Adnan Menderes Üniversitesi

Yüksek Lisans Öğrencisi Ceyhun Ceyda TOYGAR

Adnan Menderes Üniversitesi

Özet

Ülkelerin kalkınmasında madencilik çok önemlidir. Yaşam seviyeleri, para basımı gibi temel sektörleri etkileyen madencilik birçok sektörün temelini oluşturmaktadır. Ayrıca madenler yakıt olarak değerlendirilebileceği gibi yatırım amaçlı da değerlendirilebilirler. Yatırım amaçlı ya da yarar amaçlı olarak madenlerin değerlendirilmesi de doğruluk ve objektiflik açısından önemlidir. Doğru yerde doğru madenin etkin uygulanması doğru olur. Bu işlemlerin karar aşamasında birçok yöntem belirlenmiştir. Çünkü insanoğlu karar verme üzerine çok çaba sarf etmiş ve hala bu çabalarını sürdürmektedir. Bu yöntemlerden en çok kullanılanı ise çok kriterli karar verme yöntemleridir. Çok kriterli karar verme yöntemleri, üretim tesislerinde kullanılmak üzere seçilecek olan makineden, yatırım seçimine kadar birçok alanda birçok çeşitte kullanılabilir. Çok kriterli karar verme yöntemleri karmaşık karar verme sürecine yardımcı olabilmek ve çözüme ulaştırabilmek amacıyla kullanılmıştır. Bu çalışmada çok kriterli karar verme yöntemlerinden biri olan TOPSIS yöntemi kullanılmıştır. Genel olarak TOPSIS yöntemi performansını belirlemek için çıktılarını analiz eden ve en verimli yöntemi seçme yolu sunan bir yöntem olarak birçok sektörde ve kişide karar alabilmek için kullanılır. Sayısal olarak elde edilen veriler ve oranlar sayesinde planlanacak olan faaliyet ya da durumlar için analiz yöntemi yapılır. Bu nedenle bir çalışma durumunun belirli bir dönemler arasındaki çıktısını veya faaliyet sonucunu belirler. Bu çıktı, şirketlerin hedeflerine ne kadar ulaştığının bir göstergesidir. Şirketlerin karar verme sürecinde büyük bir etken olan TOPSIS yöntemi birçok farklı şirketin birçok karar verme sürecinde kullanılabilir. Bu çalışmanın amacı Borsa İstanbul'da işlem gören madencilik ve taş ocakçılığı sektöründe ki işletmelerin 2021 yılının finansal performanslarını ölçümlemektir. Borsa İstanbul'da işlem gören madencilik ve taş ocakçılığı sektöründe ki ALMAD-IPEKE-KOZAL-KOZAA-PRKME işletmeleri ele alınarak çok kriterli karar verme yöntemlerinden TOPSIS yöntemi uygulanmıştır. Çalışmanın doğruluğunun ve güvenilirliğinin artması için işletmelerde finansal durum ve performansın ölçümünde kullanılan ve bunların karşılaştırılmasını sağlayan veri setleri ve oranlar kullanılmıştır. TOPSIS yöntemine göre en iyi performansa sahip KOZAL firması olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Borsa İstanbul, Madencilik ve Taş Ocakçılığı Sektörü, TOPSIS Yöntemi

Şerefiyenin TMS 36 “Varlıklarda Değer Düşüklüğü” Standardı Kapsamında Muhasebeleştirilmesi

Prof. Dr. Mustafa KIRLI

Manisa Celâl Bayar Üniversitesi

Öğr. Gör. Bahadır Bilge AYCAN

Manisa Celâl Bayar Üniversitesi

Özet

Son yıllarda Endüstri 4.0 ile birlikte baş döndüren bir hızla iş dünyasına giren yapay zekâ, akıllı üretim sistemleri, nesnelerin interneti, büyük veri, bulut bilişim gibi kavramlar işletmeleri de yakında etkilemiş; şirketler piyasalarda yer edinebilmek, yeni teknolojilere ulaşabilmek, mevcut konumlarını koruyabilmek, diğer şirketlerle küresel ortamda rekabet edebilmek ve uluslararası piyasalara açılarak büyüeyebilmek için başka şirketlerle birleşme veya başka şirketleri devralma yoluna gitmeye başlamışlardır.

Bir şirketin başka bir şirketi satın alması esnasında, karşı tarafa ödenen tutar işletmenin net varlıklarının değerinden fazla ise şerefiye/peştamallık (goodwill) kavramı ortaya çıkmaktadır. Şerefiye, pozitif değer alabileceği gibi negatif olarak da karşımıza çıkabilmektedir. Satın alınan şirketin net varlıklarının değeri, şirkete ödenen bedelden daha yüksek ise bu sefer de negatif şerefiye ortaya çıkmaktadır.

Uluslararası Muhasebe Standartları ve Uluslararası Finansal Raporlama Standartları, farklı ülke işletmelerinin ortak bir muhasebe dilini kullanmalarını ve yeknesak muhasebe uygulamalarını gerçekleştirmek amacıyla oluşturulmuştur. “İşletme Birleşmeleri” (Business Combinations) konusunu ele alan 3 numaralı Uluslararası Finansal Raporlama Standardı (International Financial Reporting Standards IFRS 3), “Maddi Olmayan Duran Varlıklar” (Intangible Assets) konusunu açıklayan 38 numaralı Uluslararası Muhasebe Standardı (International Accounting Standards IAS 38) ve “Varlıklarda Değer Düşüklüğü” (Impairment of Assets) konusunu inceleyen 36 numaralı Uluslararası Muhasebe Standardı’nda (International Accounting Standards IAS 36) şerefiye detaylı olarak incelenmiş ve açıklanmıştır.

Dünya’da olduğu gibi Ülkemizde de işletmelerin bilançolarındaki şerefiye değeri hızlı bir şekilde artmaktadır. Örneğin sadece Amazon şirketinin şerefiyesi 30 Haziran 2022’de sona eren çeyrek için bir önceki yıla göre %31,56 artarak 20.195 milyar dolara ulaşmıştır. Bu dikkat çekici örnekten de anlaşılacağı üzere şerefiyenin ölçümü ve muhasebeleştirilerek mali tablolara aktarılması işletmeler için çok daha fazla önem arz etmeye başlamıştır. İşletmelerin şerefiye değeri, yıldan yıla artan bir hızla yükselmekte ve bilançolarda en önemli kalemlerden biri olmaya başlamıştır. Bu bağlamda işletme birleşmelerinde şerefiyenin en başta doğru hesaplanıp muhasebeleştirilmesi, daha sonra ise her yıl düzenli olarak değer düşüklüğü testi ile ölçülerek; şerefiyenin değer düşüklüğüne uğrayıp uğramadığının tespit edilmesi gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Şerefiye, Değer Düşüklüğü, İşletme Birleşmeleri, TMS 36.

Hadis Araştırmalarında Teknolojik İmkânlar: Cevâmi' u'l-Kelim Programı Örneği - Technological Possibilities in Hadîth Studies: The Case Of Jawami' Al-Kalem Program

Dr. Öğr. Üyesi Mustafa TANRIVERDİ
Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi

Özet

Dijital çağda yaşanan teknolojik gelişmeler, hemen her alanda olduğu gibi sosyal bilimlerde de birtakım değişimleri beraberinde getirmiştir. Bu değişim olgusunun olumsuz yönleri olduğu gibi sunduğu fırsatlar açısından bazı olumlu yönleri de bulunmaktadır. Özellikle internet ve bilişim imkânlarının büyük bir hızla artış kaydettiği bu dönemde, bilgiye ulaşma ve bilgiyi işleme sürecinde çeşitli teknik imkânların devreye girmiş olması bilişim çağının önemli bir imkânı olarak değerlendirilebilir. Öyle ki son zamanlarda, bilgiyi kolay ulaşılabılır kılmasının yanı sıra elde edilen veriyi işleme sürecinde de kullanıcılara kayda değer kolaylıklar sağlayan çeşitli yazılım ve programlar geliştirilmiştir. İslamî ilimlerin hemen hemen tüm dallarını olumlu yönde etkileyen bu tür gelişmeler, hadis ilminde de araştırmacılara yeni imkânlar sunmaktadır. Bu tebliğin amacı hadis ilminde araştırma ve inceleme faaliyetlerinde araştırmacılara önemli ölçüde kolaylık sağlayan cevâmi' u'l-kelim programını tanıtmaktır. Söz konusu hadis programı, Muhsin Kasım Derviş tarafından finanse edilmiş ve alanında uzman 350'den fazla bilim insanının 30 yılı aşkın çalışmaları sonucunda ortaya çıkmıştır. Program, içinden bir kısmı mahtût olmak üzere 1400 dolayında kaynak eser ihtiva etmektedir. Bu program, hadis araştırmalarında birçok maksatla kullanılabileceği gibi hadis tenkidinin önemli ve öncelikli bir safhası olan isnâd tenkidinde de oldukça işlevseldir. Nitekim senedin incelenmesi sırasında ihtiyaç duyulabilecek neredeyse tüm bilgilere anında ulaşma imkânı sunmaktadır. Ayrıca çeşitli kriterlere göre hadis arama, rivayet zinciri ve isnâd haritası oluşturma, farklı tarîkleri toplayıp tanılayıcı dallanmış ağaç oluşturma, râvilere ilişkin biyografik bilgilere ulaşma, rivayetin sıhhat durumuna ilişkin tablo, grafik, rapor ve analizler içeren istatistikî veriler elde etme vb. gibi daha birçok teknik özelliğe sahip olan cevâmi' u'l-kelim programı neredeyse kusursuz bir hadis tetkik imkânı sunması bakımından önemlidir. Bununla birlikte programın kolay kullanım ara yüzüne sahip olması ve ücretsiz bir hizmet olarak kullanıcıların istifadesine sunulması da söz konusu programın değeri artırmakta, dijital çağın bir imkânı olarak ele alınıp tanıtılmasını gerektirmektedir. Bu bağlamda tebliğde hadis araştırmalarında kolaylık sağlayan cevâmi' u'l-kelim programı örneği üzerinde durulacak olup bilişim çağının gerektirdiği teknolojik imkân ve fırsatlarının ilmî sahalarda da kullanılmasına ve buna benzer hizmetlerin geliştirilmesi hususunda bir farkındalık oluşturulması hedeflenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Hadis, Teknoloji, İsnâd, Râvi, İmkân

Örgütsel Özdeşleşme ile İşten Ayrılma Niyeti Arasındaki İlişkide Görev Performansının Aracı Rolü

Dr. Öğretim Üyesi Mehmet KAHYA

Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi

Özet

Bu çalışmanın amacı öğretmenlerin örgütsel özdeşleşme seviyeleri ile işten ayrılma niyetleri arasındaki ilişkide görev performanslarının aracılık etkisini incelemektir. Örgütsel özdeşleşme “bireyle örgüt arasında bir birliklilik algısının oluşması ve uyum süreci” olarak tanımlanabilir. Örgütsel özdeşleşmede birey kendini örgütün bir parçası olarak hisseder. Örgütü hakkında konuşurken “ben” değil “biz” şeklinde ifade edilir. İşten ayrılma niyeti ise “çalışanın yakın zamanda çalıştığı örgütten ayrılmayı düşünmesi”dir. İşten ayrılma niyeti çalışanın örgütten ayrılmayı bilinçli olarak düşündüğü ve istediği bilişsel bir süreçtir. Görev performansı da “çalışanın iş tanımında belirtilen hususları yerine getirmesi”dir. Çalışan iş tanımında belirtilen görevleri ifa ederek, performans gösterir. Çalışanların yüksek performans göstererek etkin ve verimli çalışmaları örgütsel hedeflere ulaşmak bakımından önemlidir. Çalışanların örgütleriyle özdeşleşme sürecinin olumlu olması durumunda görevlerini şevkle yerine getirecekler ve üstün performans göstereceklerdir. İşyerinde olumlu bir iklimin oluşması sonucunda da işten ayrılmayı düşünmeyecekler ve işten ayrılma niyetleri düşük olacaktır. Araştırma değişkenleri arasındaki ilişkilerin teorik altyapısı sosyal kimlik teorisi ve sosyal mübadele teorisine dayanmaktadır. Turner sosyal kimliği “bireyin, kendisi için duygusal ve anlamlı olan bir sosyal gruba üyeliğine ilişkin bilgisidir” şeklinde tanımlar. Sosyal kimlik teorisine göre bireyin kendini örgütün bir parçası olarak kategorize etmeye başlamasıyla özdeşleşmesi de başlar. Sosyal mübadele teorisinin temelinde ise taraflar arasındaki uzun vadeli ve güven esasına dayalı karşılıklı bir ilişki bulunmaktadır. Taraflardan birinin sergileyeceği olumlu tutum ve davranışa karşılık diğer taraf da onun faydasına buna karşılık verecektir. Örgütüyle özdeşleşmiş olan birey görevlerini yüksek performansla yerine getirecek, böylece olumlu bir karşılık alacaktır. Beklentilerinin karşılanması sonucu da çalıştığı işten ayrılmayı düşünmeyecektir. Araştırmada olasılıklı olmayan tekniklerden kartopu örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Araştırmada yöntemi olarak nicel araştırma tekniklerinden anket tekniği tercih edilmiştir. Araştırma verileri ilkökul, ortaokul ve lisede öğretmen ve okul idarecisi olarak görev yapan 143 çalışandan toplanmıştır. Demografik verilerin analizinde frekans analizi, değişkenler arasındaki ilişkinin belirlenmesinde korelasyon analizi, oluşturulan hipotezlerin testinde SPSS 22 programı aracılığıyla regresyon analizi yapılmıştır. Ölçeklerin ve oluşturulan modelin doğrulanması AMOS 26 programında doğrulayıcı faktör analizi ile yapılmıştır. Veri analizi sonucunda örneklemin çoğunluğunun kadın (%63), evli (%68) ve lisans mezunu (%82) olduğu görülmüştür. Örneklemin yaş ortalamasının 36, mesleki deneyim yılı ortalamasının 11 yıl olduğu tespit edilmiştir. Korelasyon ve regresyon analizi sonucu örgütsel özdeşleşmenin görev performansını yordadığı ($\beta = ,28$; $p < .001$) fakat örgütsel özdeşleşme ve görev performansının işten ayrılma niyetini (sırasıyla $\beta = - ,15$ ve $\beta = - ,11$; $p > .05$) etkilemediği tespit edilmiştir. Bu kapsamda örgütsel özdeşleşmenin görev performansını yordadığına dair oluşturulan ilk hipotez doğrulanmış, diğer hipotezler doğrulanmamıştır.

Anahtar Kelimeler: Örgütsel özdeşleşme, Görev performansı, İşten ayrılma niyeti

Soğuk Savaş Sonrası Rusya-Çin İlişkileri ve İş Birliği Analizi

Dr. Alper YILDIRIM

ESOGÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü

alper.tae@gmail.com

Orcid: 0000-0001-9803-0766

Özet

1991 yılında Sovyetler Birliği'nin dağılması sonucu soğuk savaş sona ermiş ve dünya, Amerika Birleşik Devletleri'nin hegemonyasında tek kutuplu bir sisteme doğru evrilmiştir. Bu durum ilk olarak soğuk savaştan yenik çıkan Rusya ile bölgede etkinliğini arttıran Çin tarafından tepki çekmiştir. Yeni dünya düzeninde söz sahibi olmaya çalışan Rusya ve Çin, süreç içerisinde Amerika'nın tek kutuplu hegemonik yapısını kendilerine karşı tehdit olarak algılamışlardır. Zira Rusya ve Çin gerek ekonomik gerekse askeri potansiyelleriyle çok kutuplu dünya düzenini savunmaktadır. Bu durum zaman içerisinde iki ülkeyi birlikte hareket etmeye zorunlu kılmıştır. Böylece bölgesel anlamda alternatif güçlere karşı dayanışma içine girmişlerdir. Bunun neticesinde Rusya ve Çin başta askeri ve siyasi alanlar olmak üzere ekonomi, ticaret ve enerji alanlarında birtakım iş birliği yoluna gitmiştir. Hatta bölge ülkelerini de zaman zaman bu ortaklığa dahil etmişlerdir. Ancak bu durum iki ülkenin tam anlamıyla birbirlerine bağlandıkları anlamına gelmemelidir. İki ülke ilişkileri zamana ve mekâna göre ekonomik, siyasi ve stratejik değişkenlerden etkilenmiştir. Çin, enerji alanındaki bağımlılığını Rusya'ya alternatif ülkelerle değiştirmeye çabalamaktadır. Diğer yandan iki ülkenin ekonomik potansiyelleri bir anlamda rekabeti de etkileyen önemli faktörler arasında yer almaktadır. Özellikle Çin'in son yıllardaki ekonomik hamleleri ve Rusya'ya nispetle ciddi büyüme oranlarına ulaşması, iki aktör arasındaki güç dengesini değiştirmektedir. Zira Çin'in dünya ekonomisinin lideri olma potansiyeli aynı bölgede yer alan Rusya açısından birtakım endişeleri de beraberinde getirmiştir. Ancak Rusya ve Çin ilişkilerinin kısa vadede bozulması gibi bir ihtimal olası gözükmemektedir. İki ülkenin esas amacı çok kutuplu dünya düzenini savunmak ve bu sistem üzerinde birer güç olarak yer almaktır. Bu yüzden birbirlerine karşı çeşitli alanlarda "karşılıklı bağımlılık" ilkesi ile bağlanmışlardır. Bu minvalde ikili ilişkiler olumlu yönde geliştirilmeye çabalanmış ve çeşitli diplomatik adımlar atılmıştır. Fakat bu adımların arka planında Amerika'ya karşı ittifaklar ve iş birlikleri yer almaktadır. Bu çerçevede, Rusya ve Çin arasındaki ilişkilerin ekonomik, ticari ve enerji alanlarından ziyade temelde çok kutupluluk bağlamında Amerika'ya karşı gelişip şekillendiği gözlemlenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Rusya, Çin, Amerika, Çok kutupluluk, İş birliği

Öğretmenlik Meslek Seçimini Etkileyen Faktörler İle Öğretmenlerin Mesleki Performans Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Doç. Dr. Erkan TABANCALI

Yıldız Teknik Üniversitesi

Yağmur Dilan DEMİR

Milli Eğitim Bakanlığı

Özet

Bu çalışmanın amacı öğretmenlik meslek seçimini etkileyen faktörler ile öğretmenlerin mesleki performans düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesidir. Öğretmenlik mesleği toplumların şekillenmesindeki yapı taşlarından biri olduğundan geleceğin mimarları öğretmenlerin mesleki performans düzeylerinin incelenmesi gerek ülkemiz gerekse dünya ülkeleri açısından oldukça önemlidir ve bu bağlamda çalışmanın önemini de gözler önüne sermektedir. Çalışmanın örnekleme, uygun örnekleme yöntemi ile İstanbul ili Küçükçekmece ilçesinde resmi ortaokullarda fiilen görev yapmakta olan ve farklı branşlardan 362 öğretmenden oluşmaktadır. Nicel araştırma yaklaşımları benimsenerek yürütülmüş olan bu çalışmada, öğretmenlerin meslek seçimini etkileyen faktörlerin belirlenmesi ve bu faktörler ile öğretmenlerin mesleki performans düzeyleri arasındaki ilişkinin belirlenmesi amacıyla ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Verilerin toplanması aşamasında Kaysi (2021) tarafından geliştirilen “Mesleki İlgililik Ölçeği” ve Özgenel (2019) tarafından geliştirilen “Öğretmen Performans Değerlendirme Ölçeği” kullanılmıştır. Ölçeklerin kullanım izinleri alınmıştır. Veriler analiz aşamasındadır ve araştırma kapsamında toplanan veriler SPSS programı kullanılarak analiz edilecektir. Araştırmaya katılan öğretmenlerin demografik bilgilerine ilişkin verilerin frekans ve yüzde dağılımları hesaplanacaktır. Ayrıca her bir maddenin ve boyutlarının aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri hesaplanıp ölçeklerin ilgili madde ve boyutlarına ilişkin betimsel analiz yapılacaktır. Bulgu ve sonuçlarda, öğretmenlerin meslek seçimlerinde kişisel kararlarının etkili olduğu durumlarda doğru orantılı olarak performanslarının da yüksek çıkması beklenmektedir. Aksi durumda ise öğretmenlik mesleğini kişisel kararları dışında çevresel faktörle sebebiyle seçen öğretmenlerin performanslarının da bu bağlamda düşük çıkması beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Meslek seçimi, Mesleki performans, tarama modeli, öğretmen performansı

**On the Relationship between Leadership and Populism in Contemporary Times:
Indispensable or a Burden?**

Dr. Öğr. Üyesi Hasan Faruk USLU

Atatürk Üniversitesi

Abstract

It is fair to argue that populism has been one of the most attractive topics of political science in particular and social sciences in general in recent years. There is a growing literature on the issue, paying due regard to the different aspects of it. Although it is not exhaustive, among the issues debated within populism are: “approaches trying to elaborate on populism”, “whether populism is mainly a political, socio-economic or cultural issue”, “factors leading to populist moments”, “is it possible to be populist at power and if yes, what are the differences between populists in power and in opposition”, how to deal with right-wing populism”, “should left populism be an alternative that is worth thinking over”, “is it democratizing or not”, etc.

Although there is a tendency in recent studies towards dealing with populism together with a strong and charismatic leadership that is able to mobilize the masses, the historical cases indicate that leadership is not a defining attribute of it. Especially, the early examples of Russian Narodniki and the US People’s Party have been defined as leaderless populist movements. As long as the post-1980s’ social context is understood within the lenses of neoliberal restructuring of capitalism, such a hegemonic formation has created a group of people called as “precariat” - materially, psychologically and ontologically insecure. Having extremely flexible and insecure jobs, and essentially being an unorganized and atomized class, precariat has become the best candidate of populist calls in directing their resentments towards the establishment and elites. This precarious class has become more open to be agitated and empowered spiritually, even only in discourse, by political leaders. However, most apparent in calls for expansionary and left-wing populisms, strong leadership should become either a burden or a catalyst. Thus, it is a double-edged sword. As leadership generally associated with the hierarchical relationships between the leader and the followers, it should be considered as capturing social subjectivities of the masses.

Considering populism mainly as a political style and way of doing politics, this paper tries to argue that leadership seems to be the Achilles’ heel of expansionary populism calls. Keeping in mind the differences between being popular and being populist, what is needed is not a strong and charismatic leadership capturing the social subjectivities of greater masses but a leadership able to be popular and to democratically empowering the people.

Keywords: leadership, populism, political science

Bilimde Güncel İlerleme Tartışmaları

Doç. Dr. Ercan SALĞAR

Selçuk Üniversitesi

ÖZET

Bilimsel alandaki gelişme ve ilerleme, yaklaşık son üç yüzyıldır gerek bireysel gerekse toplumsal yaşamı değiştirmekte, dönüştürmekte ve hatta biçimlendirmektedir. Buna göre, bilimsel ilerleme teorik yönü ile geleneksel inanç ve düşünce biçimlerimizi dönüştürürken, pratik yönü, yani teknolojik yönü ile de yaşam biçimimizi ve alışkanlıklarımızı değiştirmektedir. Örneğin bilimsel ilerlemeyle birlikte, evrenin oluşumu ve yaşamın kökenine ilişkin açıklamalarda bulunan evrim ve big bang (büyük patlama) gibi teorilerin öne çıkması, geleneksel inanç ve düşüncelerimizi belirli düzeyde değiştirmekte ve dönüştürmektedir. Benzer şekilde bilimsel ilerlemenin pratik sonuçları olarak ortaya çıkan teknolojik gelişmeler de olumlu ya da olumsuz olarak bireysel ve toplumsal yaşamı, radikal bir şekilde etkilemekte ve değiştirmektedir. Söz gelimi, günümüzde bilgisayar, internet, cep telefonu gibi kullanılan bazı teknolojik araçlar gündelik yaşamımızı derinden etkilemekle birlikte kendisine de bizi mahkûm bırakmaktadır. Bütün bunlar, bilimsel değişim ve ilerlemeyi anlama ve açıklamaya çalışmanın entelektüel bir ilginin dışında, sıradan bir birey için dahi büyük bir önem arz ettiği açıktır. Bu çerçevede çalışmanın amacı, bilimsel ilerleme nedir, bilimde ilerleme var mı ve varsa bu nasıl seyreder? türünden sorular bağlamında bilimsel ilerleme fikrini anlamaya ve anlatmaya çalışmaktır. Bu maksatla çalışmamız, hedefine ulaşması için ya da daha kolay anlaşılması adına, birbirleriyle ilintili üç ayrı başlık altında sunulmuştur. Öncelikle “bilimsel ilerleme” fikrinin tarihsel olarak nerede, ne zaman ve nasıl ortaya çıktığı anlatılmış, sonrasında bilimsel ilerleme fikrinin neden ve nasıl bir probleme dönüştüğüne değinilmiş ve üçüncü aşamada ise söz konusu problemi açıklamaya çalışan bilimsel ilerleme teorileri ele alınmıştır. Nihayetinde kabaca “epistemik”, “semantik” ve “problem çözme” olarak adlandırılan ilerleme teorilerinin görüşlerine bakıldığında, her bilimsel ekolün, ilerleme kavramının genel kullanımındaki anlamını çok fazla dikkate almadan kendi bilim kavrayışı çerçevesinde bir ilerleme tasarımı öne sürdüğü görülmüştür.

Anahtar kelimeler: Bilim, ilerleme, bilimsel ilerleme, epistemik yaklaşım, semantik yaklaşım, problem çözme

Nöropazarlama ve Algı Yönetimi

Doç. Dr. Vesile ÖZÇİFÇİ

Aksaray Üniversitesi

Özet

İlerleyen teknoloji ile küreselleşen dünyada tüketicilerin istek ve ihtiyaçları değişmiş, bu durum, işletmelerin pazarlama stratejilerini ve hedef kitleye hitap etme şeklini yeniden düzenlemesini gerektirmiştir. Tüketicileri ürün ve hizmet satın almaya teşvik edebilmek, rakiplerini geride bırakarak öne çıkmak, pazarda yerlerini koruyabilmek ve hatta pazar paylarını artırabilmek için işletmelerin kullandıkları birçok pazarlama stratejisi bulunmaktadır. Bu stratejiler içerisinde bilinçaltı reklam ve algı yönetimi de önemli bir yere sahiptir. Bilinçaltı reklam ve algı yönetimi, tüketicileri bir ürünün güvenilirliğine, işlevselliğine, gerekliliğine ve ekonomik oluşuna ikna edebilmenin bir yoludur. İşletmeler, hedef kitlenin özelliklerini iyi analiz edip ihtiyaçlarını ve beklentilerini doğru bir şekilde belirlemelidir. Ayrıca işletmelerin, tüketiciye hem duyuşal hem de zihinsel açıdan yaklaşması da gerekmektedir. Algı yönetimi ile dışarıdan gelen bir uyarıcı aracılığıyla tüketicilerin satın alma tutumları ve satın alma davranışları gibi zihinsel süreçlerinin değiştirilmesi hedeflenmektedir. Algı yönetiminin birçok türü olmakla birlikte, en uygun yöntemin seçilmesi, reklama maruz kalmanın bir sonucu olarak etkili bir satış yapılması açısından önemlidir.

Tüketicilerin, ürün satın alırken, seçim yapma ve satın alma kararlarını etkileyen pazarlama stratejilerinin belirlenmesi için ise, son yıllarda nöropazarlama tekniğı öne çıkmış ve uygulanmaya başlamıştır. Tüketicilerin bilinçli olmayan tepkilerinin ölçülmesinin geleneksel pazarlama araçları yardımıyla zor olduğu birçok durum nöropazarlama teknikleri yardımıyla ölçülebilmektedir. Nöropazarlama ile tüketicilerin satın alma kararları, marka seçme niyetleri, ürünler ve kampanyalar gibi pazarlama faaliyetlerini daha iyi tanımlamak mümkündür. İnsanların bilinçaltında yatan istekleri ile satın alma seçimleri etkilendiğı için, reklamlar ile yapılan algı yönetimi, tüketicilerin satın alma kararlarını tamamen değiştirebilmekte, bunu yapabilmek için de nöropazarlamaya ihtiyaç duyulmaktadır. Nöropazarlama, bir ürünün satışı ile değil, tüketicinin aklında satın alma fikrinin nasıl uyanacağı ile ilgilenmektedir.

Bu çalışmada, algı yönetiminin kullanılması ve nöropazarlama teknikleri incelenerek, bu yöntemlerin gerçek hayatta kullanımına ilişkin örnekler yer almaktadır. Ayrıca bu çalışma, nöropazarlama ve algı yönetimine ilişkin son çalışmaları özetleyerek, hem temel hem de güncel bir anlayış sunmaktadır. Son olarak, bu incelemede, gelecekteki araştırmalara yönelik öneriler ve çıkarımlar yer almaktadır.

Anahtar Kelimeler: Nöropazarlama, Algı Yönetimi, Bilinçaltı reklam

Türkiye’de 1980 Sonrasında Dış Borçlanma İle Ödemeler Dengesi İlişkisi

Yüksek Lisans Öğrencisi Özlem TIRYAKI

Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi

Doç. Dr. Mehmet CURAL

Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi

Özet

Dış borçlanma, hem gelişmiş hem de gelişmekte olan ülkelerin başvurduğu önemli bir finansman aracıdır. Borçlanma, devlet fonksiyonlarının artması, uluslararası finansal ilişkilerin gelişmesiyle birlikte ekonomik ve sosyal amaçlara ulaşabilmek için başvurulan bir gelir kaynağı olmanın yanı sıra sürekli başvurulan bir araç haline gelmiştir. Dış borçlanma, ülkelerin ekonomilerini kontrol edebilme, ekonomilerine ivme kazandırabilme ve ekonomik kalkınma ve büyümeyi gerçekleştirebilme çabalarına etkili bir araçtır. Türkiye’nin 1980’li yıllarda dışa açılma serüveninin hızla ilerlemesiyle birlikte gündeme gelen liberal ekonomi politikaları ve yabancı sermayenin teşviki, Türkiye’nin borçlanma gereğini ciddi derecede yükseltmiştir. Bunun yanında 1989 yılında “Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karar”ın kabul edilmesiyle özel sektöre de dış borçlanma imkanı tanınmıştır (Şanlı & Aksöz, 2014, s. 88). Dolayısıyla 1989 yılından sonra Türkiye’nin dış borçlanma serüveninde kamu sektörünün yanında özel sektörde yerini almıştır. Dış borçlanma, bazı ülkelerde etkin bir şekilde kullanılırken bazı ülkelerde ise etkin bir şekilde kullanmadığı görülmektedir. Gelişmekte olan ülkelerin dış borçlanma yoluna gitmelerinin sebeplerinden biri ödemeler bilançosunun cari işlemler hesabındaki dengesizliklerdir. Cari işlemler hesabının belirleyicisi dış ticaret açıklarıdır. Cari işlemler bilançosunda ortaya çıkan dengesizliklerin iç tasarruflarla giderilememesi dış kaynak ihtiyacını kaçınılmaz kılmaktadır (Şeker, 2006, s. 85). Türkiye, 1980 sonrası süreçte ekonomik kriz yıllarının dışındaki yıllarda cari işlemler açığı vermiştir. Literatürde birçok ampirik çalışmada ise (Karagöz (2007), Alam ve Taib (2013), Üzümcü ve Kırpık (2015), Yıldız (2019) cari işlemler açıklarının dış borçlanma üzerinde pozitif etkisinin olduğunu vurgulamaktadır. Türkiye’ni dış borç stoku, 1980 yılında yaklaşık 16 milyar dolar iken 2020 yılında yaklaşık 440 milyar dolara yükselmiştir. Benzer şekilde dış borç stokunun GSYİH’ye oranı, 1980’de yaklaşık yüzde 27 iken 2020 yılında 55’ yükselmiştir. 1989 yılı öncesinde dış borçlanmalar sadece kamu kesimi tarafından yapılırken, 1989 yılında alınan 32 Sayılı Karar ile birlikte dış borçlanmada özel sektörün önü açılmış ve özel sektöre borçlanma imkânı tanınmıştır. Bu süreçte 2005 yılından sonra özel sektör dış borçlanması kamu kesimi dış borçlanmasını geçmiştir. Bu bağlamda çalışmada Türkiye’de 1980 sonrasında ödemeler dengesi ile dış borçlanma arasındaki ilişki analiz edilecektir.

Anahtar Kelimeler: Borçlanma, Dış Borçlanma, Ödemeler Dengesi

Atomun Mental Düzeyde Parçalanması: Nazzâm ve Tafra Teorisi

Dr. Öğr. Üyesi Nezir MAVİŞ

Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi

Özet

Kelâm kozmolojisinde evrenin içindekilerle birlikte tümüyle mürekkep olup cevherü'l-ferd/el-cüz ellezî lâ-yetecezza' adı verilen atomlardan oluştuğu ve cismin/maddenin ayrıştırılabileceği en küçük yapıtaşının cevherü'l-ferd olduğu fikri genel kabul gören bir anlayış olagelmıştır. Bu anlayış kelâmcıların Allah'ın varlığını ispatlamak amacıyla ortaya koydukları hudûs delilinin de temel dayanağını oluşturmaktadır.

Evrenin atomlardan oluştuğu düşüncesi Antik Yunan filozoflarına kadar uzanmaktadır. Milattan önce 5. Yüzyılda yaşayan Demokritus gibi filozofların materyalist varlık anlayışlarının temelinde evrenin ezeli, ebedî ve değişmeyen varlıklar olan atomlardan oluştuğu inancı bulunmaktaydı. Kelâm kozmolojisinde ise hâdis olduğuna vurgu yapılan cevherü'l-ferd, yaratıcının kıdemini ve yaratılmışların hudûsunu ispat aracı olarak kullanılmıştır. İslâm kelâmının varlık anlayışında bir tarafta tek kadîm varlık olan Allah, öbür tarafta O'nun yarattığı ve tümüyle hâdis/sonradan yaratılmış olan evren bulunmaktadır. Evreni oluşturan canlı ve cansız tüm varlıkların özünü oluşturan en küçük yapıtaşı olan cevherü'l-ferd bölünme, parçalanma kabul etmez. Zira Hâlık'ın kadîm mahlûkun ise hâdis olması, sonradan yaratılan her şeyin mürekkep olmasını, bir sonunun bulunmasını ve her oluşun bir noktada durmasını gerektirmektedir.

Cevherü'l-ferdin cismin bölünemeyen en küçük yapıtaşı olduğuna dair genel kabulün karşı kutbunda konumlanan kişi olarak zihinlere kazınan İbrahim b. Nazzâm es-Seyyâr'ın (öl. 231/845), bunun aksini ileri sürerek cismin sonsuz şekilde bölünebileceği fikrini benimsemiştir. Söz konusu dönem ve genel kabul karşısında bu düşünce marjinal bir duruş gibi görünse de 20. Yüzyılın başlarında yapılan deneylerle atomun parçalanmaz olduğu fikrinin reddedilmesi Nazzâm'ı mental düzeyde atomu parçalayan ilk kişi olarak nitelememize olanak sağlamaktadır.

Çalışmamızın amacı günümüzde atomun parçalandığına dair bilimsel verilerden hareketle yüzyıllar önce bunu zihinsel düzeyde gerçekleştiren kişinin bir İslâm kelâmcısı olduğu gerçeğine ve bunun evrenin hâdis oluşu inancına hâlel getirecek bir durum olmadığına dikkat çekmektir. Bu amaçla kelâmcıların cevherü'l-ferd ve hudûs deliline dair görüşleri için temel kelâm kaynaklarımıza; atomun parçalanmasına dair veriler için ise bir asır önce yapılmaya başlanan deneylere dair bilgi ve verilere müracaat edilecektir.

Anahtar kelimeler: Kelâm, Cevherü'l-ferd, Hudus, Atom, Tafra, Nazzâm.

**Sosyal Bilimler Araştırmalarında Makine Öğrenmesi Regresyon Yöntemlerinin
Kullanımı: Türkiye Tüketici Güven Endeksleri Tahmini**

Dr. Öğr. Üyesi Yalçın ÖZKAN
İstinye Üniversitesi

ÖZET

Günümüzde yapay zekânın makine öğrenmesi algoritmaları hemen hemen her alanda yaygın biçimde kullanılmaya başlanmıştır. Sosyal bilimciler açısından da makine öğrenmesine karşı ilginin giderek arttığı, hem büyük hem de küçük veri kümelerinden tahminler elde etmek için giderek daha fazla tercih edilmeye başlandığı gözlemleniyor. Makine öğrenmesi veya bir başka deyişle yapay öğrenme, bilgisayarların verilerden öğrenebileceği, örüntüleri tanımlayabileceği, öngörüler geliştirebileceği ve en az insan müdahalesi ile kararlar alınabileceği fikrine dayanan bir yapay zeka alanıdır. Makine öğrenmesinin en etkili algoritmasının “derin öğrenme” olduğu bilinmektedir. Derin öğrenme algoritması yapay sinir ağlarına dayanmaktadır. Bu bağlantı yapısı insan beyninin çalışma biçimine benzetilerek ortaya atılmıştır. Yapay sinir ağları aynen insan beyninde olduğu gibi sinirlerden (nöronlar) oluşmaktadır. Bu sinirler birbirlerine bağlı olup sürekli bilgi iletmede ve öğrenme işlevini yerine getirmektedir. Derin öğrenmenin kullanılabilirliği alanlardan birisi regresyon tahmin modellerinin elde edilebilmesidir. Sosyal bilimlerle ilgili alanlarda da kullanılabilir regresyon modelleri oluşturabilmektedir. Özellikle zaman serilerinde öngörülerin geliştirilmesinde etkili araçlara sahiptir.

Bu çalışmada derin öğrenme yoluyla Türkiye Tüketici Güven Endekslerinin tahmin edilmesinde kullanılabilir bir makine öğrenmesi modelinin ortaya çıkarılması amaçlanmaktadır. Tüketici güven endeksi, hane halklarının beklenen finansal durumları, genel ekonomik durum hakkındaki düşünceleri, işsizlik ve tasarruf kapasiteleri hakkındaki cevaplara dayanarak, tüketim ve tasarruflarına ilişkin gelecekteki gelişmelerin bir göstergesi olarak kabul edilmektedir.

Araştırmamızda TÜİK tarafından 2012-Ocak ile 2022-Eylül tarihleri arasında yayınlanan 129 aylık “Tüketici Güven Endeksi ” istatistiklerinden oluşan veri kümesi esas alınmıştır. Veri kümesi üzerinde derin öğrenme algoritmasını uygulamak için, veri kümesi önce 2 ay gecikmeli otoregresif veri modeline dönüştürüldü. Ele alınan veri kümesi bir zaman serisidir. Geleneksel zaman serisi analizlerinde serinin durağan olması istenir ve eğer durağan değilse durağanlaştırma işlemleri yürütülür. Bizim uyguladığımız makine öğrenmesi regresyon yöntemlerinde böyle bir koşul aranmaz. Analizlere başlarken öncelikle dönüştürülen veri kümesi iki parçaya ayrıldı. İlk 120 gözlemin yer aldığı eğitim veri kümesi oluşturuldu. Bu veri kümesi, eğitim verisinden bir regresyon tahmin modeli oluşturmak amacıyla düzenlendi. Geri kalan verilerden ise bir test verisi elde edildi. Bu veri, elde edilen regresyon modelinin performansını ortaya çıkarma aşamasında yer almıştır. Derin öğrenme regresyon modelini oluşturmak üzere Python üzerinde Keras Kütüphanesi kullanıldı. Bir giriş, bir de çıkış katmanı ile 3 gizli katmandan ibaret bir derin öğrenme mimarisi oluşturuldu. Bu işlem sonucunda tahmin modeli elde edildi. Test verisi tahmin modeline bir giriş verisi olarak sunulurken öngörüler elde edildi. Bu şekilde elde edilen tahmin modelinin test verisiyle performansı RMSE olarak 3.6418 biçiminde hesaplandı. Modelin performansı kabul edilebilir bir seviyede olduğu kabul edilerek, bu kez test verisi olmadan mevcut

verinin tamamı kullanılarak model yeniden eğitildi ve bu son model ile ileriye yönelik olarak iki aylık öngörü elde edildi. Buna göre Ekim ayı Tüketici Güven Endeksi 73.097, Kasım ayı endeksi ise 74.437 olarak tahmin edildi.

Anahtar Kelimeler: Regresyon modeli, Makine öğrenmesi, Derin öğrenme, Tahmin yöntemleri

Türkiye’de 1980 Sonrasında İç Borçlanmanın Fiyatlar Genel Seviyesine Etkileri

Yüksek Lisans Öğrencisi Ali ASLAN
Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi

Doç. Dr. Mehmet CURAL
Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi

Özet

Artan kamu harcamalarının karşılanabilmesi olağan kamu geliri olan vergilerle mümkün olabilmektedir. Devletin sosyal ödevlerini yerine getirmek, bütçe açıklarını finanse etmek, kamu finansmanını sağlamak için kullandığı araçlardan birisi de borçlanmadır. Borçlanma, özellikle 1929 Buhranı sonrasında, fiskal olduğu kadar ekstra fiskal görevleri olan bir enstrüman haline dönüşmüştür. Dolayısıyla bu durum beraberinde birçok etkiyi de doğurmuştur. Borçlanmanın ekonomik göstergeler üzerinde etkili olduğu önemli alanlardan biriside fiyatlar genel düzeyidir. İç borçlanmanın fiyatlar genel seviyesine etki etmesi hususunda iki farklı görüş mevcuttur. Bunlardan ilki, devletlerin borçlanmasının ya da borçlanmayı bir mali araç olarak kullanmasının ekonomide enflasyonist etki yaratabileceği görüşüdür. Diğer görüşe göre ise devletin borçlanmasının, ekonomide oynadığı bir rolünde daraltıcı olması, deflasyonist etkiye neden olabileceği görüşüdür. Bu iki karşıt görüşün nedeni dayandıkları varsayımların farklılığında yatmaktadır. Borçlanma sonucunda elde edilen gelirlerin hükümet tarafından harcanmadığı varsayılırsa, halktan borçlanmak bu kesimin harcamalarını azaltıcı bir etki ile deflasyonist bir sonuç doğuracaktır. Çünkü devlet tahvili ya da hisse senedi alımında kullanılan fon ya kişilerin tasarruflarından ya da tüketim harcamaları için ayrılan fondan veya her iki kısımdan oluşacaktır. Kişiler devlet tahvillerini almak için tüketim harcamalarını kısıyorlarsa, tüketim harcamaları azalacaktır. Eğer bu tahviller, kişilerin birikmiş tasarruflarının çözülmesi ile alınıyorsa sonuç tasarrufların, dolayısıyla özel sektör yatırımlarının azalması olacaktır. Dolayısıyla tahvil alımları ister tüketim harcamalarından ister birikmiş tasarruflardan karşılansın sonuç özel kesimin harcamalarını azaltıcı yönde, deflasyonist bir karakter oluşturacaktır (Rolph, 1957: 305-307). İç borçlanmanın ekonomideki talep miktarını artırıcı, arz miktarını ise azaltıcı etkileri dolayısıyla talep ve arz arasındaki dengeyi bozarak fiyatlar genel seviyesinin sürekli yükselmesine yani talep enflasyonunun doğmasına neden olduğu söylenebilir (Sönmez, 1993: 21). Literatürdeki birçok çalışmada da [İstel (1994), Wheeler (1999), Taşkın (2004), Önder (2006), Bayraktar (2010), Kesbiç vd. (2010), Ahmad vd., (2012), Ulusoy ve Erdem (2014), Aytaç ve Sağlam (2014)], iç borçlanmanın fiyatlar genel seviyesini artırıcı etkisi olduğunu göstermektedir. Bu çalışmada Türkiye’de 1980 sonrası dönemde, giderek tercih edilen bir finansman aracı olarak kullanılan, iç borçlanmanın fiyatlar genel düzeyi üzerindeki etkisi incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Borçlanma, İç Borçlanma, Fiyatlar Genel Seviyesi

Örgütlerde Yenilikçilik ile Örgütsel Sadakat İlişkisinde Örgüt Kültürünün Aracı Rolü

Doç. Dr. Ercan YAVUZ

Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi

Dr. Şehriban AYGÜN

Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi

Yüksek Lisans Öğrencisi Mustafa A. DEMİREL

Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi

Özet

Yönetim alanında ilk kez Joseph Schumpeter tarafından kullanılan yenilik kavramının, hem akademi, hem de iş dünyasında hızla yayıldığı ve sürekli gündemde olduğu görülmektedir. İş yaşamında gerçekleştirilen yeniliklerin ekonomik ve toplumsal büyümede temel unsurlardan olduğu düşünüldüğünden, ülkeler tarafından teşvik edici politikalara konu edildiği söylenebilir. Rekabet ortamını belirlemede büyük rol oynaması ise, yeniliklerin önemli görülen diğer bir özelliğidir. Örgütsel boyutta bakıldığında yenilik; iş dünyası içerisinde sistemleştirilebilen, tekrarlanabilen ve örgütlerin yapısına adapte edilebilen bir süreç olarak değerlendirilmektedir. İş dünyası için oldukça önemli olduğu kabul edilen, örgütü dış çevreye tanıtmayı, onu tehditlere karşı korumayı gerektiren örgütsel sadakat, örgütün çıkarlarını bireysel çıkarların üstünde tutmayı ifade eden bir örgütsel davranış olarak ele alınmaktadır. Örgüt kültürü en temel haliyle, biçimsel bir örgütlenmedeki toplum ilişkilerine belirli bir karakter kazandıran değerler, normlar, ritüeller vb. gibi yapılar olarak tanımlanabilmektedir. Literatürde örgütsel yenilikçilik, örgütsel sadakat ve örgüt kültürü kavramlarını ayrı ayrı konu edinmiş olan birçok çalışma ile karşılaşmıştır. Bu çalışma dahilinde incelenen kavramlar birlikte ele alınmış, örgütsel yenilikçilik ile örgütsel sadakat arasındaki ilişkide örgüt kültürünün aracı rolü incelenmiştir. Bu kapsamda aracı rolünün belirlenmesi çalışmanın amacını oluşturmaktadır. Ankara ilinde hizmet ana sektöründe (kamu örgütleri ve işletmeler) faaliyet gösteren işgörenler araştırma evreni olarak alınmıştır. Araştırma evrenini temsil edecek örneklem kütesi belirlenerek 384 işgörenden veriler yüz yüze ve online olarak toplanmıştır. Araştırmanın ana hipotezini oluşturan aracı rolün tespit edilmesi amacıyla yapılan analiz sonucunda, örgütsel yenilik ile örgütsel sadakat ilişkisinde örgüt kültürünün aracı rolü olduğu tespit edilmiştir. Analiz sonucunda p değerinin anlamlı olduğu sonucu ortaya çıkmıştır ($p < 0,01$). Örgütsel yenilik ile örgütsel sadakat davranışı ilişkisinde %22,6 oranında örgütsel kültürün aracı rolü tespit edilmiştir ($R^2=0,226$). Ortaya çıkan sonuç dahilinde çalışmanın ana hipotezi desteklenmiştir (H1: Örgütsel yenilik ile örgütsel sadakat ilişkisinde örgüt kültürünün aracı rolü etkisi vardır).

Anahtar Kelimeler: Yenilikçilik, Sadakat, Örgüt Kültürü

Ekme-Yetiştirme Kuramı Perspektifinden Çocuğun Dijitalleşmesi Sürecinde Çizgi Film Kullanımı: Dijital Tayfa Örneği

Yüksek Lisans Öğrencisi Hikmet Said ELİGÜZEL

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi

Doç. Dr. Ömer AYDINLIOĞLU

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi

ÖZET

George Gerbner tarafından ortaya atılan ve kitle iletişim araçlarının özellikle televizyonun hedef kitleler üzerindeki etkisini vurgulayan Ekme-yetiştirme kuramı, iletişim disiplini üzerinde sıklıkla çalışılan bir konuyu oluşturmaktadır. Dijital iletişim teknolojilerinin hüküm sürdüğü bir çağa doğan dijital yerliler, söz konusu yeni iletişim araçlarını küçük yaşlardan itibaren öğrenmektedir. Günümüzde yeni nesil kuşak arasında sosyal medya kullanımı çok daha yaygın olmasına rağmen televizyon içerikleri üzerinden yürütülen çalışmalar devam etmektedir. Çocuklara yönelik içerikler üreten TRT Çocuk kanalında yayınlanan bir çizgi film olan Rafadan Tayfa'nın Dijitalleşme temalı çizgi filmi Dijital Tayfa, bu bağlamında oldukça başarılı bir örnektir. Dijitalleşen dünya ve bu dünyaya ayak uydurmak zorunda olan Alfa kuşağı için Dijital Tayfa gibi içerikler dijitalleşme ve dijital teknolojilerin doğru kullanımı konularında rehber olma özelliği taşımaktadır. Çalışmanın amacı söz konusu çizgi film aracılığıyla çocuklara internet ve sanal dünya, dijitalleşme ve dijital teknolojilerinin kullanımı ile ilgili sunulan kazanımların ve becerilerin ekme-yetiştirme kuramı bağlamında saptanması ve ortaya konulmasıdır. Çalışmanın evrenini TRT Çocuk kanalında yayınlanan tüm çizgi filmler oluştururken, örneklemini çalışmanın amacına hizmet ettiği düşünülen ve amaçsal örneklem yöntemine göre belirlenmiş Dijital Tayfa çizgi film serisi (10 Bölüm) oluşturmaktadır. Çalışma söz konusu çizgi film ve mevcut 10 bölümü ile sınırlı tutulmuştur. Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden bir tanesi olan betimsel analiz tekniği tercih edilmiştir. Çalışma, dijitalleşme olgusunu ekme-yetiştirme kuramı bağlamında bir çizgi film üzerinden incelemesi açısından önem taşımaktadır ve bu bakımından ilgili literatüre katkı sunacaktır. Ekme-yetiştirme kuramı üzerine literatürde çeşitli çalışmalar mevcuttur ancak kuramın Dijital Tayfa çizgi film örneği üzerinden ele alınması çalışmanın özgün yanını oluşturmaktadır. Çalışma sonucunda Dijital Tayfa çizgi filminde örneğin güvenli internet ve sosyal medya kullanımı, drone ve VR gözlük kullanımı gibi yeni iletişim teknolojilerinin kullanımına yönelik çeşitli kazanımların ve becerilerin ekildiği görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Ekme-Yetiştirme Kuramı, Çizgi Film, Dijitalleşme, Dijital Tayfa

“Sürdürülebilir Şehirler” Yaklaşımı Açısından Uygun Fiyatlı Konutlara Erişim: Yabancı Yatırımlar ve Ekonomi Politikaları

Dr. Öğr. Üyesi Neslihan ÇELİK

Marmara Üniversitesi

ÖZET

Sürdürülebilirlik, multi-disipliner alanda çalışılan bir konsept olup; sürdürülebilir şehirler olgusu Birleşmiş Milletler’in kalkınma hedefleri içerisinde yer alan ana unsurlardan biri olarak karşımıza çıkmaktadır. Yeterli, güvenli, uygun fiyatlı konutlara erişimin sağlanması sürdürülebilir şehirler hedefinin ana unsurları arasındadır. Günümüzde pek çok ekonomide insanların barınma gereksinimini karşılamak üzere; temel hizmetlerin sunulduğu, sağlıklı, güvenli, uygun fiyatlı konutlara erişim, özellikle orta ve düşük gelirli aileler için oldukça önemli bir sorun olarak ortaya çıkmaktadır.

Konut piyasası sadece barınma ihtiyacını karşılayan bir piyasa olmanın ötesinde, servet biriktirme araçlarından biri olma özelliğini de taşır. Bu özelliğiyle; yerleşiklerin yatırım aracı olması yanında yabancı yatırımcılara da cazip olanaklar sunabilir. Yabancı yatırımcıların konut piyasasındaki payının artışı talebi artırarak, ülke hanhalklarının yeterli ve uygun fiyatlı konutlara erişimini etkilemektedir. Bu kapsamda konut talebi artışına, arzı aynı oranda ve hızda artırarak yanıt veremeyen piyasada, orta ve düşük gelirli ailelerin uygun fiyatlı konutları satın almak ya da kiralamak için erişimi giderek zorlaşmaktadır. Bu durum bazı ekonomilerin; hanhalklarının uygun fiyatlı konutlara ulaşımını kolaylaştırabilmek amacıyla ekonomi politikaları geliştirme arayışını gündemlerine daha yoğun almalarını hızlandırmıştır. Bu çalışmada; uygun fiyatlı konut konsepti irdelenerek; güncel verilerle dünyadan ve Türkiye’den örnekler üzerinden yabancı yatırımların konut piyasasındaki yeri ele alınacak; konut fiyatlarındaki eğilimler ve buna yönelik olarak uygulanan ekonomik politikalar incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: sürdürülebilirlik, uygun fiyatlı konut, konut piyasası, erişilebilir konut

Türkiye’de Demokrasi İle Doğrudan Yabancı Yatırımlar Arasındaki İlişki: Toda-Yamamoto Nedensellik Testi

Doktora Öğrencisi Servet KAPÇAK

Namık Kemal Üniversitesi

Özet

Doğrudan yabancı yatırımlar gelişmekte olan ülkelerde ekonomik büyümeye katkı sağlayan temel kaynaklardan biridir. Bu bağlamda ev sahibi ülkeye doğrudan yabancı yatırımların girişini belirleyen faktörler önemli konular arasında yer almaktadır. Aynı zamanda doğrudan yabancı yatırımlar sermaye oluşumun en önemli faktörlerden birini oluşturmaktadır. Ev sahibi ülke doğrudan yabancı yatırımların girişini artırabilmek için gerekli politikalar oluşturabilir. Diğer taraftan bir ülkenin kalkınmışlığını gösteren ve doğrudan yabancı yatırımları ev sahibi ülkeye akışını sağlayan demokrasi önemli bir kurumsal faktördür. Bu sebeple ülkelerde demokrasi kültürünün oluşması o ülkeyi yabancı sermaye için bir cazibe merkezi haline getirebilir. Bu çalışmanın temel amacı, Türkiye’de demokrasi ile doğrudan yabancı yatırımlar arasındaki ilişkiyi araştırmaktır. Çalışmada ADF ve PP testleri kullanılarak değişkenlerin durağanlık seviyeleri incelenmiş ve serilerin birinci farkında durağan oldukları bulunmuştur. Ayrıca 1980-2021 dönemini kapsayacak şekilde veriler kullanılmış ve değişkenlerin yönünü belirlemek için Toda-Yamamoto yöntemi uygulanmıştır. Toda-Yamamoto nedensellik sonucuna göre demokrasi ile doğrudan yabancı yatırımlar arasında çift yönlü nedenselliğin varlığı tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Doğrudan yabancı yatırımlar, Türkiye, Demokrasi, Toda Yamamoto Nedensellik testi

Sürdürülebilir Turizm Kenti: Kula

Dr. R. Kıvanç ARSLAN

Ordu Üniversitesi

ÖZET

Kula, Ege Bölgesi'nde yer alan Manisa ilinin bir ilçesidir. Türkiye İstatistik Kurumu 2021 yılı verilerine göre Kula'nın nüfusu 43.421, mahalle sayısı 60, alanı 981 km², nüfus yoğunluk ortalaması 44'tür. Nüfus sıralaması bakımından Manisa'nın 9. büyük ilçesidir. Kula; coğrafi konum olarak Manisa ilinin doğusunda, Ankara-İzmir karayolu üzerinde yer almaktadır. Kula'nın doğusunda Uşak'ın Eşme ilçesi, batısında Salihli (Manisa), kuzeyinde Selendi ve Demirci, güneyinde ise Alaşehir bulunmaktadır.

Türkiye'nin ve Türk Dünyasının ilk ve tek United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (UNESCO) etiketli Jeoparkı, Kula'dadır. Türkiye'nin en genç volkanik sahalarından birisi olan Kula-Salihli UNESCO Global Jeopark sahası Jeo turizm açısından bölgenin ve Türkiye'nin önemli bir çekim merkezidir. Jeopark alanının mevcut doğal halini korumak, gelecek nesillere aktarmak ve turizm potansiyelini geliştirmek için Manisa Büyükşehir Belediyesi, Kula Belediyesi ve Salihli Belediyesi ortaklığında Jeopark Belediyeler Birliği kurulmuştur. 14 Mart 2016 tarihli Bakanlar Kurulu Kararı'nın Resmî Gazete'de yayımlanmasının ardından birlik resmen faaliyetlerine başlamıştır. Böylece jeopark sahasının Avrupa ve UNESCO Jeoparklar Ağı standartlarına uygun biçimde faaliyet göstermesi için başta finansal olmak üzere gerekli her türlü destek daha kolay sağlanmaya başlanmıştır.

Kula ilçesi sadece jeopark sahası özelliği değil gastronomi, mimari, arkeolojik, tarihi yapısı ile de yerli/yabancı turist çekim özelliğine sahip Ege Bölgesi'nin gözde ilçelerinden bir tanesidir. Kula'da inanç, doğa, kültür, sağlık, gastronomi turizmi aynı anda mevcuttur. Arkeolojik çalışmalar sonucunda Katekekaumene (Yanık Yöre) sınırı içinde Demir Köprü Barajı yakınında yer alan Divlit'te ilkel insanın ayak izlerine rastlanılmıştır. Ayrıca MÖ 56 yılını belirten mermer kabartmalara ve kitabelere rastlanılmıştır. Uzun yıllar Germiyanogulları'na başkentlik ve farklı medeniyetlere ev sahipliği yapan Kula, camileriyle ve kiliseleriyle inanç turizmi açısından da önemli bir kenttir. Osmanlı ve Rum mimarisinin örneklerinin yer aldığı bini tescilli toplam üç bin adet "Kula Evi" tarihi anlamda açık müzedir. 06.01.2021 tarihli 31356 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 05.01.2021 tarihli 3358 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı'na göre Kula ilçesi sınırları içerisinde bulunan 7. Grup Doğal Sit Alanının koruma statüsünün yeniden değerlendirilmesi sonucunda bu alan, hassas alan olarak tescil ve ilan edilmiştir.

Bu çalışmada her geçen gün popüleritesi artan Kula ilçesinin "Sürdürülebilir Turizm" açısından önemi üzerinde durulmuş, yerel yöneticilerin ve yerel yönetim birimlerinin Kula ilçesinin turizm potansiyelinin artırılması için ve daha çok yerli ve yabancı turist çekmek neler yapılması gerektiği üzerinde durulmuştur.

Anahtar Sözcükler: Kula, Jeopark, Kula Evleri, Gastronomi, Peri Bacaları, Katekekaumene.

“Sürdürülebilir Şehirler” Yaklaşımı Açısından Uygun Fiyatlı Konutlara Erişim: Yabancı Yatırımlar ve Ekonomi Politikaları

Dr. Öğr. Üyesi Neslihan ÇELİK

Marmara Üniversitesi

ÖZET

Sürdürülebilirlik, multi-disipliner alanda çalışılan bir konsept olup; sürdürülebilir şehirler olgusu Birleşmiş Milletler'in kalkınma hedefleri içerisinde yer alan ana unsurlardan biri olarak karşımıza çıkmaktadır. Yeterli, güvenli, uygun fiyatlı konutlara erişimin sağlanması sürdürülebilir şehirler hedefinin ana unsurları arasındadır. Günümüzde pek çok ekonomide insanların barınma gereksinimini karşılamak üzere; temel hizmetlerin sunulduğu, sağlıklı, güvenli, uygun fiyatlı konutlara erişim, özellikle orta ve düşük gelirli aileler için oldukça önemli bir sorun olarak ortaya çıkmaktadır.

Konut piyasası sadece barınma ihtiyacını karşılayan bir piyasa olmanın ötesinde, servet biriktirme araçlarından biri olma özelliğini de taşır. Bu özelliğiyle; yerleşiklerin yatırım aracı olması yanında yabancı yatırımcılara da cazip olanaklar sunabilir. Yabancı yatırımcıların konut piyasasındaki payının artışı talebi artırarak, ülke hanhalklarının yeterli ve uygun fiyatlı konutlara erişimini etkilemektedir. Bu kapsamda konut talebi artışına, arzı aynı oranda ve hızda artırarak yanıt veremeyen piyasada, orta ve düşük gelirli insanların uygun fiyatlı konutları satın almak ya da kiralamak için erişimi giderek zorlaşmaktadır. Bu durum bazı ekonomilerin; hanhalklarının uygun fiyatlı konutlara ulaşımını kolaylaştırabilmek amacıyla ekonomi politikaları geliştirme arayışını gündemlerine daha yoğun almalarını hızlandırmıştır. Bu çalışmada; uygun fiyatlı konut konsepti irdelenerek; güncel verilerle dünyadan ve Türkiye'den örnekler üzerinden yabancı yatırımların konut piyasasındaki yeri ele alınacak; konut fiyatlarındaki eğilimler ve buna yönelik olarak uygulanan ekonomik politikalar incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Sürdürülebilirlik, erişilebilir konut, uygun fiyatlı konut, konut piyasası

Prof. Dr. Yûsuf El-Karadâvî'nin "Köy ve Mektep Çocuğu Hatıralarım" Adlı Eseri Özelinde Hayatı ve Eserleri Üzerine Bir Değerlendirme

Doç. Dr. Erdoğan KÖYCÜ

Bartın Üniversitesi

Özet

26 Eylül 2022 tarihinde Katar'da Rahmet-i Rahmân'a kavuşan Yûsuf el-Karadâvî'nin 2 cilt halinde Nida yayınları tarafından İstanbul'da neşredilen "Köy ve Mektep Çocuğu Hatıralarım" eseri özelinde hayatı ve eserlerini ele alacağız.

Tebliğimizin birinci bölümünde 1926 yılında Mısır Saftu'r-Turâb bölgesinde doğan ilk öğrenimini Ezher Üniversitesine bağlı ilköğretim okulunda tamamlayan Yûsuf el-Karadâvî'nin köyde geçen çocukluk hayatı, köyündeki âdet ve gelenekler, mevlid törenleri, düğünler, köyünün ekonomik durumu, köyünde ziraat ve sosyal dayanışma, vb.konuları ele alacağız.

Tebliğimizin 2.bölümünde Ezher Üniversitesi Usûluddîn Fakültesi'nden mezuniyetinden başlayarak Ezher Üniversitesi hocalığı ve eserleri konularına yer vereceğiz. 3 Temmuz 2013 tarihinde Mısır'da askerî yönetim tarafından darbe yapılmasının akaninde hakkında soruşturma başlatılan ve idamla yargılanan 500 kişiden birisi olarak da dünya basınının gündeminde olan Yûsuf el-Karadâvî'nin inancından ve fikirlerinden taviz vermediğini ve bunu yazdığı eserlerle ortaya koyduğuna işaret edeceğiz. Yûsuf el-Karadâvî'nin pek çok eserinin Türkçeye tercüme edilmiş olduğuna ve bu eserlerin isimlerine de yer vereceğiz.

İslâm Âleminde fikirleriyle ön plana çıkan Yûsuf el-Karadâvî'nin Dünya Müslüman Âlimleri Birliği Başkanlığı ve Avrupa Fetvâ Konseyi Başkanlığı yapmış olduğuna İslam Hukûku Araştırma Konseyi'nde de aktif görevler almış olduğuna da tebliğimizde yer vereceğiz.

Sonuç bölümünde ise asrımızın meşhur âlimlerinden olan Yûsuf el-Karadâvî'nin hayatı, eserleri ve hadîs ve sünnet müdafaasının günümüzdeki yansımalarını genel olarak değerlendireceğiz.

Anahtar Kelimeler: İslam, Sünnet, Hadîs, Mısır, Yusuf el-Karadâvî

Prof. Dr. Yûsuf El-Karadâvî'nin "Keyfe Netaâmelu Maa's-Sunneti'n-Nebeviyye Meâlim ve Zavâbit" Adlı Eseri Özelinde Hadîs ve Sünnet'e Dair Bazı Görüşleri

Doç. Dr. Erdoğan KÖYÇÜ

Bartın Üniversitesi

Özet

Yûsuf el-Karadâvî'nin 1990 yılında el-Ma'hedu'l-Alemi'l-İslâmî tarafından Amerika Birleşik Devletleri'nin Virginia eyaletinde neşredilen *es-Sunnetu'n-Nebeviyye Keyfe Netaâmel Meâlim ve Zavâbit* adlı eseri özelinde hadîs ve sünnet'e dair bazı görüşlerini ele alacağız. Hadîs ve Sünnet'in Yûsuf el-Karadâvî tarafından nasıl tanımlandığını ve anlaşılması gerektiğine vurguladığını genel hatlarıyla özetleyeceğiz.

Yûsuf el-Karadâvî'nin asrımızda hadîs ve sünnet üzerinde oluşturulmak istenen bazı olumsuz etkilerin kendisi tarafından eserinde nasıl cevaplandırılmış olduğunu ve bu fikirlerin nasıl temelsiz ve yersiz fikirler olduğunu cevaplar sadedinde "**hadîs ve sünnet müdafaası**" diyebileceğimiz *es-Sunnetu'n-Nebeviyye Keyfe Netaâmel Meâlim ve Zavâbit* adlı eserini genel hatlarıyla tavsif edeceğiz. Yûsuf el-Karadâvî'nin eserini telif ederken hangi yöntemlere yer verdiğini tespit edip, kaynak kullanımına da yer vereceğiz.

Yûsuf el-Karadâvî'nin *es-Sunnetu'n-Nebeviyye Keyfe Netaâmel Meâlim ve Zavâbit* adlı eserinin Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Bünyamin Erul tarafından *Sünneti Anlamada Yöntem* adıyla Türkçeye tercüme edildiğini ve bu eserin tercüme tekniğine de ele alacağız.

Yûsuf el-Karadâvî'nin asıl Hadîs ve Sünnet müdafaasının ilk nüvesi diyebileceğimiz Ezher Üniversitesi Rektörlüğü tarafından kendisine telifi konusunda tevdi edilen ve İslâm Dünyasında meşhur olan *el-Halâl ve'l-Harâm fi'l-İslâm* adlı eseriyle ilmî kariyerini nasıl ortaya koyduğuna işaret edip, bu eserin nasıl telif edildiğini özetleyeceğiz.

Anahtar Kelimeler: İslam, Sünnet, es-Sunnetu'n-Nebeviyye, Hadîs, Yûsuf el-Karadâvî.

Devlet Denetleme Kurulu

Dr. R. Kıvanç ARSLAN

Ordu Üniversitesi

ÖZET

12 Eylül 1980 askeri darbesinin ardından 1980'li yıllarda Türkiye'nin içinde bulunduğu sosyal, siyasal ve ekonomik durum merkezi yönetimin yetkilerinin anayasa ve kanunlar aracılığıyla daha fazla arttırılmasına neden olmuştur. Bu süreçte, yürütme organının başı olan Cumhurbaşkanı'na kamu kurumlarında ve kuruluşlarında yürütmenin işleyişi ile ilgili gerekli gördüğü hususlarda bilgi verecek siyaset dışı, objektif, bağımsız, tarafsız ve doğrudan Cumhurbaşkanı'na bağlı olacak bir denetim kuruluşunun oluşturulması fikri hasıl olmuştur. Denetim, kamu kurumlarının ve kuruluşlarının, kamusal hizmetlerini/faaliyetlerini yürütürken hukukun temel prensiplerine bağlı kalarak hareket etmelerini ve hesap vermelerini sağlamaktadır. Bu bağlamda yönetsel denetim, yargı denetimi dışında kalan etkin denetim türlerinden bir tanesidir.

Devlet Denetleme Kurulu (DDK) 01.04.1981 tarihli 2443 sayılı "Devlet Denetleme Kurulu Kurulması Hakkında Kanun"la kurulmuştur. Devlet Denetleme Kurulu, 1982 Anayasası ile anayasal bir kurum hüviyetine dönüşmüştür. 1982 Anayasa'sının 108. maddesinin ilk hali; "İdarenin hukuka uygunluğunun, düzenli ve verimli şekilde yürütülmesinin ve geliştirilmesinin sağlanması amacıyla, Cumhurbaşkanlığı'na bağlı olarak kurulan Devlet Denetleme Kurulu, Cumhurbaşkanı'nın isteği üzerine, tüm kamu kurum ve kuruluşlarında ve sermayesinin yarısından fazlasına bu kurum ve kuruluşların katıldığı her türlü kuruluşta, kamu kurumu niteliğinde olan meslek kuruluşlarında, her düzeydeki işçi ve işveren meslek kuruluşlarında, kamuya yararlı derneklerle, vakıflarda, her türlü inceleme, araştırma ve denetlemeleri yapar. Silahlı kuvvetler ve yargı organları, Devlet Denetleme Kurulu'nun görev alanı dışındadır. Devlet Denetleme Kurulu'nun üyeleri içinden Başkanı, kanunda belirtilen nitelikteki kişiler arasından Cumhurbaşkanı'nca atanır. Devlet Denetleme Kurulu'nun işleyişi, üyelerinin görev süresi ve diğer özlük işleri kanunla düzenlenir" şeklinde idi. 2017 yılında yapılan anayasa değişiklikleri ile 108. madde de değişiklikler yapılmıştır. 2018 yılında fiilen Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemine geçilmesiyle birlikte 15.07.2018 tarihli 30479 sayılı Resmî Gazete'de 5 sayılı Devlet Denetleme Kurulu Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi yayımlanmıştır. 5 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile DDK'nın örgüt yapısı ve çalışma sistemi yeniden düzenlenmiştir.

Bu çalışmada Cumhurbaşkanlığı'na bağlı bir denetim kurumu olan Devlet Denetleme Kurulu'nun kuruluş amacı, görevi ve yetkileri, çalışma düzeni anlatılmıştır. Anayasa'nın 108. maddesinde yapılan değişikliklerle ve 2018 tarihli 5 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile Devlet Denetleme Kurulu'nun çalışma düzeninde, örgüt yapısında ne gibi değişikliklerin olduğu ayrıntılı şekilde anlatılmıştır.

Anahtar Sözcükler: Cumhurbaşkanlığı, Denetim, Yönetsel Denetim, Devlet Denetleme Kurulu, Yürütmenin Denetlenmesi.

Ailede Sevgi Kavramı

Dr. Mehmet Mahfuz ATA

Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi

Özet

Bu çalışmada, günümüzde aile içi sözsöz şiddet ve huzursuzluğun arttığı, sevgi ve mutluluktan yoksun bırakılan aile bireylerinin, birbirlerine karşı sevgi ve muhabbeti ifade eden kavramlar üzerinde durulacaktır. Toplumun temel taşı ve insanlığın kadim bir kurumu olan ve tarih boyunca değişik dinler ve anlayışlar tarafından şekillenen aile, farklı şekil ve nitelikte de olsa varlığını ve önemini korumuştur. Kur'an-ı Kerim ve hadis-i şeriflerde sevgi, dostluk ve muhabbet anlamlarına gelen birçok kavram kullanılmıştır.

İslâm'ın temel amaçlarından biri, insanların dünyada huzurlu ve mutlu olmalarını sağlamaktır. İnsanı huzurlu kılacak olan durum ise varlığın mayası olan sevgiye sahip olması gerekmektedir. Bu amaca yönelik olarak Allah, Kur'an'da aile yuvasını insanların sevgi, muhabbet, merhamet ve sükun bulacakları bir yer olarak göstermektedir. Kur'an-ı Kerim'de aile fertleriyle alakalı pek çok âyet bulunmakta ve evlilik "sağlam bir söz" olarak tanımlanmaktadır. Ailenin toplumdaki konumu ve önemi nedeniyle adeta bir toplumun temeli ve aynası konumundadır. Dolayısıyla toplumda ve ailede görülebilecek sevgi ile ilgili olumlu ve olumsuz davranışlar aileye ve topluma da yansiyacaktır.

Literatür taraması yöntemiyle elde edilen verilerin kullanıldığı araştırmada, toplumların aile yapısı ile değer yargılarının insanların dini, kültürel ve aile huzuruna etki ettiği belirlenmiştir. Kur'an, aileyi kan bağına dayalı bir kurum olmaktan çıkarmış aynı inanç, sevgi, kültür ve idealleri paylaşan bir topluluk haline getirmiştir. Bu bağlamda Kur'an'ın öngördüğü huzur, sevgi ve merhamete dayalı bir yuva kurabilmek için bazı Kur'ânî kavramların açıklığa kavuşturulmasına ihtiyaç duyulmuştur. Bu çalışmada sevgi ve şefkatten yoksun kalan aile bireylerinin sebep olduğu huzursuzluktan dolayı ortaya çıkan problemlere yönelik dinî bir perspektif ortaya koyarak; bu bağlamda ailede sevgi ve muhabbeti ifade eden kavramlara değinilmiş ve bu tür kavramların ailedeki yansımaları incelenmiş ve neticede bunların ailenin sevgi ve mutluluğuna olumlu anlamda etki ettiği sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Aile, Sevgi, Muhabbet, Merhamet, Kur'an

Anadolu'nun İslâmlaşması Sonrası İslâm Kültürünün Anadolu'daki Kurumsal Tekke Hareketleri Üzerindeki İktisadî Etkisi

Yüksek Lisans Öğrencisi Abdullah AKGÜNEŞ

Amerika Birleşik Devletleri Minnesota İslâm Üniversitesi

(United States, Islamic University of Minnesota)

Özet

Bu çalışmada Anadolu'nun İslâmlaşması sonrası, gelişen tekke hareketlerinin iktisadî faaliyet, işletme yönetimi ve iktisadî gelişiminin dinamikleri üzerinde durulacaktır.

Anadolu'nun İslâmlaşması sonrası gelişen tekke hareketleri önemli bir konudur. Modernite sonrası İslâm toplumları başta olmak üzere insanlık, manevîyata ve manevî kurumlara ihtiyaç duymaktadır. Tekke kurumları yaygın eğitim yaptıkları için incelenmesi gereken bir alan olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu alanda bilimsel araştırmalar yaparak günümüz ihtiyaçlarına yönelik sorunların çözümüne katkıda bulunmak gerekmektedir.

İslâm kültürünün önemli bir kurumu olan ve kuruluşu 8. yüzyıla uzanan tekkeler; Anadolu'daki kurumsal tekke hareketleri ile iktisadi faaliyetleri çeşitlendirerek teknoloji transferi, yeni üretim teknikleri, üretim planlaması gibi yöntemlerle çalışmışlardır. Toplum hayatında vazgeçilmez olan din, medeniyet kurmakta da etkin bir rol oynamıştır. Tarihte Hz. İbrahim'in Hanif Medeniyeti ve Hz. Musa'nın Tevrat Medeniyeti gibi medeniyetler çeşitli müesseseler oluşturmuşlardır. Son nebevî medeniyet olan İslâm, Büyük Hicret'in akabinde Medine'de gelişen İslâm düşüncesini meydana getirmiştir. Medine İslâm Medeniyetinin kurduğu müesseselerin başında ise tekke ve zaviyeler gelmektedir. İslâm bilim, ahlâk ve sanatının öğretilip tatbik edildiği tekkeler, birer sosyal sığınak olmuştur. Tarikat mensuplarının faaliyet gösterdiği bu mekânlar büyüklüklerine göre hangâh, dergâh ve asitâne gibi farklı isimler alarak gelişmişlerdir. Tekkeler Anadolu'da iktisadi açıdan toplumu yönlendiren manevi kurumlar olmuşlardır.

Medine İslâm Düşüncesi'nin Kûfe, Basra ve Horasan üzerinden Anadolu'yu aydınlattığı ve Roma bakiyesi Anadolu'da endüstri devrimleri meydana getirdiği fütüvvet hareketleri Balkanlara kadar gönüllü dervişler aracılığıyla birçok bölgede tekke, zaviye, hangâh açmışlardır. Genellikle su kaynakları kenarında açılan tekkelerin yanına değirmenler inşa edilerek, bölgenin yerli kitlelerine ulaşma ve iktisadi kalkınma amacı güdülmüştür.

Tekke ve zaviyeler iktisadi hayatta, hem Anadolu'da hem de Balkanlarda büyük değişimler meydana getirmiş, kooperatif sistemiyle işgücü istihdamında ve üretim tüketim süreçlerinde tasarruf sağlamıştır. Tekkelerin iktisadi hayata en büyük katkısı ise ahilik ve fütüvvet teşkilatlarının kurulması ile mümkün hale gelmiştir. Fütüvvet teşkilatı, gençleri bilgili ve donanımlı yetiştirme gayretiyle kurulmuş Bağdat-Anadolu merkezli dinî-iktisadi bir müessesedir.

Gündüz vakitlerinde günlük işleriyle meşgul olan esnaf, akşamları da tekke ve zaviyelerde dinî eğitim olarak fütüvvetnâmelerde Ahilik teşkilatının anayasasını oluşturmuşlardır.

Anahtar Kelimeler: Medine Medeniyet Düşüncesi, Tasavvuf, Anadolu, Tekke, İktisat, İşletme Yönetimi

Türk Vergi Yargısında Dijital Dönüşüm ve Geleceği

Prof. Dr. Ramazan ARMAĞAN

Süleyman Demirel Üniversitesi

Dr. Öğretim Üyesi Ayşe ARMAĞAN

Manisa Celal Bayar Üniversitesi

Özet

Kamu harcamalarının finansmanının ana kaynağı olan vergiler; gerek mali gerekse mali olmayan amaçlarla kullanılabilen devletin varlığı, devamlılığı ve sosyoekonomik yaşamdaki gelişmeleri yönlendirici özelliğe sahiptir. Kamu maliyesi açısından; kamu gelir-gider dengesinin kurulması ve sürdürülebilmesinde, vergilerin tam ve zamanında toplanması büyük önem taşımaktadır. Bir vergi sisteminin başarısı; idari, hukuki ve teknik altyapının sağlam temellere dayandırılmasına ve işletilmesine bağlıdır. Özellikle vergiye gönüllü uyum kapsamında vergi sisteminin bir bütün halinde sorunsuz şekilde uygulanması, vergi uyumsuzluklarının öncelikle oluşmaması veya en az düzeyde oluşması, meydana gelen uyumsuzlukların da en kısa sürede çözüme kavuşturulması, vergi gelirlerinin zamanında, tam ve düşük maliyetle tahsilinin sağlanması vergi idaresinin başlıca görev ve amaçları arasında yer almaktadır. Bu kapsamda artık günümüzde gelişen bilgi teknolojilerine dayalı bir vergi sisteminin kurulması ve işleyişinin sağlanması gerekli ve hatta zorunlu hale gelmiştir. Ülkemizde de e-devlet kapsamında gerçekleştirilen çalışmaların öncülerinden olan Hazine ve Maliye Bakanlığı (HMB) bünyesinde bilgi teknolojilerinden yararlanılarak projeler bazında e-vergi uygulamalarına geçilmiştir. Vergi idarelerinde e-vergi uygulamalarından etkin bir şekilde yararlanılarak mükelleflere vergisel yükümlülükleriyle ilgili kolaylıklar sağlanmaya çalışılırken, aynı zamanda vergi uyumsuzluklarının yargıya intikali sonrasında da bilgi teknolojilerinden yararlanılmaya devam edilmekte ve mükelleflere ve idareye bu aşamada kolaylıklar sunulmaya devam edilmeye çalışılmaktadır. Vergi yargısı açısından bilgi teknolojilerinin kullanımı, adaletin en kısa zamanda ve en doğru şekilde sağlanmasına önemli katkılar yapmaktadır. Bu nedenle günümüzde idari işleyişte söz konusu olan e-vergi uygulamaları anlayışı dijitalleşmenin yaygın hale gelmesiyle e-yargı alanına da yansımış durumdadır. Böylece özellikle vergide etkinliğin artırılması amacıyla yargıda da elektronik uygulamalara önemle yer verilmeye başlanmıştır. Ülkemizde, e-devlet dönüşüm süreci ile ilgili gerçekleştirilen hukuki ve teknik altyapı yönüyle iyi bir konuma geldiğini söylemek mümkündür. Dünya genelinde bilişim teknolojileri alanındaki hızlı değişim ve gelişmelerin etkisi, kamu yönetiminde elektronikleşmeden dijitalleşmeye geçiş ile farklı bir boyut kazanmış olup günümüzde yapay zeka ekseninde yeni dünya düzenine göre şekillenmeye başlamıştır. Bu nedenle teknoloji kullanımının gerektirdiği ve durdurulması veya gerisinde kalınması mümkün olmayan bu süreçte gelişmelerin takibi ve kullanımı ülkemizde hem kamu hem özel sektör açısından bir zorunluluk haline gelmiştir. Türk vergi yargısında dijital dönüşümün vergi sistemine etkisi ve katkısı ile yapay zeka çalışmalarının gelecekteki vergi yargısı içinde nasıl şekilleneceği ve yargıya katkılarının nasıl olacağı ile konuya ilişkin soru ve sorunlar ile çözüm yolları veya yargıya katkısı ülke gündeminde ele alınan konular arasında yer almaktadır.

Anahtar Kelimeler: Vergi Yargısı, Bilgi Teknolojileri, Dijitalleşme, Elektronik Vergi, Yapay Zeka

Türkiye’de Vergi İhtisas Mahkemeleri’ne Geçiş

Prof. Dr. Ramazan ARMAĞAN

Süleyman Demirel Üniversitesi

Dr. Öğretim Üyesi Ayşe ARMAĞAN

Manisa Celal Bayar Üniversitesi

ÖZET

Tüm dünyada zaman içinde sosyal ve ekonomik ilişkilerin gelişen bilgi teknolojilerinin etkisiyle daha fazla karmaşık hale gelmesi hukuk sistemine de yansımıştır. Bilgi teknolojilerinin etkisiyle ortaya çıkan yeni uyumsuzluk türleriyle karşılaşılan bu dönemde, mahkemelerin geleneksel yapısı, yargılama usulleri ve yetki alanları da değişmeye başlamıştır. Bu değişimle birlikte dünyada genelinde uyumsuzlukların, alanında uzman ihtisas mahkemeler tarafından çözümlenmesi yönünde artık genel bir eğilim söz konusudur. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’nde de kabul edilen ve “herkesin alanında uzman hâkimler tarafından davasının makul bir sürede görülmesini isteme hakkına sahip olduğu” ilkesi çerçevesinde ihtisas mahkemelerinin kuruluşundaki en önemli amaç, alanında uzmanlaşmış hakim ve mahkemeler vasıtasıyla yargı süreçlerinde etkinlik ve verimliliğin sağlanmasıdır. Böylece birçok ülkenin yargı sistemlerinde olduğu gibi son yıllarda ülkemizde de adli yargı sistemi içinde “genel yetkili mahkeme” uygulamasından uzaklaşarak uzmanlaşmaya gidilmiş, genel yetkili mahkemeler ile birlikte bazı konularda “özel yetkili ihtisas mahkemeleri” kurularak faaliyete geçirilmiştir. Böylece tüketici, aile, çocuk, iş, kadastro, fikri ve sınai haklar, hukuk ve ceza mahkemeleri, Türk yargı sistemi içindeki ihtisas mahkemelerinin örneklerini oluşturmuştur. Ülkemizde vergi davaları; vergi kabahatleri açısından idari yargıda ve vergi suçları bakımından ise adli yargıda ele alınmaktadır. Vergi yargısı açısından vergi kabahatleri ilk derece mahkemesi olan vergi mahkemelerinde; vergi suçları ise genel yetkili mahkeme olan asliye ceza mahkemelerinde görülmektedir. Vergi kabahatleri, vergi mahkemelerinde vergi konusunda uzman idari hakimler tarafından görülüp karara bağlanırken, vergi suçları adli yargıda asliye ceza mahkemelerinde adli hakimler tarafından görülüp karara bağlanmaktadır. Ancak vergi suçlarıyla ilgili davaların görülmesinde teknik bilgi destekli ve ekonomik-sosyal-toplumsal-psikolojik boyutları dikkate alınarak sorunların çözüme kavuşturulması gerekmektedir. Dolayısıyla vergi suç ve cezalarına ilişkin tüm uyumsuzlukların vergileme tekniği, usul ve esasları konusunda uzman hâkimlerin görev yaptığı bir uzmanlık yargı yerinde (özel mahkeme, ihtisas mahkemesi) görülüp karara bağlanması önem kazanan bir konu olmaktadır. Böylece vergi suçlarının yargılanması konusunda ihtisas mahkemesi şeklinde örgütlenme gerektiği gerçeğinden hareketle 213 sayılı Vergi Usul Kanunu (VUK)’nda düzenlenmiş olan suçlarla ilgili açılacak ceza davalarında ihtisas mahkemelerinin oluşturulmasına dair Hakimler ve Savcılar Kurulu (HSK) düzenlemesi 30.11.2021 tarih ve 31675 sayılı Resmi Gazete (RG)’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Bu yeni uygulamayla vergi suçları ile ilgili asliye ceza mahkemelerinde sadece vergi davalarına bakmakla görevli daireler oluşturulmuş ve vergi konusunda uzman hakimlerin bu davalara bakması sağlanmıştır. Uygulama ile vergi davalarının en kısa sürede ve doğru bir şekilde sonuçlanmasının gerçekleşeceği beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Vergi Yargısı, İhtisas Mahkemeleri, Asliye Ceza Mahkemeleri, Vergi Mahkemeleri, İdari Vergi Yargısı, Adli Vergi Yargısı

Kapadokya Bölgesi'nde Bulunan Restoranların Hizmet Hatası ve Telafisi Açısından Değerlendirilmesi

Dr. Öğr. Üyesi Koray ÇAMLICA

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi

Doç. Dr. Eda Özgül KATLAV

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi

Firdevs YÖNET EREN

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi

Özet

Turistler bir destinasyona gittiklerinde ihtiyaçlarını gidermek üzere mutlaka yiyecek-içecek işletmelerini ziyaret etmektedir. Restoran ziyaretlerinde turistlerin aldığı hizmetlerden elde ettikleri deneyimler o destinasyon hakkındaki algıları üzerinde etkili olabilmektedir. Bu nedenle aldıkları hizmetlerin problemsiz olabilmesi için işletmelerin verdiği hizmetleri olabildiğince hatasız bir şekilde sunması ve hizmet telafisi stratejilerinin olması müşteri memnuniyeti, davranışsal niyetleri önemli olabilmektedir. Restoranlarda sıklıkla yaşanan hizmet hataları araştırmalara konu olmaktadır (Hoffman vd., 1995; Nguyen ve McColl-Kenedy, 2003; Yang, 2005; Ok vd., 2006; Silber vd., 2009; Tsai ve Su, 2009; Chua vd., 2010; Namkung ve Jang, 2010; Çalışkan, 2013; Agu, 2022; Kim vd., 2022) birçok araştırmacının ilgisini çeken başlıca konulardan olmaktadır. Kapadokya Bölgesi destinasyon olarak bünyesinde 400'den fazla yiyecek-içecek işletmesi bulundurmaktadır. Bu durum işletmeler arasında rekabetçi olmayı gerektirmektedir. Bu rekabetçi ortamda işletmelerin sunmuş olduğu hizmetlerden turistlerin memnuniyeti aldıkları yorumlar etkilemektedir. Yorumlar ise potansiyel ziyaretçilerin işletmeleri tercih etme sebepleri arasında önemli bir unsurdur. Kapadokya bölgesinde yer alan yiyecek içecek işletmelerine yönelik müşteri yorumları üzerine birçok çalışma bulunmasına rağmen hizmet hataları ve telafilerine yönelik çalışma sayısı sınırlıdır. Bu nedenle bu çalışmada Türkiye'nin önemli turizm destinasyonlarından biri olan Kapadokya Bölgesi'nde bulunan ve Tripadvisor'da ilk 10 sırada olan işletmelere ilişkin hizmet hataları ve telafilerine yönelik işletmelerin yapmış olduğu uygulamalar incelenmiştir. Çalışmada öncelikle bu 10 işletmeye ait Tripadvisor ve Google'da yapılan yorumlar incelenmiştir. Literatürden ve yorumlardan elde edilen bilgilerden hareketle işletme yöneticileri ile yarı yapılandırılmış mülakat yapılmış işletmede meydana gelen hizmet hatalarının olup olmadığı ve eğer varsa buna yönelik telafi yöntemleri sorulmuştur. Elde edilen veriler Maxqda Analytic Pro 22 programı ile analiz edilmiştir. Analiz sonucunda hizmet aksamaları şikayet etme ve şikayet etmeme olmak üzere iki tema olarak sınıflandırılmıştır. Hizmet telafileri stratejileri kaçınma, sorunu giderme, özür dileme, açıklama yapma, müşteri girdisi, tazminat ödeme olmak üzere 6 tema altında incelenmiştir.

Araştırma sonucuna göre, restoranların müşterilerin Őikâyetlerini yüz yüze ve online olarak takip ettiklerini ve müşteri Őikâyetlerine göre açıklama yapma, sorunu giderme, özür dileme, tazminat önerme gibi hizmet telafisi stratejilerini kullandıkları tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Hizmet Hataları, Hizmet Telafisi, Kapadokya Bölgesi

Asgari Ücret İstisnasının Vergi Gelirlerine Etkisi

Dr. Öğretim Üyesi Ali EROL
Kırklareli Üniversitesi

Özet

22.12.2021 tarih ve 7349 sayılı Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 2 ve 4'üncü maddeleri hükümlerine göre, bütün ücretlilerden asgari ücrete kadar olan kısım, 01.01.2022 tarihinden geçerli olmak üzere gelir ve damga vergisinden istisna edilmiştir. Ocak 2022 tarihinden itibaren belirlenen brüt asgari ücret tutarı 5.004 TL'dir. Sigorta primi işçi payı ve işsizlik sigorta primi işçi payı bu brüt ücretten düşüldükten sonra 4.253 TL'lik gelir vergisi matrahına ulaşılmaktadır. 7349 sayılı Kanun dolayısıyla bir istisna olmasaydı eski hesaplama göre bir asgari ücretli Ocak 2022'de 637,95 TL gelir vergisi ve 32,28 TL damga vergisi ödeyecekti. Yine eski uygulamada asgari geçim indirimi hesaplanacaktır. Buna göre örneğin, eşi çalışmayan ve iki çocuğa sahip bir ailede Ocak 2022 döneminde asgari geçim indirimi tutarı 562,95 TL olarak hesaplanacaktır. Sonuç olarak 7349 sayılı Kanun öncesinde bir asgari ücretlinin devlete ödeyeceği vergi tutarı Ocak 2022'de 107,28 TL olacakken bu genel istisna dolayısıyla söz konusu miktar ücretliye kalacaktır. Bu tutar ücretli açısından bakıldığında, brüt ücretinin %2 civarına denk gelmektedir. Diğer bir ifade ile önemli bir katkı değildir. Hazine açısından duruma bakıldığında hali hazırda dolaysız vergilerden elde edilen hasılat düşük seviyelerdedir. Her bir asgari ücretliden ortalama 100 TL civarında bir tutarın da vergi harcaması dolayısıyla vazgeçilmesi, dolaysız vergilerin tüm vergi gelirleri içindeki payının daha da azalmasına neden olacaktır. Meydana gelen bu azalma dolaylı vergilere olan baskıyı arttırarak ve dolaylı vergilerin dolaysız vergilere karşı üstünlüğünü daha da belirginleştirecektir.

Anahtar Kelimeler: Gelir Vergisi Kanunu, Asgari Ücret İstisnası, Vergi Gelirleri

Yabancı Uyruklu Yetişkinlerin İçinde Buldukları Yeni Topluma Uyum Sağlamalarında SUYE Eğitiminin Etkileri Nelerdir?

Halk Eğitim Müdürü Şükrü GELMEZ
Şişli İstanbul Borsa Halk Eğitim Merkezi

Usta Öğretici Gülay GÜNGÖR
Şişli İstanbul Borsa Halk Eğitim Merkezi

Özet

Yabancı uyruklu yetişkin bireylerin gittikleri yeni ülkede birçok zorluk ve problemle karşılaşabilmektedir. Bu zorlukların temelinde yeni geldikleri ülkenin demografik ile idari yapısını bilmemeleridir. Yetişkin yabancı uyruklu bireyler sosyal yaşam kuralları, gelenek ve görenekleri, kültürel yaşamları ile idari, hukuki, eğitim ve sağlık sistemleri gibi konuları öğrenirlerse yerel topluma adaptasyonları, o toplum tarafından daha fazla kabul görebilecekleri ve kendi ayakları üzerinde daha rahat durabilecekleri düşünülmektedir.

Bu anlamda, Suriyeli sığınmacılara faydalı olması açısından ve yerel toplumla birlikte yaşam kültürünün oluşturulabilmesine katkı sağlamak amacıyla ülkemizde İçişleri Bakanlığı Göç İdaresi Başkanlığı tarafından ve Milli Eğitim Bakanlığı iş birliğinde Sosyal Uyum ve Yaşam Eğitimi (SUYE) kurs programı uygulanmaktadır. Bu program, yetişkin bireylere 8 saat olarak halk eğitim merkezlerinde çalışan bu alanda yetkin öğretmenler ve göç idaresinden tarafından verilmektedir. SUYE eğitimleri verilen informal eğitimde Türkçe(dil) ve okuryazarlık eğitimi ağırlıklı olmuştur. Diğer geri kalan eğitimlerde de meslek dallarında eğitim alınmıştır. Bu eğitimler sırasında sosyalleşme ve Türklerle olan kaynaşmaları başarılıdır. Sosyal Uyum ve Yaşam Eğitimi 8 saatlik eğitim mikro ve makro eğitim sonuçları doğurmuş sarmal olarak devam etmiştir. Elizabeth Neuman'ın Suskunluk Sarmalı toplumda dışlanma tehdidi korkusu ve fikrini özgürce söyleme isteğidir. Kişinin benliğinde doğuştan var olan genel-geçer görüşe uyum gösterme duygusudur. Bir kişinin/grubun savunduğu fikrin mensubu olduğu toplumun genel-geçer kabul ettiği görüşlerine uygun değilse bu kişi toplumda dışlanma korkusu medeni ile kısıtlar ve fikrini söylemekten vazgeçer. Aynı kişinin fikrinin veya kendi fikirlerine yakın görüşlerin toplum nezdinde yaygınlaşmaya başladığını sezerlerse bu kez fikrini yüksek sesle söylemeye başlar. SUYE programı sonrasında ülkemizdeki Suriyelilerin gündelik yaşamda kendilerini daha net ifade edebilme, kendi ayakları üzerinde durabilme ve Türk vatandaşlarıyla yapıcı iletişim kurabilme becerileri kazanmaları; eğitim, sağlık, barınma, iş bulma, hukuki hizmetler, güvenlik ve sağlanan destekler konularında bilgi sahibi edinmiş olurlar.

İstanbul Şişli İstanbul Borsa Halk Eğitim Merkezi'nde yapılan yabancı uyruklu yetişkin bireylerin SUYE programı sonrası uygulanan anket sonucu olarak araştırma verileri bu eğitim programının yaşadıkları topluma uyumlarını kolaylaştırdığı kanıtlar niteliktedir. Bu ankette katılan 550 yabancı uyruklu yetişkin katılımcıların %80'i eğitim sonrası süreçte geldikleri Türk toplumuna uyum sağlarken yaptıkları yanlışların farkına varıp kendi problemlerini kendilerinin çözüme kavuşturduğunu sonucu çıkmıştır. Kendi iş imkânı, ev kiralama, eğitim süreçleri ve hukuki problemlerini kendileri tercümana ihtiyaç duymadan çözer. Bu da Sosyal Uyum ve Yaşam Eğitim'lerinin Yabancı yetişkin bireylerin yaşamlarını kolaylaştırdığı ve Türkiye'de yaşama dair genel bilgilerindeki artış gözlemlenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal uyum, yetişkin yabancı bireyler, Sosyal Uyum ve Yaşam Eğitimi, Toplum kuralları

OECD ve AB Ülkelerinde Ekonomik Büyüme ve Kamu Harcamaları Arasındaki İlişki Covid-19 Salgını ile Birlikte Değişti mi? Ekonometrik Bir Analiz

Doç. Dr. Mehmet BÖLÜKBAŞ

Aydın Adnan Menderes Üniversitesi

Öğr. Gör. Mehtap TARHAN BÖLÜKBAŞ

Aydın Adnan Menderes Üniversitesi

ÖZET

Ülkelerin ekonomik büyüme potansiyelini belirleyen pek çok makroekonomik değişken bulunmaktadır. Kamu harcamaları da bu makroekonomik değişkenlerden birisidir. Ekonomik büyüme ile kamu harcamaları arasındaki ilişkinin yönü ve düzeyi ise iktisat ve maliye literatüründe uzunca süreden beri tartışılmaktadır. Bu kapsamda ekonomik büyümedeki gelişmelere bağlı olarak kamu harcamalarının artacağını ifade eden yaklaşımların yanında, ekonomik büyümenin gerçekleşebilmesi için kamu harcamalarının gerekliliğini savunan yaklaşımlar da literatürde yer almaktadır. Bu açıdan bakıldığında ekonomik büyüme ve kamu harcamaları arasındaki ilişkinin incelenmesi önem taşımaktadır.

Ekonomik büyüme ve kamu harcamaları arasındaki ilişki ülkelere ve ele alınan dönemlere göre değişebilmektedir. Ekonomik büyüme ve kamu harcamaları arasındaki ilişkinin Covid-19 salgın döneminde de değişiklik gösterebileceği düşünülmektedir. Bu kapsamda çalışmada OECD ve AB ülkelerindeki ekonomik büyüme ve kamu harcamaları arasındaki ilişkinin Covid-19 salgını ile birlikte değişip değişmediği incelenmek istenmiştir. Bu kapsamda çalışmanın birinci bölümünde ekonomik büyüme ve kamu harcamaları arasındaki ilişki teorik olarak tartışılmıştır. Ardından ikinci bölümde söz konusu değişkenler arasındaki ilişkiyi farklı ülkeleri ve farklı dönemleri ele alarak inceleyen çalışmalar literatür taraması altında değerlendirilmiştir. Üçüncü ve son bölümde ise OECD ve AB ülkelerinde güncel ekonomik büyüme ve kamu harcamaları gelişmelerine yer verilerek, bu ülke gruplarında ekonomik büyüme ve kamu harcamaları arasındaki ilişkinin Covid-19 salgını ile birlikte değişip değişmediği Granger nedensellik testi ile incelenmiştir.

Türkiye’de Güncel Para Politikası ve Enflasyon Gelişmeleri

Doç. Dr. Mehmet BÖLÜKBAŞ

Aydın Adnan Menderes Üniversitesi

Öğr. Gör. Mehtap TARHAN BÖLÜKBAŞ

Aydın Adnan Menderes Üniversitesi

ÖZET

Merkez bankaları tarafından uygulanan para politikalarının ekonomideki temel amacı, fiyatlar genel düzeyinde istikrarın sağlanması ve bu istikrarın sürdürülmesidir. Bu kapsamda merkez bankaları fiyat istikrarını sağlamak amacı ile çeşitli para politikası araçları kullanmaktadır. Zorunlu karşılık oranları, açık piyasa işlemleri, reeskont politikası, kredi tavanı gibi uygulamalar temel para politikası araçları olarak değerlendirilmektedir. Para politikası araçları seçiminde mevcut para politikası stratejisinin de önemi bulunmaktadır. Örneğin enflasyon hedeflemesi rejiminin benimsendiği bir ekonomide kısa vadeli faiz oranları temel para politikası aracı olarak tercih edilmektedir.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası da 2001 yılından itibaren enflasyon hedeflemesi rejimini uygulamakta ve belirlenen enflasyon hedefine ulaşmak için kısa vadeli faiz oranını temel araç olarak kullanmaktadır. Son yıllarda yaşanan Covid-19 salgını ile birlikte diğer merkez bankaları gibi Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası da genişletici para politikalarına yer vermiş ve salgının olumsuz etkilerini gidermek üzere likidite yönetiminde esneklik, reel sektöre kredi akışı ve kredi faizlerinde çeşitli düzenlemeler gibi uygulamalara yer vermiştir. Para politikasındaki bu gelişmelerin yanında dünyadaki enflasyon gelişmelerine paralel olarak Türkiye’de son yıllarda enflasyonda yükseliş görülmüştür. Bu bağlamda güncel para politikaları ve enflasyon gelişmelerinin incelenmesi bu çalışmanın amacını oluşturmaktadır. Çalışma temel olarak iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde para politikası ve enflasyon ilişkisi teorik kapsamda ele alınmış, ikinci bölümde ise Türkiye’deki güncel para politikası ve enflasyon gelişmelerine makroekonomik veriler doğrultusunda yer verilmiştir.

Sosyal Destek, Romantik İlişki Varlığı ve Akademik Başarı

Dr. Öğretim Üyesi Sevinç ÇIRAK KARADAĞ

Ege Üniversitesi

Özet

Yükseköğrenim gören öğrencilerin sayısında son yıllarda ülkemizde önemli bir artış olmuştur. Bilindiği gibi ülkeler, iyi yetişmiş insan gücünün desteklenmesi konusuna oldukça önem vermektedirler. Bireylerin sahip olduğu eğitim düzeyi onların hayat kalitelerinin artması konusunda önemli bir etkiye sahiptir. Yükseköğrenim gören öğrencilerin başarılarının artması konusunda sahip oldukları koşulların ve aldıkları sosyal desteğin önemli bir katkısı olduğu düşünülmektedir. Yükseköğrenim öğrencilerinin lise öğrenciliğinden sonra görece bağımsız, çoğu kere de aileden ayrı yaşamlarını sürdürmeleri gereken bir ortama girmeleri, onlar için bazı güçlükleri de beraberinde getirmektedir. Öğrenciler bütün bu güçlükler ile mücadele etmek ve akademik olarak başarılı olmak durumundadırlar. Bireylerin akademik başarılarının algılanan sosyal destekten önemli ölçüde etkilenebileceği beklenmektedir. Bu konu literatürde son yıllarda araştırmacıların ilgisini çekmektedir (Mishra, 2020). Türkiye de yapılan çalışmalar görece sınırlıdır. Bu nedenle bu çalışmanın amacı yükseköğrenim görmekte olan öğrencilerin bazı demografik değişkenler, sosyal destek ve romantik ilişki durumu açısından akademik başarılarını incelemektir.

Bu çalışma nicel araştırma düzeneği ile yürütülmüştür. Araştırmanın örneklemini kolay bulunur/elverişlilik örnekleimidir. Araştırmaya Ege Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nin çeşitli bölümlerinde eğitim gören (sosyal bilgiler, sınıf öğretmenliği, okul öncesi öğretmenliği, bilgisayar öğretmenliği) 146 kadın, 73 erkek, toplam 229 öğrenci katılmıştır. Öğrencilerin yaşları 18 ile 30 arasında değişmektedir.

Araştırmanın verileri araştırmacı tarafından oluşturulan demografik verileri içeren (yaş, cinsiyet, sınıf aile eğitim durumu, aile ekonomik durumu, ebeveyn hayatta kalım, aile evlilik statüsü, romantik ilişki durumu) kişisel bilgi formu ve *Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Ölçeği* aracılığı ile toplanmıştır.

Çalışmanın bulguları SPSS veri analiz programı ile analiz edilecektir. Araştırmanın elde edilen betimsel istatistik ve çıkarımsal istatistik bulguları sunulacak ve tartışılacaktır.

Hollywood Film Endüstrisi: Büyük Film Stüdyolarının Tarihi

Doç. Dr. Şermin TAĞ KALAFATOĞLU

Ordu Üniversitesi

Özet

Amerikan film endüstrisi sıklıkla Hollywood olarak anılmakta olup, küresel film pazarı üzerinde önemli bir etkiye sahiptir. Auguste ve Louis Lumière kardeşler hem kamera hem de projeksiyon özelliğine sahip olan cinématographe ile çektikleri filmlerini ilk defa halka açık bir biçimde 28 Aralık 1895 yılında Paris'te Grand Café'de göstererek modern sinemanın başlangıcının ilk adımlarını atmışlardır. Fransız film endüstrisi Birinci Dünya Savaşı'na kadar dünyanın en önemli film endüstrisi konumundadır. Birinci Dünya Savaşı'ndan sonra Avrupa savaşın yaralarını sarmaya çalışırken, ekonomik olarak yaşanan darboğazlar film endüstrisini de etkileyerek, sermaye eksikliği film üretiminin azalmasına neden olmuştur. Amerikan film endüstrisi ürettiği filmler ile Avrupa pazarına yavaş yavaş hâkim olmaya başlamıştır. Böylelikle küresel film pazarına hakimiyet Avrupa'dan Amerika kıtasına geçmiştir.

Hollywood film endüstrisini oluşturan büyük film stüdyoları, orta ölçekteki film yapım şirketleri ve bağımsız film şirketleri 20. yüzyılın başından itibaren küresel film pazarı üzerinde baskın bir etkiye sahiptir. En eski film endüstrilerinden bir tanesi olarak kabul gören Hollywood, en eski film stüdyoları ile yapım şirketlerinin de yuvası olup; film pazarındaki filmlerin önemli bir bölümünü üretmekte ve gişe gelirinde oldukça büyük bir paya sahip olmaktadır. Film yapımının başlangıcından beri pazara hâkim olan büyük film stüdyoları, diğer ülkelerin ulusal sinemalarında üretilen filmleri etkisi altına alan çeşitli film türlerinin doğuşuna da öncülük etmişlerdir. Bunların içerisinde westernler ve müzikaller gibi film türleri yer almaktadır.

Gerçekleştirilen bu çalışmada ticari olarak en başarılı filmleri üreten Hollywood'un büyük film stüdyolarına odaklanılmaktadır. Çalışmanın amacı, bazıları yüz yıldan daha eski olan stüdyoların Hollywood stüdyo sistemi içerisinde sahip olduğu merkezi rolden günümüze gelene dek geçirdiği dönüşümü sergilemektir. Bu amacı gerçekleştirebilmek için literatür taraması gerçekleştirilerek stüdyolar hakkında bilgi toplanmıştır. Büyük film stüdyoları sahiplikleri değişmekle birlikte yüzlerce filmi küresel film pazarına dağıtmaya devam etmektedir.

Anahtar kelimeler: Hollywood, film endüstrisi, büyük film stüdyoları.

Dijital Yayın Platformlarının Yükselişi

Doç. Dr. Şermin TAĞ KALAFATOĞLU

Ordu Üniversitesi

Özet

Dijital yayın içeriklerine duyulan ilginin giderek arttığı görülmektedir. Farklı türde içerik sağlayan dijital platformlar tüketicilerin ilgisini çekmekte ve günlük yaşamlarının birer parçası haline gelmektedirler. Müzik dinlemek, film/dizi izlemek, bir dizi sesli programı dijital yayın platformlarında takip etmek insanlar arasında giderek daha popüler hale gelmektedir. Müzik yayını sağlayan dijital platformlar arasında Spotify en popülerleri olarak öne çıkarken, pazarda önemli payı olanlar arasında; YouTube Music, Pandora ve Apple Music yer almaktadır. Popülerliği artan bir diğer platform da ses dosyalarının olduğu podcastlerdir. Bu yapımlar, radyo programlarını andıran ses dosyalarının indirilmesi, insanların istedikleri zaman ve yerde internet bağlantısına ihtiyaç duyulmadan bunların dinlenmesi fikrine yaslanmaktadır.

Dijital video yayın platformları büyük oranda seyircilerin dikkatlerini üzerlerine çekmektedir. Bu ilgi de giderek artmakta olan abonelik sayılarına yansımaktadır. Netflix, Amazon Prime Video, Disney+, HBO Max isteğe bağlı abonelik video platformları eğlence endüstrisinin önemli bir parçası haline gelmişlerdir. Bu yayın platformları tek bir tıklamayla dizilere, filmlere ve belgesellere erişim sağlarken, haftalık olarak sahip oldukları bu içeriğin aboneleri tarafından tüketim oranları oldukça yüksektir. Akıllı telefonların ve dijital yayın platformlarının sağladığı hareketlilik sayesinde daha farklı cihazlardan içerik takip edilebilmektedir. Teknolojinin izleyicileri odağına alması sonucunda, kullanıcıların kontrolünde istenilen yer ve zamanda içerik tüketiminin gerçekleşebilmesi sonucunda ses, müzik, video, film gibi içeriğin tüketilmesi üzerine var olan alışkanlıkların büyük bir değişim geçirdiği görülmektedir.

Gerçekleştirilen bu çalışmada dijital yayın platformlarının yükselişlerinin nelerden kaynaklandığı açıklanmaya çalışılmaktadır. Bu amacı gerçekleştirebilmek için var olan kaynakların taraması gerçekleştirilmiştir. Tüm dünyada en popüler olan dijital platformlar değerlendirilerek, medya içeriklerinin tüketiminde görülen değişim sergilenmektedir.

Anahtar kelimeler: Dijital yayın platformları, müzik yayını, SVOD-isteğe bağlı video abonelik platformları.

Temel Yönleriyle Muhammed İktbal'in Edebi Felsefi, Ulusal ve Müslüman Birliği Üzerine Düşünceleri

Doç. Dr. Besire AZİZALİYEVA

Azerbaycan Milli İlimler Akademisi Nizami Gencevi adına Edebiyat Enstitüsü

Özet

Muhammed İktbal, 19. yüzyılın sonu ve 20. yüzyılın başında yaşamış Pakistanlı bir şair, felsefeci, İslam alimi ve halk önderidir.

M. İktbal'in edebi-felsefi ve ulusal düşüncesini belirleyen bir takım önemli husus vardır: 1) Aşk felsefesi; 2) Müslüman ülkelerin bağımsızlığını kazanması ve aydınlanması, ulusal özgürlük mücadelesi ve ulusal-kültürel gelişme; 3) Müslüman birliği için mücadele.

1. İktbal felsefesinin temelinde Aşk vardır. Şairin "*Cavidname*" adlı eserinde bu hususları gözlemleyebiliriz. İktbal, "aşk mükemmelleştiğinde insan bile yaratabilir" düşüncesine sahip bir filozof-şairdir. İktbal'e göre aşk, dünyayı anlamak, Allah'a giden yol ve daha ziyade bir yaşam biçimidir. Bir İslam alimi ve mutasavvıf olan İktbal, ilahi aşka büyük önem vermesinin yanı sıra, aynı zamanda yaşadığı dönemin yaşam tarzında aşka, sevgiye yüksek değer atfeder. İktbala göre aşk, bir Batılının zihninde bir yaşam sistemi, bir Doğulunun gözünde ise evrenin sırrıdır. Şair, aşk ve aklın birliğini kabul eder, dolayısıyla akıl, Hakka aşk vesilesiyle aşınadır ve aşk akılla birlikte mevcut olunca yeni bir dünya inşa eder.

2. İktbal, Müslümanları kölelikten kurtulmaya ve özgürlükleri için savaşmaya çağırır. "*Bal-i Cibril*" adlı eserinde şöyle yazar: "Ey İslam milleti, yüksek olmak istiyorsan, yüksek bir mücadele başlat, bu dünyada üstünlük şahin gibi yükseklerle yönelmektir, bil!"

Millet ve hürriyet uğruna şerefli bir ölüme hazır olduğunu da şiirlerinde dile getiren İktbal, şöyle der: "Dünyada erkek gibi yaşamak mümkün değilse, erenler gibi can vermek gerçek hayata kavuşmaktır."

3. İktbal aşırı vatanseverlik düşüncesini makbul bulmaz, bunun yerine Müslümanların birliği düşüncesini defalarca vurguladı: "İslam putperestliğe karşı çıktı. Ama vatanseverlik nedir, putperestliğin bir yüzüdür. Maddi bir nesnenin tanrılaştırılması. İslam hiçbir şekilde putperestliği kabul edemez. Putperestliğin her türüne karşı çıkmak bizim ebedi görevimizdir."

Büyük düşünür, Müslüman kavramına büyük bir kapsamda değerlendirmiş, Allah'ın huzurunda ulusal, ırksal ve dinsel eşitliği savunmuştur. "*İslam'da Siyasi Düşünceler*" adlı analitik denemesinde şöyle yazar: "İslam hukuku, ister tarihi ister ulusal olsun, farklı ırklar arasındaki farklılıkları tanımaz. İslam'ın siyasi fikri, tüm ırkların ve milliyetlerin özgür birliğinden doğan bir ulusun yaratılmasından ibarettir. İslam'a göre milliyetçilik, siyasi gelişmenin en üst sınırı değildir. İslam hukukunun temel ilkeleri bireylere değil, insan doğasına dayanmaktadır. Bu şekilde, iç kümeler etnik, coğrafi, dilsel, sosyal geleneklerden değil, dini ve siyasi fikirlerin birliğinden oluşur. Ya da psikolojik bir faktör olarak "fikir birliği" içerisinde olmaktır. Bu birliğe üye olmak doğum, evlilik, ikamet yeri, vatandaşlık ile belirlenmeyecek, bu "fikir birliği"nin kamuoyuna yansımalarıyla belirlenecektir. Bu milletin ve birliğin vatani tüm yeryüzü olacaktır."

İktbal, "*İslam'da Dini Düşüncenin Yeniden İnşası*" adlı eserinde, yaşadığı dönemde var olan Müslüman milletleri arasında yeni bir gelişme yoluna sadece Türklerin girdiğini ifade etmekte ve süreci şöyle irdelemektedir: "Gerçek şu ki, günümüz Müslüman milletleri arasında sadece Türkiye dogmatik uykusundan sıyrıldı ve özfarkındalık kazanmayı başardı."

Sunumda İkbâl'in "Cavidname", "İslâm'da Dini Düşüncenin Yeniden İnşası" ve diğêr eserlerinde aşk felsefesi, milli mücadele tartışmaları ve İslâm dünyasının gelişimine dair görüşleri değerlendirilecektir.

Anahtar kelimeler: Muhammed İkbâl, "Cavidname", "İslâm'da Dini Düşüncenin Yeniden İnşası", Müslüman

**Alevi-Bektaşî Kültür ve Cemevi Başkanlığı Projesi ve Alevi
Derneklerin/Federasyonların Tepkileri**

Dr. Öğretim Üyesi Şaban BANAZ

Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi

Özet:

Hız. Peygamber'in vefatından sonra ortaya çıkan toplumsal olaylar; kişilerin farklı sosyo-kültürel ortamlarda yetişmeleri ve farklı kaynaklardan beslenmeleri nedeniyle dini anlama, yorumlama ve yaşamada ihtilafların yaşanmasına; buna bağlı olarak da mezhepleşme, gruplaşma ve cemaatleşme denilen sosyolojik hadiselerin ortaya çıkmasına yol açmıştır. Kendi din anlayışını tek otorite görüp, diğer anlayış ve oluşumları yok saymak, gruplar arasında çatışmaya, hatta birbirini tekfir etmeye götürmektedir. Son yıllarda İslam dünyasının gündeminde yer alan mezhepsel çatışmaları, cemaat ya da tarikat eksenli üzücü hadiseleri hepimiz müşahade etmekteyiz. Birlikte yaşama kültürüne en çok ihtiyaç duyduğumuz bu günlerde maalesef İslam dünyası hızla ümmet hayallerinden uzaklaşmakta, farklı anlayışlara sahip Müslüman topluluklar birbirlerinin kanını dökebilmekte, üstelik de cihad adı altında her türlü şiddeti ve öfkeyi meşru görebilmektedir. Dini hayattaki bu tür problemlerin yaşanmasındaki en temel sebepler, Müslümanların din anlayışlarındaki farklılıkları birer zenginlik olarak görmemesi, aklını sağlam deliller neticesinde kullanmaması ve toplumsal anarşi çıkarmak isteyen birtakım propagandacılar tarafından tutuşturulan fitne ateşine sorgusuz sualsiz inanılması gibi sebeplerden kaynaklanmaktadır.

Anadolu coğrafyasını uzun bir süredir meşgul eden ve çoğunlukla da haksız ithamlara uğrayan toplumsal gruplardan birisi de Alevilerdir. Anadolu'da yaşayan Alevi vatandaşlarımız Müslüman zihninin hoşgöründen uzaklaştığı geçmişteki bazı dönemlerde birtakım özel uygulamalara maruz kalmış ve bu uygulamalar zaman içerisinde toplumda Alevi-Sünni ayrımını ortaya çıkarmıştır. Maalesef ki bu ayrım neticesinde birçok Alevi vatandaşımızın canı yanmış, yuvaları dağılmış ve maalesef bazıları da canlarından olmuştur.

Bu bildiride Anadolu'yu asırlardır derinden etkileyen ve sürekli olarak Türkiye'nin birlik ve beraberliğini bozmak isteyenler tarafından canlı tutulmaya çalışılan ve artık ciddi bir sorun haline almış olan Alevi-Sünni ayrımını bir nebze ortadan kaldırmak adına Türkiye Cumhuriyeti tarafından hayata geçirilmesi planlanan Alevi-Bektaşî Kültür ve Cem Evi Başkanlığı konusu ve bu konunun Alevi Dernekler/Federasyonlar tarafından nasıl karşılandığı ele alınacaktır. Çalışmamızda öncelikle ülkemizde yapılan Alevi tanımlamalarına yer vererek genel bir tabloyu sunmaya çalışacağız. Devamında Anadolu'da Alevi-Sünni ayrımına neden olan kırılmalara değinerek bu ayrımın nedenlerini sorgulayacağız. Sonrasında Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin hayata geçirmeyi planladığı Alevi-Bektaşî Kültür ve Cem Evi Başkanlığı projesini değerlendirip, bu projenin Alevi Dernekler/Federasyonlar tarafından nasıl karşılandığına, projeye gelen tepkilere yer vereceğiz. Çalışmamızın nihayetinde ise Alevi-Bektaşîlerin beklentilerine değindikten sonra önerilerimizi sunup çalışmamızı sonuçlandıracağız.

Anahtar Kelimeler: Alevi, Bektaşî, Cemevi, Cemevi Projesi.

Okul Öncesi Dönem Öğretmenlerinin Mesleğe Yabancılaşma, İletişim Yeterliliği ve Çocuk-Öğretmen Etkileşim Düzeylerinin İncelenmesi

Prof. Dr. Neriman ARAL

Ankara Üniversitesi

Dr. Gül KADAN

Çankırı Karatekin Üniversitesi

Dr. Burçin AYSU

Özet

İletişim, insan ilişkilerinde oldukça önemli olan bir kavram olarak ele alınmaktadır. İnsanların birbirlerine duygularını anlatması, birbirlerini dinlemesi sağlıklı ilişkilerin sürdürülmesi açısından önemlidir. Özellikle okul öncesi dönemde çocukla kurulan iletişim ve etkileşim, çocuğun bir ömür boyu sağlıklı bir kişilik yapısı geliştirebilmesine katkı sunmaktadır. Akranları arasında anlaşılması, duygu ve düşüncelerini ifade edebilmesi, benliğini, özgüvenini geliştirebilmesi için çocukla sağlıklı olarak kurulacak iletişim gereklidir. Bu noktada ise okul öncesi dönem öğretmenlerinin çocuklarla kuracağı iletişim ve etkileşim, çocuğun hem ifade edilen becerileri kazanabilmesi, hem de çocuğun uygun rol-model bulabilmesi açısından önemlidir. Öğretmenler, hem eğitim bilgisini çocuklara aktararak onları geleceğe hazırlayan, hem de istenilen iletişim kalıplarının gerçekleşmesinde çocuğa rol-model olan kişilerdir. Ancak, öğretmenlerin etkili iletişim kurabilmesini güçleştiren birtakım etkenler bulunmaktadır. Bu etkenlerden biri ise mesleğe yabancılaşma olarak ele alınabilir. Mesleğe yabancılaşma yaşayan öğretmenlerin, iletişime yönelik zorlanma yaşayabilecekleri ifade edilmektedir. Tüm bu noktalar ışığında, araştırmada okul öncesi öğretmenlerinin iletişim örüntüleri, çocuk öğretmen etkileşimi ve mesleğe yabancılaşma düzeylerinin ele alınarak incelenmesi amaçlanmıştır. Nicel araştırma yöntemlerinden tarama modeli ile gerçekleştirilen araştırma 2021-2022 eğitim- öğretim döneminde Çankırı İl Milli Eğitim Müdürlüğü'ne bağlı olan bağımsız anaokulları ve anasınıflarında gerçekleştirilmiştir. Araştırmada veri toplama aracı olarak "Genel Bilgi Formu", Kıvrı ve Otrar (2013) tarafından geliştirilen "Mesleğe Yabancılaşma Ölçeği", Wiemann (1997) tarafından geliştirilen ve Koca ve Erigüç (2017) tarafından Türkçeye uyarlanan, Erbay, Ömeroğlu ve Çağdaş (2012) tarafından geliştirilen "Okul Öncesi Dönem Öğretmen- Çocuk İletişim Ölçeği" kullanılmıştır. Çankırı Karatekin Üniversitesi Etik Kurulu tarafından 05.10.2018 tarih ve 4 karar numarası ile etik kurul izni alınmış, İl Milli Eğitim Müdürlüğünden alınan çalışma izninden sonra, okullara ziyaretler gerçekleştirilmiş, öğretmenlere ve okul müdürlerine araştırma hakkında bilgi verilmiş ve gönüllü onam formlarının doldurulmasından sonra araştırma 195 okul öncesi öğretmeni ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmaya dahil edilen öğretmenlerin %51,3'ü kadın, %48,7'si erkektir. Öğretmenlerin %31,8'i 26-31 yaş grubunda olup, %26,7'sinin mesleki kıdemi 16 yıl ve üzeri ve %26,7'sinin mesleki kıdemi 6-10 yıl olarak belirlenmiştir. Öğretmenlerin %61,5'i bağımsız anaokullarında görev yapmakta ve %54,9'u iletişim eğitimi almamış olduğu saptanmıştır.

Araştırma sonucunda, öğretmenlerin cinsiyet, yaş, mesleki kıdem, görev yapılan kurum ve iletişim eğitimi alma durumlarına göre mesleğe yabancılaşma, iletişim yeterliliği ve çocuk-öğretmen iletişimi arasında anlamlı farklılık; mesleğe yabancılaşma, iletişim yeterliliği ve çocuk-öğretmen iletişimi arasında anlamlı yönde ilişki bulunmuştur. Araştırmadan elde edilen bulgulara dayanarak, öğretmenlere yönelik iletişim eğitimlerinin planlanması ve uygulanması, deneysel çalışmaların yürütülmesi önerilebilir.

Anahtar Sözcükler: Öğretmen, okul öncesi dönem, mesleğe yabancılaşma, iletişim, etkileşim

Turistlerin Seyahat Motivasyonlarının İncelenmesi: Hasankeyf Örneği

Yüksek Lisans Öğrencisi Mehmet Emin DİNÇ

Batman Üniversitesi

Doç. Dr. Reşat ARICA

Batman Üniversitesi

Özet

Turizm sektörü, her geçen yıl büyüyen, dünyanın en büyük sektörlerinden biridir. Bu durum turizm sektörünün gelir kazandırıcı özelliğiyle bütünleşince, ülkeler hatta bir ülkedeki farklı destinasyonların sektörün ekonomik çıktılarından daha fazla pay üzere altyapı ve üstyapı yatırımlarını arttırmasına neden olmaktadır. Bununla beraber turistlerin turizm faaliyetlerine katılım motivasyonları farklılaştığından, birçok destinasyon ürün farklılaştırma ve çeşitlendirmeye giderek alternatif ve özel ilgi turizm türlerine hizmet edebilen çekiciliklerini çeşitli turist gruplarına pazarlamak üzere girişimlerini attırmaktadır. Destinasyonların çabaları ile birlikte turistlerin turizme katılım motivasyonları bir bölgede turizmin gelişiminde belirleyici olmaktadır. Bu durum araştırmacıları turistik talebi yönlendiren motivasyon bileşenlerini incelemeye sevk etmektedir. Bu çıkış noktasından hareketle hazırlanan araştırmanın amacı, Hasankeyf'i ziyaret eden turistlerin beklenti ve motivasyon kaynakları tespit etmektir. Bu kapsamda Haziran-Ağustos 2022 tarihlerinde Hasankeyf'e gelen 150 turistten veri toplanmıştır. Veriler, frekans analizi ve açıklayıcı faktör analizi yöntemleriyle incelenmiştir. Araştırma sonuçları turistlerin Hasankeyf'i ziyaretlerinin itme ve çekme motivasyon faktörleri tarafından yönetildiğini, turistlerin Hasankeyf ziyaretlerinin beklentilerini karşıladığını göstermektedir. Araştırma vasıtasıyla turistlerin Hasankeyf'i seyahat motivasyonları ve beklentileri belirlenerek destinasyon ve işletme yöneticilerine izlek sunulmuştur. Bununla birlikte araştırmada farklı bir destinasyona ilişkin tespitler yapılarak teorik çerçeveye katkı sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Motivasyon, Turizm, Hasankeyf

Duygusal Bulaşmanın Duygusal Bağlılık Üzerindeki Etkisi: İlkokul Öğretmenleri Üzerinde Bir İnceleme

Lisansüstü Öğrencisi Yusuf Oktay Ünlüer

Selçuk Üniversitesi

Prof. Dr. Ali Erbaşı

Selçuk Üniversitesi

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, ilkokul öğretmenlerinin yaşadıkları duygusal bulaşmanın duygusal bağlılıkları üzerindeki etkisini incelemektir. Araştırmanın evrenini Konya ilindeki (Selçuklu, Meram ve Karatay merkez ilçelerinde bulunan) Millî Eğitim Bakanlığı'na bağlı okullarda çalışan ilkokul öğretmenleri oluşturmaktadır (N=3.359). Araştırmanın Konya merkez (Karatay, Meram ve Selçuklu) ilçelerinde bulunan ilkokullarda görevli öğretmenlere uygulanabilmesine ilişkin araştırma izni Konya Valiliği Millî Eğitim Müdürlüğü'nün 13.06.2022 tarih ve 51659039 sayılı yazısı ile alınmıştır. Kullanılan her iki ölçek için yazar izinleri elektronik ortamda alınmıştır. Anketlerin bilimsel araştırma ve yayın etiği açısından uygunluğu 10.05.2022 tarih ve 08/84 sayılı Selçuk Üniversitesi Sosyal ve Beşerî Bilimler Bilimsel Araştırma ve Yayın Etik Kurul Raporu ile alınmıştır. Konya il merkezinde bulunan ilkokullardan tesadüfi olarak seçilen okullara gidilerek, gönüllülük esasına bağlı olarak yüz yüze ve online anketi dolduran öğretmenler ile araştırma gerçekleştirilmiştir (n=347). Elde edilen veriler SPSS 22.0 ve AMOS 24.0 paket programlarıyla analiz edilmiştir. Araştırmanın bulgularına göre ilkokul öğretmenlerinin orta seviyede duygusal bulaşmaya maruz kaldıkları ($\bar{x}=3,60$) ve çalıştıkları okula karşı orta seviyede duygusal bağlılığa sahip oldukları ($\bar{x}=3,59$) belirlenmiştir. Ayrıca araştırmada ilkokul öğretmenlerinin duygusal bulaşma düzeyleri ile duygusal bağlılık düzeyleri arasında istatistiksel bakımdan anlamlı ve düşük seviyede pozitif yönlü ilişki tespit edilmiştir. Kavramlar arasındaki ilişki daha detaylı irdelendiğinde duygusal bağlılık değişkenine ilişkin toplam varyans değişiminin sadece %1,5 oranında duygusal bulaşma değişkeni ile açıklanabileceği, sonuçta duygusal bulaşmanın duygusal bağlılığı düşük seviyede anlamlı ve pozitif yordadığı belirlenmiştir. Ayrıca ilkokul öğretmenlerinin duygusal bulaşma düzeylerinin çalıştıkları kurum türüne göre farklılaştığı, ancak duygusal bağlılık düzeylerinin çalıştıkları kurum türüne göre anlamlı farklılaşmadığı tespit edilmiştir. Ek olarak ilkokul öğretmenlerinin duygusal bulaşma ve duygusal bağlılık düzeylerinin cinsiyetlerine göre anlamlı farklılaşmadığı belirlenmiştir. Araştırma bulguları, daha fazla sayıda öğretmene veya farklı eğitim kademelerinde görev yapan öğretmenlere uygulanarak karşılaştırmalara tabi tutulabilir. Ayrıca uygulanan anketler eğitim-öğretimin başında ve sonunda tekrarlanarak eğitim-öğretim döneminin bu ilişki üzerindeki etkisi incelenebilir. Son olarak araştırmacıların, kavramlar arasındaki ilişkide farklı değişkenlerin düzenleyici etkisini irdelemeleri önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: Duygusal bulaşma, duygusal bağlılık, ilkokul öğretmenleri.

سياسات التمكين السياسي للمرأة في الجزائر

د. نهى محمد إبراهيم الدسوقي
مدرس العلوم السياسية
كلية الاقتصاد والإدارة- جامعة 6 أكتوبر

ملخص

تعد قضية التمكين السياسي للمرأة ومشاركتها السياسية أحد أهم القضايا المحورية على المستويات العالمية كافة؛ الإقليمية والمحلية؛ حيث ازداد الاهتمام الدولي بقضية تمكين المرأة وإقرار مبدأ المناصفة والمساواة لتوزيع القوة السياسية بالمجتمع، وعليه عملت الدول على اتباع سياسات تسهم في تعزيز إدماج وإدراج المرأة في الحياة العامة والسياسية وتحقيق الفرص المتكافئة لها؛ لكونها تمثل نصف المجتمع وشريكاً أساسياً به. هذا إلى جانب اهتمام النخبة السياسية في الجزائر بدور المرأة وتأكيداً على أهمية مشاركتها في المجتمع؛ حيث اتضح ذلك جلياً من خلال وثيقة برنامج طرابلس التي نصّت على أن "تحقيق المهام الاقتصادية والاجتماعية للثورة الديمقراطية والشعبية" يتوقف على تبني سياسة اجتماعية عادلة لصالح المواطنين، كما نصّ البرنامج على "إشراك المرأة بطريقة تامة وكاملة في تسيير الشؤون العامة وفي تنمية البلد".

ومن هنا جاءت هذه الدراسة لتركز على التمكين السياسي للمرأة الجزائرية، من خلال دراسة أهم السياسات المتبعة في الجزائر لتمكين المرأة سياسياً، وإشراكها في الحياة السياسية، ومقارنة تلك السياسات بواقع المشاركة السياسية للمرأة من خلال مؤشر التمكين السياسي ضمن المؤشر العام لمساواة النوع وفقاً للتقرير العالمي للفجوة بين الجنسين الصادر عن المنتدى الاقتصادي العالمي، وذلك في عام 2020؛ حيث شهد هذا العام العمل بقانون دستوري جديد في الدولة محل الدراسة. وتعتمد الدراسة في ذلك على منهج تحليل النظم لديفيد إيستون.

الكلمات المفتاحية: التمكين السياسي، المرأة، الجزائر، النوع الاجتماعي.

Policies of political empowerment of women in Algeria

Dr. Noha Mohamed Ibrahim El Desoky

Abstract:

The issue of women's political empowerment and political participation is one of the most important issues at all global levels. regional and local; As the international interest in the issue of women's empowerment and the adoption of the principle of parity and equality for the distribution of political power in society has increased, countries have worked to follow policies that contribute to promoting the integration and inclusion of women in public and political life and achieving equal opportunities for them; Because it represents half of society and an essential partner in it. This is in addition to the interest of the political elite in Algeria in the role of women and their emphasis on the importance of their participation in society; This was clearly demonstrated by the document of the Tripoli Program, which stipulates that "the achievement of the economic and social tasks of the democratic and popular revolution" depends on the adoption of a just social policy for the benefit of citizens.

Hence, this study came to focus on the political empowerment of Algerian women, by studying the most important policies followed in Algeria to empower women politically, and to involve them in political life, and to compare those policies to the reality of women's political participation through the political empowerment index within the general index of gender equality according to the global report on the gap Gender by the World Economic Forum, in 2020; This year, a new constitutional law was introduced in the country under study. The study is based on the systems analysis method of David Easton.

Keywords: political empowerment, women, Algeria, gender.

استخدام الخدم ضوابط وحقوق شرعية

د. جيداء رجب محمود صيام

أستاذ مساعد – قسم العلوم الإنسانية- جامعة أبوظبي بوليتكنيك – دولة الإمارات العربية المتحدة.

إن من حكمة الله تعالى أن قسم الأرزاق بين عباده، فجعل كلا منهم بحاجة إلى الآخر، فالأغنياء بحاجة للفقراء، لخدمتهم والقيام بشؤونهم، والفقراء بحاجة للأغنياء للحصول على قوتهم وكسبهم، قال تعالى: (نحن قسمنا بينهم معيشتهم في الحياة الدنيا ورفعنا بعضهم فوق بعض درجات) (الزخرف:32). وإن حاجة الناس إلى قضاء مصالحهم تدعو إلى الاستعانة بالآخرين، في مختلف مجالات الحياة، لاسيما في الخدمة والتربية ونحوه، حتى أصبحت الاستعانة بالخدم لدى بعض المجتمعات ضرورة من ضرورات الحياة. فظاهرة الخدم ليست جديدة في مجتمعنا، فقد ثبت أن رسول الله صلى الله عليه وسلم كان له مجموعة من الخدم، منهم أنس بن مالك. فقد انتشرت ظاهرة الاستعانة بالخدامات والمربيات في أرجاء الوطن العربي، حيث أصبح الكثير من البيوت فيه خادمة أو أكثر، وذلك بسبب الطفرة الاقتصادية، وتمت الاستعانة بهم، خدماً في البيوت، أو في رعاية شؤون الأبناء وتربيتهم. وظهرت لهؤلاء الخدامات والمربيات آثار، أثرت على بنية الأسرة المسلمة؛ نتيجة لعدم الالتزام بالضوابط الشرعية لاستخدام الخدم والمربيات إلى المنازل، أو لعدم مراعاة حقوقهم. لذا كان لا بد من بيان الضوابط الشرعية لاستخدام الخدم إلى المنازل، وبيان حقوقهم في الإسلام.

الكلمات المفتاحية: (ضوابط – خدم – حقوق)

Recruitment of servants: legal controls and rights

It is from the wisdom of God Almighty that He divided the sustenance among His servants, making each of them need the other. The people's need to fulfill their interests calls for seeking help from others, in various areas of life, especially in service, education, and the like. In some societies, seeking help from servants has become one of the necessities of life.

The phenomenon of servants is not new in our society. It has been proven that the Messenger of God, may God bless him and grant him peace, had a group of servants, including Anas bin Malik. The phenomenon of using maids and nannies has spread throughout the Arab world, where many homes have one or more maids, due to the economic boom. They were sought as domestic servants, or in the care and education of children.

These maids and nannies had traces that affected the structure of the Muslim family, because of non-compliance with the legal regulations for bringing servants and nannies to homes, or failure to observe their rights. Therefore, it is necessary to clarify the legal controls for bringing servants to homes, and to clarify their rights in Islam.

دور الوثائق التاريخية في دحض الرواية التوراتية حول تاريخ فلسطين القديم

منال خضر نافع عواد
وزارة التربية والتعليم/ فلسطين

يقول العروي " لا تاريخ دون وثيقة" وتعتبر هذه المقولة هامة في علم التاريخ، نستدل من خلالها على أهمية الوثائق التاريخية في تأكيد أو نفي تاريخ مكان ما، فالوثائق التاريخية من آثار أو نقوش أو كتابات أو مخطوطات كتبت لزمانها وتتحدث عن الفترة التي كتبت فيها، وذلك بعد التأكد من صحة هذه الوثيقة بالدرجة الثانية بعد العثور عليها من خلال مهمات علماء الآثار، وهي من أهم الوسائل التي يعتمد عليها في كتابة التاريخ.

أرض فلسطين، هذه البقعة الجغرافية التي يحاول كل من الطرف الفلسطيني والاسرائيلي أن يثبت ملكيته وأحقيته فيها من خلال أقدميته في التاريخ، سيكون للوثائق التاريخية كلمة الفصل في حسم الخلاف حول أحقية أي طرف في هذه الأرض، ولا شك اننا نقرأ كثيراً عن محاولات اليهود التنقيب عن وجود أي وثائق تاريخية تخص اليهود في أرض فلسطين، خاصة ما يطلق عليه توصيف " الهيكل الثاني " أو آثار بناء كنس يهودية أو أطلال تثبت وجود اليهود في أرض فلسطين قبل اصحابها الأصليين. وفي هذا البحث سنتطرق إلى أهم الدراسات التي تثبت بالوثائق التاريخية أن اليهود لا مكان ولا تاريخ لهم في أرض فلسطين.

سيكون المنهج المتبع في هذا البحث المنهج الوصفي التحليلي للوصول للمراد.

The role of historical documents in refuting the biblical narration on the history of ancient Palestine

Manal Khader Nafe Awwad
Ministry of Education / Palestine

Al-Erwi says, "There is no history without a document." This saying is important in the science of history, and we infer from it the importance of historical documents in confirming or denying the history of a place. This is after confirming the authenticity of this document in the second degree after finding it through the missions of archaeologists, and it is one of the most important depends on it to write history.

The land of Palestine, this geographical spot in which both the Palestinian and Israeli sides try to prove their ownership and entitlement in it through their seniority in history, historical documents will have the final word on resolving the dispute over the entitlement of any party in this land, there is no doubt that we read a lot about the Jews 'attempts to explore the existence of Any historical documents concerning the Jews in the land of Palestine, especially what is called a description of the " The Second Temple" or the effects of building synagogues or ruins that prove the presence of Jews in the land of Palestine before the original owners.

In this research, we will discuss the most important studies that prove by historical documents that the Jews have no place and no history in the land of Palestine.

The approach used in this research will be the descriptive analytical approach to reach the intended.

دور الديانتين الإسلامية والمسيحية في مواجهة الإلحاد المعاصر

د. حذيفة بدير البيتاوي
جامعة النجاح الوطنية – نابلس - فلسطين
كلية الشريعة

سارة حسن سفاريني
جامعة النجاح الوطنية – نابلس - فلسطين
كلية الشريعة

الملخص

انتشر الملحدون في هذا العصر ، حتى أصبح الإلحاد يمثل ظاهرة خطيرة وسيئة في العالم بشكل عام وفي المجتمعات الإسلامية بشكل خاص ، حيث تشهد الأمة الإسلامية في الآونة الأخيرة أزمة فكرية متصاعدة ، حيث هوى كثير من شبابنا المسلمين الى منحدر الإلحاد ، خاصة مع انتشار الانحلال الأخلاقي والفكر الغربي الى عالمنا الإسلامي ، حيث أخذت القوى المعادية لديننا في دعم الجماعات الإلحادية ، وتركزت هجماتها على فئة الشباب لأننا وكما نعلم أن الأمة لا تنتصر الا بشبابها ، فكان الهدف الأول والأساسي لها زعزعة مبادئ وتفريغهم من الرقابة الذاتية على أنفسه ومن شعورهم بوجود الله عز وجل في حياتهم من أجل دمار المجتمع الإسلامي وهلاكه .

وبعون من الله وتوفيقه قد تم اختيار موضوعاً للبحث بعنوان دور الديانتين الإسلامية والمسيحية في مواجهة الإلحاد المعاصر ، فقد تناول البحث دراسة مقارنة بين الديانة الإسلامية والديانة المسيحية في مواجهة الإلحاد والرد عليه ، وتم تقسيم الدراسة الى ثلاثة مباحث : تناول الأول: تاريخ الإلحاد مقسماً على مطلبين : الأول :تحدث عن نشأة الإلحاد ، والثاني : عرف مفهوم الإلحاد بشقيه القديم والمعاصر ، والمبحث الثاني: فقد بين دور الديانة المسيحية في مواجهة الإلحاد المعاصر ، مقسماً على ثلاثة مطالب ، المطلب الأول : وضح مفهوم الإلحاد في الفكر المسيحي ، اما الثاني فاتجه الى اظهار جهد الديانة المسيحية في محاربة الإلحاد ، والثالث : أخذ يوضح منهج الديانة المسيحية في الرد على تساؤلات وشبهات الملحدين ، أما المبحث الثالث : عني ببيان دور الدين الإسلامي في محاربة الإلحاد ، مدرجاً تحته ثلاثة مطالب : المطلب الأول: فقد عرف الإلحاد من منظور الإسلام ، والثاني : وضح الجهد المبذول في محاربة الإلحاد من قبل الدين الإسلامي، والثالث: أقام الحجة على الملحدين من خلال الاجابة على جميع تساؤلاته ومواجهته بالحجج الدامغة .

وختم هذا البحث بأهم النتائج التي تصل اليها الباحثان وهي :

1_ الملحد : المائل عن الصواب ، المنكر لوجود الله وهو من جملة الكفار المدعوين إلى الإسلام، فإن أسلم ورجع عن إلحاده وكفره قبل الله تعالى منه وغفر له.

2_ الكنيسة الأوروبية بممارستها وإجرامها على مدار القرون الماضية جعلها هي المسئول الأول عن وجود ظاهرة الإلحاد ، لأنها هي التي أدت إلى جعل العلم بديلاً من الدين، وجعل الطبيعة بديلاً من الله.

3_ أن الثورة الفرنسية والداروينية والصناعية والنظريات العلمية التي تهاجم الدين والأخلاق والتقاليد ما كانت لتؤدي إلى الإلحاد بين الناس ، لولا وجود الدور اليهودي في نشر الإلحاد في الأرض الذي لعب دور تأسيسي على هذه الأسباب واستغلها بغرض إزالة كل دين في الأرض، ليبقى اليهود وحدهم في الأرض أصحاب الدين.

4_ هناك اتفاق بين الديانة المسيحية والدين الإسلامي بالإيمان بوجود الله خالقاً لهذا الكون . ولكن الاختلاف الجذري بينها كان في موجهة ظاهرة الإلحاد وردّها ، فالدين الإسلامي يدعو الى توحيد الله والايمان بوجوده خالقاً واحداً منزهاً عن كل شيء لا يحتاج الى واسطة للتقرب أو اللجوء اليه ، بعكس الديانة المسيحية التي جعلت الإله ثالث ثلاثة لا ينفصلوا عن بعضهم البعض ومن أجل اكتمال الإيمان يجب التصديق بهم جميعاً. وأختم بحمد الله حمداً طيباً مباركاً فيه بأن هدينا الى دينه الإسلامي ، وما كنا لننهتدي لولا أن هدانا الله .

الكلمات المفتاحية :

الملحد ، الإلحاد المعاصر ، الديانة المسيحية ، الدين الإسلامي ، المواجهة ، الرد على الإلحاد ، نظرية دارون ، عقيدة التثليث .

Abstract

Atheists have become more and more in recent years which led to strengthening the phenomenon of atheism worldwide especially among Muslim communities. Due to moral degeneracy, Muslim nation has gone through intellect conflicts, and thus, our youth are going towards atheism. All this resulted from the support which is offered to our Muslim communities by groups which call for atheism. These calls target the youth. Its main goal is creating doubts in regards to what the youth believe in. Muslim youth started to stop watching their deeds, and thus they started to ignore Allah's watch.

Therefore, this study aims at concentrating on the role of the two religions: Islam and Christianity in confronting atheism. The study is divided into three sections. The first section talks about history of atheism which is also divided into two demands. The first demand talks about the origin of atheism; the second demand talks about the concept of atheism previously and currently.

Section two clarifies the role of Christianity in confronting contemporary atheism. It is also divided into three sections: First, it clarifies the concept of atheism in Christian intellect. Second, it shows the efforts of Christianity in confronting atheism. Third, it shows the methodology of Christianity in answering atheism doubts.

The third section talks about the role of Islam in confronting atheism. There are three demands: first, it defines atheism in respect to Islam. Second, it shows the efforts paid to confront atheism. Third, they mentally defeat atheists by answering all doubts.

The most significant results are:

1. The atheists who deny the existence of Allah are disbelievers who are invited to convert into Islam.
2. The European churches are responsible for creating atheism as they made science an alternative of religion; they made the apparent reason an alternative of the real cause; they made nature an alternative of Allah.
3. The French Revolution, the industrial revolution and the scientific theory would not have been created to fight religion unless there had been the Jewish role which was misused to remove all religions.

4. There is a common point between Islam and Christianity which states that Allah is the Creator of Universe. However, the distinguishing point is represented in the dealing with atheism.

حق الخصوصية لدى الأبناء بين الفقه الإسلامي والقانون الإماراتي

معاذ عبداللطيف الناييف
كلية العلوم الإنسانية والاجتماعية - جامعة زايد
أبوظبي - الإمارات العربية المتحدة

ملخص البحث:

يهدف هذا البحث إلى معالجة إحدى المسائل المتعلقة بحقوق الأبناء وهي حق الخصوصية، من خلال التحليل الفقهي لها وضبط الطريقة الفقهية المثلى في التعامل مع المستجدات المتعلقة بهذه المسألة وفقاً للقواعد الفقهية والمقاصد المرعية، انتهاء إلى وضع ضوابط للحكم عند الحاجة إليها. أما المنهج المُتَرسَّم في هذه الدراسة فهو المنهج الاستقرائي والتحليلي، وهما رُفد الباحث في تتبع جزئيات الموضوع، وتحليل المسائل، وتأسيس الضوابط. وقد استوى هذا البحث على مقدمة، وأربعة مباحث، وخاتمة، وقد بسطتُ هيكله على النحو الآتي:

- **المقدمة:** ضمت بين جناحيها بياناً لأهداف البحث، وأهميته، وبواعث اختيار الموضوع، وإشكالات البحث، والدراسات السابقة، ومنهج البحث، وخطة البحث.
- **مبحث تمهيدي:** في مفهوم الخصوصية.
- **المبحث الأول:** مشروعية الخصوصية.
- **المبحث الثاني:** حق الخصوصية لدى الأبناء في الفقه الإسلامي.
- **المبحث الثالث:** حق الخصوصية لدى الأبناء في القانون الإماراتي.
- **الخاتمة:** وفيها أهم نتائج البحث وبعض التوصيات.

آداب الحوار وقيمه وأسسه وآليات تدبير الاختلاف من المنظور الديني

د. علي بن مناور بن رده الجهني
أستاذ مشارك- جامعة تبوك- السعودية

الحمد لله القائل في محكم التنزيل (ومن آياته خلق السموات والأرض واختلاف ألسنتكم وألوانكم إن في ذلك
لآياتٍ لِلْعَالَمِينَ.) [الروم: 22]. والصلاة والسلام على رسول الله وبعد. يتناول هذا البحث دور القرآن في
ترسيخ أدب الحوار من حيث المحاور التالية:
أولاً/ آداب الحوار في الشريعة الإسلامية..
ثانياً/ قيم الحوار وأسسه في الشريعة الإسلامية.
ثالثاً/ آليات تدبير الاختلاف من المنظور الديني.

مدى إمكانية قيام دولة فلسطين بإحالة ملف اغتيال شيرين أبو عاقلة للمحكمة الجنائية الدولية

د. عصام حسني الأطرش
استاذ علم الجريمة المشارك
كلية القانون – جامعة الاستقلال – فلسطين

ملخص:

ستهدف هذه الدراسة التعرف على مدى إمكانية قيام دولة فلسطين بإحالة ملف إغتيال شيرين أبو عاقلة للمحكمة الجنائية الدولية، وذلك من خلال التعرف على الجرائم الواقعة ضمن اختصاص المحكمة الجنائية الدولية ومدى انطباقها على اغتيال شيرين أبو عاقلة، ومن ثم سنتطرق إلى تحديد شروط الإحالة إلى المحكمة الجنائية الدولية والجهات التي يمكن أن تقوم بإحالة الجرائم المرتكبة ضمن اختصاص المحكمة الجنائية الدولية، ومن ثم سيقوم الباحث بتحديد مدى إمكانية تهرب الاحتلال الاسرائيلي من المحكمة الجنائية الدولية من خلال القيام بمحاكمات صورية، حيث سيستخدم الباحث المنهج التحليلي القائم على تحليل نصوص ميثاق روما (نظام المحكمة الجنائية الدولية) ومطابقته لجريمة اغتيال شيرين أبو عاقلة، وبعد ذلك سيتوصل الباحث إلى النتائج المتوخاة من هذه الدراسة سواء بإمكانية دولة فلسطين بإحالة الملف من عدمه، وفي ضوءه سيوصي الباحث بمجموعة من التوصيات.

حقوق العاملين في الشريعة الإسلامية وما عليه قانون العمل والعمال الإماراتي

د.مريم المنصوري
كلية العلوم الإنسانية والاجتماعية – جامعة زايد
دبي – الإمارات العربية المتحدة

ملخص البحث:

يهدف هذا البحث إلى الوقوف على حقوق العاملين الأخلاقية والدينية والمادية والمعنوية وذلك من خلال التأصيل والتكييف والتحليل الفقهي لتلك الحقوق، ومن ثم المقارنة بين ما أورده الشريعة الإسلامية وقانون العمل والعمال الإماراتي .

أما المنهج المتروك في هذه الدراسة فهو المنهج الاستقرائي والتحليلي والوصفي المقارن، وقد استوى هذا البحث على مقدمة، و أربعة مباحث، وخاتمة، وقد بسطت هيكله على النحو التالي :

- المقدمة : ضمت بين جنابها بياناً لأهداف البحث، وأهميته، وبواعث اختيار الموضوع، و إشكالات البحث، والدراسات السابقة، ومنهج البحث، و خطة البحث.
- المبحث الأول: في مفهوم الحقوق .
- المبحث الثاني: مشروعية الحقوق.
- المبحث الثالث: حقوق العاملين في الشريعة الإسلامية.
- المبحث الرابع: حقوق العاملين في قانون العمل والعمال الإماراتي.
- الخاتمة : وفيها أهم نتائج البحث وبعض التوصيات.

The rights of employees in the Islamic Sharia and what the UAE labor and workers law is about

Dr. Maryam Al Mansoori
Humanities and Social Sciences-Zayed University
Dubai - United Arab Emirates

Abstract

This research aims to identify the moral, religious and material rights of workers through rooting, adaptation and doctrinal analysis of those rights, and then comparing what is stated by the Islamic Sharia and the labor law and the UAE workers .

As for the approach outlined in this study, it is the inductive, analytical and comparative descriptive approach, and this research has been based on an introduction, four topics ,and a conclusion, and its structure has been simplified as follows :

- * Introduction: it included a statement of the objectives of the research, its importance, the motives for choosing the topic, the problems of research, previous studies, the research method, and the research plan.
- * The first topic: the concept of rights .
- * The second topic: the legality of rights.
- * The third topic: the rights of employees in the Islamic Sharia.
- * The fourth topic: the rights of employees in the labor law and the UAE workers.

* Conclusion: it contains the most important research results and some recommendations.

تحقيق بعض آثار الملوك والأفراد من خلال ماورد ذكره في المصادر المصرية القديمة (خلال عصر
الدولة القديمة حتى عصر الدولة الحديثة)

ندى ناصر حسن علي أحمد
كلية الآثار – جامعة القاهرة – مصر

ملخص البحث:

تعددت شواهد الحضارة المصرية القديمة وما وصلنا منها من تراث حضاري كبير ما بين عمائر قائمة (معابد، قصور، مقابر)، وآثار منقولة منها (تماثيل، لوحات)، وهناك أيضاً تراث حضاري وصل لنا من خلال النقوش أو البرديات وخلافه. هذه الآثار بعضها موجود بالفعل، والبعض الآخر غير موجود وذلك بفعل بعض التغيرات المناخية أو نتيجة لتدخل البشر مما أدى إلى اندثارها. إلا أن هذه الآثار قد ذكرت في بعض النصوص المصرية بداية من عصر الدولة القديمة وحتى نهاية الدولة الحديثة. يتناول البحث بعض من النصوص والبرديات المصرية للكشف عن هذه الآثار والتأكد من وجودها وإثبات صحة ذلك، مثل لوحة الملك "نب-تاوي-رع (منتوحتب الرابع) التي ذكرت النصوص أنها موجودة بوادي الحمامات إلا أنه لم يتم العثور عليها حتى الآن.

وهناك أيضاً -لوحة للكاتب "بن - تا - ورت" Pn - t3 - Wrt : وهي عبارة عن اوستراكا كتبت بالهيراطيقية، وهو كاتب من عصر الدولة الحديثة من الأسرة 19 ويتحدث عن أنه طلب عمل تماثيل له "تمثال للكاتب نفسه وآخر للمعبود مونتو" ولم يتم العثور على أحد هذين التماثيل.

ينقسم البحث إلى ثلاث فصول، يتناول الفصل الأول آثار الملوك سواء كانت الثابتة أو المنقولة خلال عصر الدولة القديمة. كما يتناول الفصل الثاني آثار الملوك الثابتة والمنقولة خلال عصر الدولة الوسطى. ويتناول الفصل الثالث آثار الملوك الثابتة والمنقولة التي لم يتم العثور عليها خلال عصر الدولة الحديثة. الكلمات المفتاحية: النصوص المصرية القديمة؛ الآثار الثابتة والمنقولة؛ التماثيل واللوحات.

**Achieving some effects of kings and individuals through what was mentioned in the
ancient Egyptian sources (During the Old Kingdom to the New Kingdom)**

Nada Nasser Hassan Ali
Faculty of Archeology – Cairo University - Egypt

Abstract:

The great cultural heritage that existed in ancient Egypt was evident throughout the country and it's many monuments. We got great cultural heritage from it between existing buildings (temples, palaces and tombs) and movable monuments (status and paintings). There are cultural heritage reached us through inscriptions and papyri and so on. These effects, some of them already exist, and others do not exist, due to some climatic changes or as a result of human intervention, which led to their extinction. However, these effects have been mentioned in some Egyptian texts from the era of the Old Kingdom until the end of the modern state.

Research deals with some of the Egyptian texts and papyri to detect these antiquities and verify their existence and prove the validity of that, such as the painting of King Neb-Tawi-Ra (Mentuhotep IV), which the texts mentioned to be present in Wadi Hammamat, but it has not been found so far.

There is also - a painting by the writer “Pn-t3-Wrt”: It is an ostraca written in hieratic, a writer from the era of the New Kingdom from the 19th dynasty and talks about that he asked to make two statues of him “a statue of the writer himself and another of the god Monto.” One of these two statues is found.

The research is divided into three chapters, the first chapter deals with the effects of kings, whether fixed or movable during the era of the Old Kingdom. The second chapter deals with the immovable and movable effects of kings during the era of the Middle Kingdom. The third chapter deals with the effects of immovable and movable kings that were not found during the era of the modern state.

Key words: Ancient Egyptian Texts – Stable and unstable monuments –Statues and printings

العلاقات الالمانية المكسيكية حتى عام 1945

د. نايف عيد هجاج العازمي
وزارة التربية - دولة الكويت

الملخص

شكلت العوامل الاقتصادية العمود الفقري للعلاقات الثنائية الالمانية المكسيكية حتى لو استأنفت التمثيلات للبعثات الدبلوماسية الالمانية التزامها تدريجياً في العشرينات ، فإن تطوير الاستثمارات بشكل تدريجي اذا كان للعلاقات الاقتصادية الدور الابرز بين البلدين من التبادل التجاري وصولاً الى الاستثمار في قطاع النفط في المكسيك ومن ثم تواصل تدفق النفط المكسيكي الى المانيا خلال الحرب العالمية الثانية ، و سعت الإمبراطورية الالمانية إلى أن تصبح قوة عالمية من خلال سلسلة من العلاقات الخارجية وكان منها اقامة علاقات متينة اقتصادية سياسية مع قارة امريكا الجنوبية والشمالية ، فيما وصل رجال الدين والتقنيون الألمان إلى المكسيك خلال الاستعمار الإسباني للبلاد كانت إحدى أولى الاتصالات بين ألمانيا والمكسيك عن طريق بعثة ألكسندر فون همبولت الذي وصل إلى المكسيك عام 1803 ، مع بداية عام 1910 ، طورت الدبلوماسية الالمانية نشاطاً مكثفاً في المكسيك ، إلى درجة اعتبارها حرباً سرية بلغت ذروتها في "برقية زيمرمان" سبباً للسمعة إلى كارانزا التي اثار غضب الولايات المتحدة الامريكية وكانت احد اسباب دخول الولايات المتحدة الحرب العالمية الاولى .

وتطلبت طبيعة الموضوع تقسيمه الى مقدمة وخاتمة فضلا عن ثلاث مباحث أذ جاء المبحث الاول كتمهيد للموضوع فقد تم التعرف من خلاله على الموقع الجغرافي لكلا البلدين ومن ثم التعرف على العلاقات الالمانية مع قارة امريكا اللاتينية وتناول المبحث الثاني العلاقات الالمانية المكسيكية نبذة تاريخية و العلاقات الالمانية المكسيكية خلال الحرب العالمية الاولى اما المبحث الثالث فقدر كرس العلاقات الالمانية المكسيكية بين الحربيين وتطرق الى العلاقات الالمانية المكسيكية خلال الحرب العالمية الثانية

الكلمات المفتاحية: ألمانيا - المكسيك - العلاقات الدولية

German-Mexican relations until 1945: Germany - Mexico - International Relations

ABSTRACT

Economic factors formed the backbone of German-Mexican bilateral relations, even if representations of German diplomatic missions gradually resumed their commitment in the twenties, the development of investments in a gradual manner if economic relations played the most prominent role between the two countries from trade exchange to investment in the oil sector in Mexico and then the flow of oil continued The Mexican Empire to Germany during World War II, and the German Empire sought to become a global power through a series of foreign relations, including the establishment of strong economic and political relations with the continent of South and North America, while German clergy and technologists arrived in Mexico during the Spanish colonization of the country. The first contacts between Germany and Mexico via the expedition of Alexander von Humboldt who arrived in Mexico in 1803, By the beginning of 1910, German diplomacy developed intense activity in Mexico, to the point of

being considered a secret war culminating in the infamous "Zimmermann Telegram" to Carranza that angered The United States of America was one of the reasons for free entry to the United States B world first.

The nature of the subject required dividing it into an introduction and a conclusion, as well as three sections, as the first topic came as a prelude to the topic, through which the geographical location of both countries was identified, and then the German relations with the Latin American continent were introduced. The First World War As for the third topic, it devoted the German-Mexican relations between the two wars and touched upon the German-Mexican relations during the Second World War.

مراعاة العامل النفسي في الأسرة المسلمة من خلال السنة النبوية (الأطفال نموذجًا)

د. حذيفة بدير البيتاوي
جامعة النجاح الوطنية – نابلس - فلسطين
كلية الشريعة

آلاء خيري اشتيوي
جامعة النجاح الوطنية – نابلس - فلسطين
كلية الشريعة

الملخص

من واسع فضل الله علينا أن أرسل لنا رسولنا محمدًا ليكون لنا مرشدًا ومعلمًا في هذه الحياة التي لولاه ما رأينا فيها النور قط، بعثه الله قائدًا ومعلمًا لهذه الأمة، فهو نبراسها ومنقذها من الضلال والضياع بعد أن عم الجهل أركان الحياة وضاعت حقوق الناس فكان الغني يأكل الفقير دون أدنى شفقة أو شعور بالذنب، وشاء الله أن ينزل القرآن على محمد صلى الله عليه وسلم ليعيد للحياة شريانها الذي انقطع فجاء بتشريعات نظمت شؤون الحياة كافة، ومن أهمها نظام الأسرة في الإسلام وما يفرع عنه من أحكام تتعلق بمصالح كل فرد فيها. وبعون من الله اخترنا هذا البحث الذي تناول موضوع مراعاة العامل النفسي في الأسرة المسلمة مع التركيز التام على الأطفال في ظل ما يواجهونه من أذى نفسي وظلم في تربيتهم من خلال إهمال مشاعرهم بشكل تام واعتبارهم خالين من العواطف والإحساس غير أبيين بتأثير هذا الإهمال في صقل شخصية الطفل وكأن إحساسه هذا ينسى! إلا أن الحقيقة نقيض ذلك تمامًا فطبيعة تربية الطفل وما يعيشه تنعكس على حياته وتصرفاته. وقد كان لنا في رسول الله خير أسوة في تعامله مع أسرته ومراعاته ل نفسية الأطفال.

واتبع البحث المنهج الوصفي الاستقرائي بالإضافة إلى التاريخي وقسم إلى ثلاثة مباحث تناول الأول منها: مفهوم الأسرة، أما الثاني بين أهمية اختيار شريك الحياة وفق الضوابط الشرعية، وقسم إلى مطلبين: تحدث الأول عن الضوابط الشرعية لاختيار الشريك المناسب، وذكر المطلب الثاني تأثير اختيار الشريك على الجانب النفسي للطفل، وقد عني المبحث الثالث ببيان منهج الرسول صلى الله عليه وسلم في مراعاة الجانب النفسي في تنشئة الأطفال مقسما على ثلاثة مطالب تناول الأول نماذج عملية في تنشئة الأطفال، أما الثاني فقد أظهر ضرورة مراعاة وسائل التربية السليمة من خلال الاقتداء بالرسول صلى الله عليه وسلم، واهتم الثالث بتطبيق المنهج النبوي على تنشئة الأطفال في واقعنا المعاصر. وختتم هذا البحث بأهم النتائج التي توصل إليها الباحثان، أهمها:

1. ضرورة اختيار شريك مناسب ومراعاة الضوابط الشرعية في ذلك، لما له من أثر في مراعاة الجانب النفسي في تنشئة الأطفال.
2. الرجوع إلى منهج الرسول ﷺ في مراعاة الجانب النفسي في نشأة الأطفال.
3. ضرورة مراعاة وسائل التربية السليمة، وذلك من خلال الاقتداء بالرسول ﷺ.
4. إظهار النماذج العملية من السنة النبوية في نشأة الأطفال.
5. تطبيق المنهج النبوي في تنشئة الأطفال على الواقع المعاصر.

الكلمات المفتاحية: الأسرة، الطفل، منهج الرسول صلى الله عليه وسلم، العامل النفسي، تنشئة الطفل

Taking into account the psychological factor in the Muslim family through the Sunnah of the Prophet (children as a model)

Abstract

It is the great grace of God upon us that He sent our Messenger Muhammad to be our guide and teacher in this life without him, we would never have seen the light in it. It relates to the interests of each individual.

With the help of God, we chose this research, which dealt with the issue of taking into account the psychological factor in the Muslim family, with a full focus on children in light of the psychological harm and injustice they face in their upbringing by completely neglecting their feelings and considering them free of emotions and feelings, not caring about the impact of this neglect on refining the child's personality. As if this feeling is forgotten! However, the truth is quite the opposite, as the nature of a child's upbringing and what he experiences are reflected in his life and his behavior.

We had a good example in the Messenger of God in his dealings with his family and his consideration for the psychology of children.

The research followed the descriptive and inductive approach in addition to the historical and was divided into three sections, the first of which dealt with the concept of the family, while the second between the importance of choosing a life partner according to Shariah controls, and divided into two demands: the first talked about Sharia controls for choosing the right partner, and the second requirement mentioned the impact of partner selection on The psychological aspect of the child, and the third topic was concerned with explaining the approach of the Messenger, may God bless him and grant him peace, in observing the psychological aspect in raising children, divided into three demands. And the third was concerned with the application of the Prophetic method to the upbringing of children in our contemporary reality.

This research concluded with the most important results reached by the researchers, the most important of which are:

- 1) The necessity of choosing an appropriate partner and observing the legal regulations in that, because of its impact on taking into account the psychological aspect of raising children.
- 2) Referring to the method of the Prophet, peace be upon him, in taking into account the psychological aspect in the upbringing of children.
- 3) The necessity of observing the means of sound education, by following the example of the Messenger ﷺ.
- 4) Show practical models from the Sunnah in the upbringing of children.
- 5) Applying the Prophetic method in raising children to contemporary reality.

**الرأى العام و قلب الحقائق عن غزو العراق: "قد تحدث مثل هذه الأشياء" لديفيد هير و "أهل الكتاب"
"ليوسف الجندي"**

ابتسام محمد محمد الشقرفى
أستاذ الأدب الإنجليزى
جامعة دمنهور. مصر

جهان محمد أنور ديب
أستاذ الأدب الإنجليزى المساعد
جامعة 6 أكتوبر ، مصر

الملخص

تناقش هذه الورقة البحثية مدى قوة وخطورة التأثير على الرأى العام، والأستراتيجيات التى يستخدمها القادة السياسيون فى توجيه الرأى العام وخاصة فى حالة الحرب. وليس أدل على هذا من حرب العراق التى بدأت فى عام 2003 واستمرت قرابة العشر سنوات. وبالطبع كان للأدب دوره فى مناقشة تلك الأحداث، حيث مزج المسرح بين السياسة والأدب فى مسرحية "قد تحدث مثل هذه الأشياء" لديفيد هير (2004) و مسرحية يوسف الجندي "أهل الكتاب" (2019)، والذى يختص هذا البحث بدراستهما فى اطار نظرية جليانوس وموندون (2016) ، والتى تعكس مدى تأثير الرأى العام على الديمقراطية السياسية كما يتضح فى أربع محاور فرعية: "سرقة المتعة" ، وانعدام الثقة فى السياسيين ، والمهمشين ، والكتابات المسيئة للإسلام. ويركز البحث على المحور الأخير بصفة خاصة لأنه يمثل نقطة التقاء الأدب بالسياسة أو ما يعرف بالمسرح السياسى.

يوضح ديفيد هير فى مسرحيته "قد تحدث مثل هذه الأشياء" استراتيجيات الرئيس الأمريكى جورج بوش فى تضليل الرأى العام لشن الحرب على العراق آنذاك، والمتمثلة فى استخدامه للتلاعب بالألفاظ ، والتناص ، الرعب والإرهاب ، التلويح بالأمم المتحدة ، وسائل الإعلام، الروايات السرية والمعلنة، والكلام الزائف عن غزو العراق، وغيرها من الأساليب التى ضلل بها بوش الرأى العام لترسيخ فكرة أن حرب العراق شنت ضد الإرهاب من أجل حماية أمن أمريكا. كما يتطرق هير أيضا لمعاناة المهمشين وضحايا الحرب الذين يدفعون ثمن قرارات الحرب الحمقاء التى يتخذها قادة متعجرفون ليسوا محللاً للثقة و ذلك بتوظيف الدراما فى تجسيد شخصيات واقعية مثل صدام حسين ، وجورج بوش ، وتوني بلير ، ودونالد رامسفيلد ، وكوندوليزا رايس ، وكوفي عنان ، ودي فيليبان. وهذه الفكرة هي أيضًا جوهر مسرحية يوسف الجندي "أهل الكتاب" (2019)، التى تصور كيف أن وسائل الإعلام لا تزال حتى الآن ، وبعد انتهاء الحرب فعليا، تضلل الناس حول الأعمال البطولية التى قام بها الجنود الأمريكان المشاركين فى الحرب وتصويرهم كأبطال وليسوا ضحايا. وقد عمد يوسف الجندي الى استخدام التناص التاريخى وذلك بالإشارة إلى الشخصيات التاريخية مثل ميدي وجيسون ، حيث قدم يوسف الجندي شخصية جيسون ، كجندي أمريكي كتب مذكراته بعد عودته من الحرب، يمجد فيها شجاعة ونبل الأمريكان فى مقابل جبن ووحشية العراقيين. وقد تحولت هذه المذكرات فيما بعد إلى عمل سينمائى، حيث يتزوج جيسون مديحة ، وهي عراقية مسلمة ، ويصحبها إلى أمريكا بعد أن أنقذها من وحشية زوجها. وعلى غرار هير، يقدم يوسف الجندي روايتين متناقضتين لحقيقة الحرب كمحاولة لتوضيح الضريبة الباهظة لأكاذيب الحرب التى يتكدها الفرد والمجتمع على حد سواء.

الكلمات المفتاحية: حرب العراق ، "أهل الكتاب" ، الرأى العام ، "قد تحدث مثل هذه الأشياء"

**Populist Hype: The Permeable Veil of Iraqi Invasion
in David Hare's *Stuff Happens* and Yussef El Guindi's *People of the Book***

Ebtesam Mohamed Elshokrofy
Assistant Professor of English Literature
Damanhur University. Egypt

Gehan M. Anwar Deeb
Professor of English Literature
October 6 University, Egypt

ABSTRACT

According to Glynos and Mondon (2016), populist hype can be classified into three categories, of which the third is how could populist hype be a threat to democracy. Glynos and Mondon provide four cases of this category - 'theft of enjoyment', lack of trust in politicians, the marginalized and literature of the "fantasised versions of Islam". The last idea is the joint point between politics and historical literature. The aim of this paper is to apply this sense of populist hype to the selected Iraqi war plays. David Hare's *Stuff Happens* (2004) provides live testimonies from journalism, meetings, and press conferences, along with fictional narratives of indoor conversations regarding war decision- making. Hare's technique of mixing real and fictional narratives shows the contradictions between what is said and what is done. By dramatizing real characters like Saddam Hussein, George Bush, Tony Blair, Donald Rumsfeld, Condoleezza Rice, Kofi Annan and De Villepin, Hare pinpoints Bush's strategies in manipulating the public opinion into waging war on Iraq. Using wordplay, intertextuality, horror and terror, the United Nation, mass media, concealed and spoken narratives and stooping to conquer, Bush misled the public opinion into believing that Iraqi war was against terrorism and for America's security. Hare also presents the suffering of the marginalized and war victims who pay the cost/price of the foolish war decisions undertaken by arrogant untrusted leaders. This is also the core of Yussef El Guindi's *People of the Book* (2019). The play reflects how the media is still misleading people regarding the patriotism of war participants who are received and remembered as heroes, not victims. Alluding to the historical characters of Medea and Jason, El Guindi draws the character of Jason, an American soldier-turned-author who wrote a war memoir glorifying the courage and nobility of the Americans as opposed to the cowardice and savagery of the Iraqis. Jason marries Madeeha, an Iraqi Muslim woman and brings her to America after saving her from the brutality of her husband. Like Hare, El Guindi presents two contradictory worlds and narratives about the war to answer the question, "what is the expense of lies - personally and as a country?" The bestseller memoir is made into a movie. However, the book turns to be, as the war itself, a populist hype.

Keywords: Iraqi war, *People of the Book*, populist hype, *Stuff Happens*

الدوافع النفسية والاجتماعية لدي الشباب السوداني نحو الهجرة الدولية

Dr. Yousef Aldood Jummah

Assistant professor
Omdurman Islamic University

ملخص البحث

هدف البحث الي دراسة الدوافع النفسية والاجتماعية لدي الشباب السوداني نحو الهجرة الدولية. اخذا في الاعتبار متغيرات الدراسة العمل, والعمر ومستوي التعليم, اتبعت الدراسة المنهج الوصفي التحليلي للمتغيرات حيث تم اختيار عينة عشوائية قوامها 41 شاب سوداني بالطريقة العشوائية البسيطة simple random ولجمع بيانات الدراسة استخدم الباحث الادوات التالية : مقياس (الدوافع النفسية والاجتماعية لهجرة الشباب) من اعداد الباحث. ولتحليل بيانات الدراسة استخدم الباحث برنامج spss الحزم الاحصائية للعلوم الاجتماعية مستخدما الاختبارات التالية: اختبار بيرسون, معادلة الفا كرونباخ, اختبار T للعينة الواحدة اختبار T للعينتين واختبار F للتباين. كما توصلت الدراسة الى عدد من النتائج منها: تتسم الدوافع النفسية والاجتماعية لدي الشباب السوداني بالارتفاع, توجد فروق دالة احصائيا في درجة الدوافع النفسية والاجتماعية لدي الشباب السوداني نحو الهجرة تعزي للعمل والعمر. لا توجد فروق دالة احصائيا في درجة الدوافع النفسية والاجتماعية لدي الشباب السوداني نحو الهجرة تعزي لمستوي التعليم. ختاماً صاغ الباحث في ضوء النتائج عدد من التوصيات اهمها رعاية مشاريع الشباب وتحسين شروط الخدمة.

كلمات مفتاحية : الدوافع النفسية و الاجتماعية، الهجرة الدولية، الشباب السوداني.

The Psychosocial Motivation of Sudanese Younger Against to International Immigration.

Abstract:

The search aim to study the psychosocial motivation of Sudanese younger against to international immigration. in consider virus study: work, age, Leve education. The study has fowled analysis Descriptive method the study sample amount 41 younger has selected randomly to collective data researcher has use the study tools: psychosocial motivation scale (researcher preparing) for data analysis researcher has using (spss) statistical package for social séance in fowling person test and alph cronbch ,test T test for one sample, T test for independent sample, F test for variance to study finding :confirming high positive of psychosocial motivation among Sudanese younger against to international immigration, there are statically different in psychosocial motivation in Sudanese younger against to international immigration in age, work. there are no statically different in psychosocial motivation in Sudanese younger against to international immigration in Leve education. Finally researcher has made importance recommendation, to looking younger project.

Key word: psychosocial motivation, Sudanese younger, international immigration

الاثار النفسية المترتبة على الحجر الصحي جراء فيروس كورونا علي عينة من المجتمع السوداني

الملخص

سعت الدراسة الى معرفة الاثار النفسية للحجر الصحي لجائحة كورونا وسط عينة من المجتمع السوداني بدراسة متغيرات (النوع، الدخل الشهري، التعليم، الامراض المزمنة) اتبع الباحث المنهج المسحي الذي يسمح بدراسة اكبر عدد من العينات من غير التأثير على الظاهرة ولجمع بيانات الدراسة استخدم الباحث مقياس الاثار النفسية (اعداد الباحث) ومن ثم تم تحليل هذه البيانات بواسطة برنامج spss الحزم الاحصائية للعلوم الاجتماعية مبينا النتائج الاتية: تنتشر الاثار النفسية للحجر الصحي لجائحة كورونا بدرجة عالية وسط عينة من المجتمع السوداني، كذلك عدم وجود فروق داله احصائيا لصالح النوع، كما اوجدت هنالك فروق دالة احصائيا تبعا لمتغير الدخل الشهري، الامراض المزمنة، كذلك اكدت النتائج وجود علاقة ارتباطية بين مستوي التعليم والاثار النفسية للحجر الصحي لجائحة كورونا. كما اوصت الدراسة بعدد من التوصيات اهمها تدريب فريف للتدخلات النفسية في فترة الازمات.

كلمات مفتاحية: كورونا فيروس، الاثار النفسية، العزل.

The Psychological Impact of Corona Virus Quarantine in Sudanese Society Population

Dr. Muhieldin Abdalla Ismail Eltoun

Assistant Professor

Caral Central for Training and Special Needs

Abstract

The study aim to know the psychological impact of corona Quarantine among Sudanese society population. To study the variables of (sex, monthly income, education, chronic disease) the researcher has followed the Survey method has allow to study biggest number of sampling. For data collected researcher has using the psychological impact (researcher preparing) and then using (spss) statistical packed for social Sienese to finding: the psychological impact of corona Quarantine has increasing among Sudanese society, there are no statistical different significant in psychological impact of corona Quarantine in Sudanese according to sex, there are statistical different significant in psychological impact of corona Quarantine in Sudanese according to (monthly income, chronic disease, and there correlation between education and psychological impact of corona Quarantine. Finally the study has made recommendation the importance of it make psychological tearing team for crises intervention.

Key word: corona, isolation, pandemic, psychological impact

Digital Human Resource Management

Mariam Nagy Essawy

Teacher assistant major management at October 6 University

Abstract

Digital Human resource management (HRM) is a digital transformation of HR practices and processes through the use of electronic media, mobile, analytics and information technology (IT) to make HRM more efficient. In other words, digital HRM is basically doing or managing all the human resource work using soft technologies, applications and internet. Digital transformation is something that all organizations have to bring in order to be efficient and relevance in future . otherwise they will lag behind other organizations in the market industry . this study reviews of several studies and discuss about the concept and various aspects of the digital HRM . this study mainly relied on secondary data only . the findings would be important for organization in assisting them to implement digital HRM effectively and thus improve their performance . In addition, the findings would be able to help researchers by providing the basis to understand the impact of digital HR on organizational performance.

Keywords: Digital Human research Management, digitalization, technology.

The Mediating Role of Brand Awareness in the effect of Social Media Content on Purchase Intention: An Applied Study

Ahmed Mostafa Abdelwaged Mahmoud Elayat

Demonstrator at Faculty of Economics & Management, October 6 University

Ahmed Gamal Abdelaziz Gebaly

Demonstrator at Faculty of Economics & Management, October 6 University

Abstract

This study aims to identify the effect of Social Media content on purchase intention when mediating brand awareness. The study seeks to achieve a set of objectives represented in: Studying the effect of social media content with its dimensions (rational content, emotional content) on both purchase intention and brand awareness, as well as studying the effect of brand awareness on purchase intention, in addition to studying the effect of social media content with its dimensions on purchase intention when mediating brand awareness. In order to achieve these objectives, the preliminary data required for this research were obtained using the survey method from a sample of (384) units of the telecommunication companies' customers in Egypt who "liked" the companies' official pages on Facebook. The results of the statistical analysis revealed that there are positive moral effects of the dimensions of social media content (rational content, emotional content) on purchase intention. Also, there is a positive moral effect of rational content via social media on brand awareness and no moral effect of the emotional content via social media on brand awareness. The results also indicated that there is a positive moral effect of brand awareness on purchase intention. Moreover, the findings showed that brand awareness mediated the relationship between rational content via social media and purchase intention.

Keywords: Digital Marketing - Content Marketing - Social Media Content - Facebook - Rational Content - Emotional Content - Brand Awareness - Purchase Intention.

Kişisel Bellekten Kolektif Belleğe Bellek Katmanları Bağlamında “Heraion Teikhos’un Kadınları” Belgesel Filminin Analizi¹

Öğr. Gör. Özge Deniz Özker
Çukurova Üniversitesi

Doç. Dr. İbrahim Akıncı
Yıldız Teknik Üniversitesi

ÖZET

Bellek çalışmaları çeşitli disiplinlerde tartışılan önemli bir çalışma alanıdır ve belgesel film ve bellek ilişkisi de bunlardan biridir. Yazarın (Özker) yapımcılığını ve yönetmenliğini üstlendiği “Heraion Teikhos’un Kadınları”(2022) belgesel filmi de belleği farklı alanlarda tartışmaya açan ve izleyicilere sorular sordurmayı hedefleyen bir çalışma olarak tasarlanmıştır. Sigmund Freud, yazdığı metinlerde psikanaliz ve arkeoloji arasındaki benzerliklere işaret eder. İkisinin de geçmişi gömülü olduğu yerden çıkarıp yeniden yapılandırıldığını söyler (Flem, 2001, s.90). Bu benzerliğe 1895 yılında yayınlanan “Histeri Üzerine Çalışmalar” adlı eserinde, histeri çözümlemesinde devamlı kullanılmak üzere bir yöntem geliştirdiğine ve bu yöntemde ruhsal hastalığın ortaya çıkmasına neden olan sebepleri aynı bir kazı alanındaki kentin katmanlarını ortaya çıkarırcasına katman katman açığa çıkardığına ve bu benzerlikten keyif aldığına değinir (Freud; Breuer, 2001, s.189). Freud’un makalelerinde kurduğu bellek katmanları ile arkeolojik kazı katmanlarının bu benzerliği üzerine inşa edilen belgesel film “Heraion Teikhos’un Kadınları”, kişisel bellekten kolektif belleğe uzanan bir iz sürme hikâyesidir. Kolektif bellek hakkında yazan Maurice Halbwachs (2018, s.82), “Modern adetlerin birden fazla yerde yüzeye çıkan eski katmanlara dayandıklarının farkına varmamız için dikkatimizin bu yöne çevrilmesi yeterlidir” der. Bu belgesel filmde de izleyicinin dikkatini bu katmanlara yönlendirmeyi amaçlıyoruz. Kazı Başkanı Prof. Dr. Neşe Atik yerel işçi kadınlardan destek alarak kazıyı onlarla birlikte gerçekleştirmekte ve tarihin gün ışığına çıkmasını sağlamaktadır. İcracı yönetmen (*performer director*) ise kendi kişisel belleğinden yola çıkarak Trakya’ya adını veren Trak halkının yaşadığı, en erken buluntunun MÖ 3. binyıla tarihlendiği (Atik, 2016, s.75) Heraion Teikhos antik şehrinde kazı işçisi olarak çalışan kadınların hikâyeleri üzerinden izleyenlere antik/modern bir Trakya masalı anlatır. Trakya coğrafyasına dair kişisel bellek aktarımı ile kültürel mirasın aktarılmasına katkı sunması beklenen bu belgesel filmde, antik kentte çalışan kadın işçilerin gündelik yaşamlarına ve hikâyelerine tanıklık edilir. Bu çalışma kapsamında belgesel film ve bellek arasındaki ilişki, kişisel bellekten kolektif belleğe bellek katmanları bağlamında “Heraion Teikhos’un Kadınları” belgesel filmi özelinde içerik analizi yöntemi ile çözümlenmiştir.

Anahtar kelimeler: bellek, kolektif bellek, belgesel film

¹ Bu çalışma Yıldız Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sanat ve Tasarım Ana Sanat Dalı, Sanatta Yeterlik programı bünyesinde yazımı halen devam etmekte olan “Performatif Belgesel ve Bellek” tezinden üretilmiştir.